

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SCLOVENECE

Nov svetovni nazor

Ugleden katoliški pariški dnevnik »La Croix« je 8. t. m. priobčil uvodnik »Izkušnje v Nemčiji in po nekaterih drugih državah«, ki je zanimiv zlasti radi tega, ker poleg vseh rezerv, ki jih stavlja, nazadnje vendar izzeveni v nekakšno obdobje novega načina življenja, kakor ga živi Rusija, Nemčija in Italija. Po člankarjevem mnenju je glavni poudarek nemške, kakor ruske in italijanske revolucije v »novem svetovnem nazoru«, ki se ga je oklenila predvsem mladina. Kakšen je ta novi svetovni nazor? »Gre za to, da se poenostavi življenjska doktrina, pri čemer voditelji v prvi vrsti apelirajo na maso in na mladino. Proč z intelektualizmom, ki slabi »pleme«, oddaljuje človeka od dejanskega življenja, od zemlje, od življenjskih sredstev. V Nemčiji, v Italiji, v Rusiji je mladina vseh starostnih stopenj organizirana in strnjena v državnih organizacijah, ki so napol vojaškega značaja, in pa v kmečkih zvezah. Tu se mladina navaja na trdo življenje, si utrjuje mišice in značaj; v vsakodnevem medsebojnem stiku se krepi nacionalni in socialni smisel; nauči se ubogati in po veljaveti, mesto da bi si ostrila duha v raznih debatah, ki »slabe voljo«. Na koncu je člankar mnenja, da bi o vseh teh stvarih bilo koristno razmišljati tudi v Franciji in nekaj novega duha vcepiti tudi francoski mladini.

Članek je napisan brez dvoma z najboljšo voljo in namenom. V svoji dobri volji pa je člankar prezrl — kar je usodno —, da pri ruski, nemški in italijanski mladini ne gre le za neko značajno, po njegovem mnenju pozitivno potezo, ampak da gre za oblikovanje resnično novega človeka, ki ima res tudi svoj in sicer nov svetovni nazor, ki pa je popolnoma nasproten in tui temu, kar je dosedaj bil krščanski ideal. Pred vrati našega veka stoji res nov tip človeka, čigar centralna usmerjenost in težišče je položeno v maso, v človeške kolektive in ne v Boga, kakor bi zahtevala pravica in red. Toda pojdemo preje h koreninam, predno govorimo o sadovih novovsajenega človeka.

Pravilno ocenjevanje naše dobe nam je zato tako oteženo, ker se nimamo na ničesar opreti v zgodovini, s čimer bi mogli naš čas primerjati. Naš vek in njegovo življenje namreč oblikuje dosedaj nepoznana vevselila, ki ji pravimo tehnika, in sicer na tako mnogostranske in čudovite načine, da ne spreminja le človekovega zunanjega življenja, ampak tudi njegovo dušo. Odkar vlada stroj, so se preoblikovale države in način vladanja, gospodarstvo, navade in običaji. Stroj ustvarja družabne razrede, trga družine in meče brez usmiljenja milijone delaželnih ljudi na ceste. Stroj je človeka samemu sebi upodobil, mu vzel njegovo dostojanstvo in ga enostavno standardiziral. Odkar je začel stroj svojo zmagoslavno pot po zemlji, ni noben delavec več siguran svoje eksistence, pač pa milijoni trepetajo za zaslužke in kruh jutrišnjega dne. Stroji kopljujejo ljudi v ogromnih masah, ustvarjajo milijonske naselbine in hrumeča mesta tam, kjer se je zdelo, da ne more živeti niti pet ljudi. Stroji so človeka odtrgali od narave, mu ne dajo, da bi se razvil in oblikoval svojo dušo v miru, ampak ga gonijo v kino, na hrupne ceste, na ogromna zborovanja, brezkončne sportne prireditve — vedno v kolektiv, kjer izgublja polagoma zavest in občutje lastne individualnosti. Človek dobi zavest, da kot poedinec ne more več živeti. Tehnična evolucija ga neprestano potiska nazaj v maso, ga sili v konglomerat, v kolektiv, ki si ga polagoma osvoji in ga trdno oklene kakor snop žitne bilke. Stroj ukazuje človeku, da ne sme biti več cilj, namen, ampak le še sredstvo, pečeno zrno v človeški puščavi. Za takšno stanje duha in srca sta fašizem in boljševizem gotovo adekvatnejši obliki kakor pa doba, ki je zahtevala za slehernega človeka človeško dostojanstvo in svobodo. Kolektivistične oblike fašizma in boljševizma so legitimni otroci in odraz našega časa. V vsaki napravi, ki sloni na svobodi duha, vidi kolektivizem po pravici svojega najhujšega nasprotnika!

Toda človek je že tak, da mora stremeti za nekim gotovim ciljem. Krščanstvo ga vodi k Bogu in mu življenje z vsemi njegovimi lepotami in bridkosti razloži kot pripravo in pot do pravega večnega življenja po smrti. Materializem smeši krščanstvo in obratno človeku dopoveduje, da je vsa njegova sreča izključno le tukaj na zemlji, treba jo je le poiskati in si jo osvojiti. Svojih lepih obljub materializem seveda ni mogel splošiti in jih dosega še nikakor ni uresničil, pač pa je milijone ljudi odtrgal od krščanstva in izruval iz njihovih src vero v posmrtno življenje. Vsi ti stojijo sedaj razočarani in praznih rok. Nimajo več vodnika, ki bi jih popeljal skozi življenje, ki se zdi vedno bolj zamotano in komplicirano, poedinec se ne znajde več sredi strahotnega vrveža, ki hrumi okrog njega. Kaj je bolj naravno, kakor da v svoji nemoči gre in poišče drugih, sebi enakih, da se včleni v maso. V masi se čuti varnega, tu nima več občutja, da je izoliran in sam. Poslej lahko ubeži pred samim seboj, se raztrese, govori in upa v skupne cilje. Tako poedinec polagoma utone v kolektivu.

V takšnem duševnem stanju so mase najpripravnejši predmet za fašistične in boljševistične poskuse. Pride vam človek kakor Hitler in postavi nove cilje in novo vero. Možu iz mase ni treba ničesar več misliti. Samo da uboga in da slepo sledi, cilj je jasen in mnogo obetajoč: Njegov narod je prvi na svetu, razred, ki mu pripada, je prvi razred v družbi. Treba je le še spreobrniti one, ki žive v zmoti, kaznovati heretike in pobiti sovražnike. Vsak, ki pripada gibanju, je odličen član in vojščak nove vere, ki pa ne razlaga življenja kot doline solz ampak kot deželo, po kateri se cedi mleko in med — ki pa je v vsakem slu-

Vladna kriza v Španiji

Polom framasonskega režima

Azana padel radi
kulturnega boja!

„Republika v nevarnosti“

Lerroux naj reši
vsaj še republiko

Madrid, 9. septembra.

Prišlo je do tega, do česar bi bilo moralo že davno priti: šel prve republikanske vlade po provizoričnih vladah sedanjega predsednika republike Zamore in Azana, Azana, ki je vladal s pomočjo socialistov, je 8. t. m. podal demisijsko. Demisijska je bila posledica velikega poraza Azanovega režima pri volitvah za ustavno sodišče. Ker je položaj tak, da niti Azana niti katerikoli voditelj njegove in njegovi stranki sorodne svobodomiselnne skupine, četudi s pomočjo socialistov, ne more spričo popolne anarhije v republikanskih vrstah sestaviti nove večine, zato je najbolj verjetno, da bo predsednik republike poveril vlado voditelju republikanske opozicije Lerrouxu. Ker je pa tudi Lerrouxova stranka preslaba, da bi mogla dolgo ostati na vladi, bo Lerroux moral v najkrajšem času razpustiti parlament in razpisati nove volitve, da se izve mnenje ljudstva. S tem stopa španska republika v kritično dobo, ki ogroža njen obstoj, ako republikanci ne bodo začeli popolnoma nove politike.

Posledica Azanovega policijskega režima

Kakor znan, je doživel režim Azana, ki je prišel na vlado decembra 1931, svoj prvi poraz letošnjo sponlad, ko so pri delnih volitvah v občinski svete zmagali nasprotniki njegovega režima, bodisi opozicijski republikanci, bodisi odkriti ali prikriti monarhisti. Azana si je pomagal s tem, da volitev v ostale občine ni razpisal. Nasprotni elementi, predvsem monarhisti na eni in sindikalisti na drugi strani, je za sile krotil s čedalje bolj ostrim policijskim režimom, s čimer si je pa še bolj izpodkopal svojo pozicijo med španskim ljudstvom, ki brutalnega nasilja ne trpi. Skušal si je izboljšati položaj s tem, da je v zadnjem času v precejšnji energiji izvajal agrarno reformo, kar pa je zopet pokvaril s tem, da je začel kulturni boj s katoličanstvom. To je odbilo od njega celo zmerno republikansko inteligenco, ki je slejkoprej vda na rudijskim katoliške cerkve. Na deželni pa raste v zadnjem času monarhizem v pravi grozečni dimenziji. Občine so zadnji čas izvajale naravnost pasivno rezistenco, ko se je vlada obrnila nanje, da bi prispevale k ustanovitvam laičnih šol, ki so postale potrebne, ko je vlada zaprla vse redovniške šole. Na drugi strani pa postaja socialna demokracija, ki je bila glavna opora Azanove frimasonske vlade, čedalje bolj osovražena, bodisi med konservativnim kmečkim prebivalstvom, bodisi med levčarskim delavstvom. Vrh tega so se začele republikanske stranke, ki so nastale po padcu monarhije, od vplivov hipnega navdušenja, niso pa imele niti pravega političnega programa niti političnih izkušenj, počasi razkrajati, tako da je bilo Azani čedalje težje spravljati skupaj potrebno večino v parlamentu, dasi je Azana brez dvoma najzatrnejši in najhladnokrvnejši politik, kar jih ima španska republika.

Špansko ljudstvo ne mara ne frimasonskih ne zmernih republikanov

Drugi močni sunek je dobila Azanova vlada letos poloti, ko bi bila ostala pri glasovanju k nekemu amandmanu k agrarnemu zakonu vsled malomarnosti svojih poslancev v manjšini, če bi ji ne bil prišel na pomoč vodja republikanske opozicije Lerroux. Azana se tudi to pot na noben način ni hotel umakniti iz vlade in je obšel drugo krizo svojega režima s tem, da si je dal zopet poveriti vlado, pridobivši za ta režim neko neznatno parlamentarno skupino. Usodni udarec pa je kljub temu prišel, in sicer te dni, ko so občine izvolile 15 zastopnikov v ustavno sodišče. To sodišče, ki

Dunajska vremenska napoved: Spremenljivo, na jugu najbrže lahno deževje. Zjutraj temperatura nekoliko toplejša.

je sestavljeno iz predsednika in 25 prisednikov, predstavlja nekak senat, ki ima med drugim pravico, da da pobudo za revizijo ustave. Sestavljen je iz visokih državnih funkcionarjev in pa iz izvoljenih predstavnikov jurističnih fakultet, advokatske zbornice in občin, ki volijo vanj 15 prisednikov. Pri volitvah preteklo nedeljo je bilo od občin izvoljenih v to sodišče samo pet pristaev režima, dočim so vsi ostali opozicionaleci, med katerimi so štirje prikriti monarhisti. Ostalih šest pripada republikanski opoziciji g. Lerrouxa, kar je tudi jako značilno, zakaj Lerroux je upal, da bo dobil najmanj 8 sedežev v ustavnem sodišču. To je dokaz, da med ljudstvom ni v manjšini samo vlada, ampak da tudi republikanska opozicija nima bogve kaj pristaev. To je seveda voda na mlin pred vsem monarhistični propagandi, ki se čedalje bolj širi po Španiji, pa vsem konservativnim in fašističnim elementom sploh, je pa tudi dokaz, da katoličani, ki jih je kulturni boj osvetlil in pogнал v borbo, pridobivajo vedno več tal. Z eno besedo, svobodomiselnni republikanski sistem, v kolikor je prešinen od frimasonskega duha, je doživel po 30 mesecih obstoja španske republike popoln polom. To je pomembno zategadelj, ker je menda danes Španija edina država, kjer je frimasonstvo imelo izključno oblast v rokah.

Značilna debata v parlamentu Izgubili bomo republiko!

Zelo značilna je bila tudi debata na seji kortesov (parlamenta) prvi dan po izidu volitev v ustavno sodišče. Voditelj republikanske opozicije Lerroux je zahteval od vlade, da naj takoj odstopi. »Ministrstvo Azana«, je vzkliknil Lerroux, »zapušča tako zelo obremenjeno dedščino, da me je skoraj strah jo prevzeti.« Azana, ki 7. t. m. nikakor še ni mislil demisionirati, je odgovoril, da volitve v ustavno sodišče niso nobeno merilo za razpoloženje ljudstva. To razpoloženje bo prišlo do izraza, ko se bodo vršile še ostale volitve v občinske svete, ki jih misli vlada razpisati novembra. Priznal pa je, da je rezultat volitev v ustavno sodišče pokazal, da bo treba blok »odločnih republikancev« in socialistov okrepiti. »Zakaj« — tako je dejal Azana — »dezorganizacija republikanskih strank je največje zlo za špansko republiko. Lerroux mu je odgovoril, da bo položaj za republiko vsak dan slabši, čimdalje bo kabinet Azana ostal na krmilu, tako da je nevarnost, da republikanci ne bodo samo izgubili vseh občin, ampak da utegnejo izgubiti republiko samo. Pri glasovanju je Azana sicer še dobil večino, je pa kmalu nato prišel do prepričanja, da je najbolj pametno, če odstopi, ker je izbruhnil med republikanskimi strankami večine hud spor, ki ga absolutno ni mogoče poravnati. Značilno je, da so se člani Azanove večine pripravili zaradi kandidatov v ustavno sodišče do zadnjega momenta in da so v mnogih občinah postavili svoje kandidate šele en dan pred volitvami. Vprašanje, ki je nastalo sedaj, ko bo Zamora moral vlado poveriti najbrže Lerrouxu, je to, ali bo Lerroux najprej razpisal volitve v občine, ki še niso volile — in teh je večina — ali pa bo takoj razpustil parlament in razpisal nove volitve v kortese. Na vsak način prerokujejo dobri poznavalci položaja, da bo tudi Lerroux imel jako težko stališče ali pa še celo težje nego Azana, ki so ga vsaj podpirali socialisti, dočim Lerroux na socialiste ne more računati. Španija gre nasproti hudi notranji krizi tembolj, ker se rapidno širi in okreplja gibanje za avtonomijo vse severne Španije. Bati se je tudi, da bo novi položaj dal poguma tudi sindikalistom, anarhistom in komunistom, ki so zelo močni v južni Španiji. Ker pa je večina Španije proti levčarskim elementom, bodo nemiri, ki jih je s sigurnostjo pričakovati zlasti v Andaluziji in Estremaduri, kjer so levi elementi posebno močni, izzvali konzervativno in fašistično re-

Lerroux, kandidat za predsednika nove španske vlade.

akeijo. Vprašanje je, ali je Lerroux tisti mož, ki bo mogel ta položaj obvladati.

Ogorčenje vse Španije zaradi nedostojnega postopanja s katoliškimi časniki

Med stvari, ki so moralno pospešile Azanov padec, spada tudi sledeče dejstvo: Pred nekaj dnevi je prišel pred sodišče v Sevilli katoliški časnikar Lopez Meneses, urednik tednika »El Observador«, in sicer uklanjen med dva orožnika. Državni tožilek ga je tožil radi nekega članka, o katerem je oblast bila mnenja, da razodeva monarhističnega duha. Kljub temu pa, da je oblast zmatrala za potrebno, da katoliškega žurnalista uklene v verige, je državni tožilek sam po razpravi predlagal samo en mesec zapor. To dejstvo je silno razburilo vso špansko javnost in celo liberalni tisk je to postopanje režima ostro grajal. Celotno anarhistično-sindikalistična delavska konfederacija je proti temu odločno protestirala. Špansko novinarsko združenje pa je v svojem protestu izjavilo, da se v Španiji še ni zgodilo, da bi katerikoli režim na tak način postopal proti žurnalistu samo zato, ker izpoveduje politične ideje, s katerimi režim ne soglaša. Sevillska »La Tierra«, ki je 100procentni republikanski list, pa je zapisala: »Ne gre za to, ali je gospod Lopez Meneses desničar ali levičar, naš prijatelj ali naš nasprotnik. Za nas je zadosti to, da se je z njim postopalo na način, da mora biti tega sram vse republikance. In kako naj nas ne bi bilo sram, ko smo videli sevillskega žurnalista v verigah me dvema orožnikoma, ker je napisal članek, ki ne soglaša z idejami g. Azana. Ali naj trpimo, da se bo zopet kakšen žurnalist pojavil pred sodniki v verigah kakor kakšen morilec, samo zato, ker misli drugače kakor g. Azana?«

Jugoslavija - Bolgarija

„če se odstranijo vse ovire“

Belgrad, 9. sept. m. Predsednik beogradske Obrtne zbornice in predsednik širšega odbora za sprejem bolgarskih gospodarskih krogov Milan Stojanović je prejel od vodje bolgarske delegacije Velizarja Pejveja iz Caribroda sledečo brzojavko: »Zapuščajte Jugoslavijo, se bolgarski trgovci, industrija, obrtniki in zastopniki gospodarskih organizacij preko vas še onkrat zahvaljujejo vsem ljubimim gostiteljem za prišeren sprejem v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Istotako se zahvaljujemo tudi vam in vsem onim, ki se iskreno navdušujejo s priručnimi željami, da se odstranijo vse ovire s poti dobrih sosedskih odnosov. Mi bomo na tem vedno in z navdušenjem delali. Industrija in trgovci so bili vedno zveza med narodi. Za skupino bolgarskih gospodarstvenikov Velizar Pejve.«

Komasacija občin

Belgrad, 9. septembra. (a). Notranji minister je na predlog bana dravske banovine na podstavi §§ 138 in 139 občinskega zakona predpisal uredbo o združitvi večjega števila občin v dravski banovini. Volitve bodo v nedeljo, 15. oktobra.

Kongres slovanskih zdravnikov

Krakov, 9. sept. m. Ob navzočnosti predsednika poljske republike Mościckiego se bo v ponedeljek 11. t. m. otvoril v Poznaniu kongres vseslovenske Zdravniške zveze, katerega se bo udeležilo okoli 4000 zdravnikov iz raznih slovanskih držav.

Zagrebaška vremenska napoved. Situacija: anticiklon se umika vsebolj nad severna področja Evrope, medtem ko istočasno nižji pritisk osvaja južni del kontinenta. Barometriška depresija je nad vzhodno Evropo in nad Islandijo, v južni Evropi pa se pojavljajo manjši barometriški minimumi, ki bodo verjetno ločnato poslabšali vreme v teh predelih. Oblačnost bo naraščala.

Današnja nedelja velja obisku velesejma
Vstopnina 5 Din

Amerika zasede Kubo

Zmeda postaja vedno večja, varnost za življenje vedno manjša

New York, 9. septembra. b. Radi tega, ker je položaj na Kubi zelo kritičen, je Roosevelt preložil svoje potovanje po morju na svoj jacht. Križarka »Indianapolis«, ki je priplula pred Havanno, se je zadržala v kubanskim vodah le 8 ur. Ameriški mornariški minister Swanson, ki se nahaja na tej križarki, ni stopil na kopno. Trdijo, da je ob času, ko je bila križarka »Indianapolis« zadržana v havanški luki, sprejel minister Swanson na ladji ameriškega poslanika v Havani Wellsa, ki ga je obvestil o položaju na Kubi. Tako po tem sestanku so mornarji dvignili sidra in križarka je odpelala proti Panami. Ameriški državni tajnik Hull je dal časnikarjem izjavo in naglasil, da USA ne bo izvršila oborožene intervencije na Kubi. Izrazil je upanje, da se bodo razmere kmalu uredile. Ameriška vlada se bo držala strogo nevtralnega. Njena želja je, da se na Kubi sestavi vlada, v katero bo imel narod popolno zaupanje. Ameriške vojne ladje, ki so zadržane v kubanskim vodah, so dobile nalog, da varujejo življenje in premoženje ameriških državljanov, ki so nastanjeni na Kubi. Razen te ni bila izdana nobena druga zapoved in so to-

rej vse vesti o nameravani oboroženi intervenciji Združenih držav brez podlage.

Havanna, 9. septembra. b. Položaj na Kubi se je še bolj poslabšal. Med ljudstvom se opaža vedno večje nezadovoljstvo. Junta in politične stranke imajo brezkončne seje, kljub temu pa še ni prišlo do nobenega konkretnega rezultata. V Santiagu so stopili na kopno ameriški mornarji, toda samo zato, da nakupijo primerno hrano. Ameriški vojniki so obkolili poslopje, v katero je pobežnilo 300 častnikov vojske in mornarice prejšnjega režima. Pred zgradbo so postavljene strojne puške. Ameriški vicekonzul v Antili poroča, da so delavci zasedli dve ameriški sladkorni tovarni ter jih popolnoma izpraznili.

New York, 9. septembra. b. Država Meksiko je bila prva, ki je priznala novo kubansko vlado.

Revolucija - tudi v Braziliji

Rio de Janeiro, 9. septembra. b. Po vesteh, ki so prišlele semkaj, je izbruhnila v južnem delu Brazilije v Rio de Sul revolucija. Podčastniki in vojniki so hoteli vrči sedanjo vlado. Zaroto pa so pravočasno odkrili in upor že v krali zadušili.

Katoliški shod na Dunaju

Prihod kardinala-legata - Otvoritev kongresa

Dunaj, 9. septembra. Nemški katoliški shod, na katerega je prišlo nad četrt milijona vernikov iz Avstrije in Nemčije ter osrednjih držav in kjer bo nastopilo poleg 5 kardinalov, 38 nadškofov in škofov, se je začel s prihodom papeževga odposlanca, beneškega patrijarha kardinala La Fontainea.

Pot papeževga odposlanca od avstrijske meje pa do Dunaja je bila naravnost triumfalna. Patrijarh so v Podkloštru na Koroskem sprejeli zastopniki vlade in cerkvenih oblasti, krajevna društva in veliko število vernikov. Najbolj prisrčen pa je bil sprejem v Celovcu, kjer se je kardinal La Fontaine ustavil četrt ure in blagoslovil tisočere množice, ki so prišle na kolodvor, da se poklonijo papeževemu odposlancu. Na Dunaju so ga pričakovali na kolodvoru zvezni predsednik dr. Miklas, zvezni kancelar, vsi člani vlade, papeški nuncij Sibilla, vsi navzoči škofje, vsi diplomatski zastopniki inozemskih držav, nešteta društva s svojimi zastavami in častna kompanija vojaštva v slovesnih uniformah. Ljudstva se je nagromadilo toliko v okolico južnega kolodvora in vseh ulic, ki vodijo proti operi, da je morala policija potrožiti svojo moč, da omogoči kardinalu miren prevoz skozi navdušene mase vernikov. Na križišču Kärntnering in Opernringa se je moral kardinal-legat ustaviti za ponovni javni pozdrav, ki mu ga je priredilo katoliško dunajsko občinstvo. Dunajčanom so se pridružila tudi odposlanstva iz Češke, slovaške, Madžarske in Poljske, nadalje duhovniki in redovniki ter visoka katoliška aristokracija. Kardinal je najprvo pozdravil dunajski kardinal-legat, Inntzer, v latinščini ter izrazil svoje veliko zadostje, da je sveti oče tako visoko počastil vernost avstrijskega ljudstva, da je poslal na katoliški kongres tako odličnega kneza cerkve za svojega zastopnika. Na pozdrav je odgovoril papeški odposlanec tudi v latinščini in povedal, kako iskreno svet ljubí avstrijski narod.

Od tam se je razvila ogromna procesija proti cerkvi sv. Štefana, kjer se je kardinal-legat poklonil sveti Eucharistiji. Pri izhodu je moral podeliti brezštevilni množici, ki se je dremala v neprodiljivih masah okrog stolnice in vzklikala papežu in njegovemu delegatu, papežev blagoslov. Od tam je kardinal-legat odšel zopet v procesiji v palačo apostolske nunciature, kjer bo za časa kongresa prebival. Popoldne je obiskal papežev odposlanec zveznega predsednika, ki mu je obisk tudi vrnil in mu izročil najvišje avstrijsko odliko-

vanje: zlato častno kolajno na evlenu traku. Nato je obiskal legata zvezni kancelar dr. Dollfuss, ki mu je legat nekaj minut pozneje vrnil na slovesen način obisk v palači zunanjega ministertva na Ballhausplatzu.

Zvečer ob 6 je bila svečana otvoritev katoliškega kongresa v Karlovi cerkvi. Vsi zvonovi dunajskih cerkva so zvonili in žarometi so metali snope žarkov na kupole Karlove cerkve. S kardinalom-legatom so prišli k otvoritvi kardinal dr. Inntzer, avstrijski škofje, inozemski gostje, med njimi tudi belgrajski nadškof Rodić, poljski primas kardinal Hlond in pariški kardinal Verdier. Kongres je otvoril s pozdravnim nagovorom dunajski kardinal, nakar je kardinal-legat prebral pooblastilna pisma in pred mikrofonom prečital pismo svetega očeta na udeležbo katoliškega shoda. Po prečitavanju teh listin je kardinal La Fontaine dal vsem navzočim papežev blagoslov. Zatem je kardinal dr. Inntzer zaporedoma pozval vse zastopnike inozemskih držav, nadalje zastopništva avstrijskih škofij, da v kratkih besedah izrazijo svoja čustva vdanosti do svetega očeta. S to slovesnostjo v Karlovi cerkvi je bil kongres odprt in tudi dnevni red prvega dne izčrpan.

Včeraj dopoldne se je vrhovni odbor katoliškega shoda zbral k svečani odborovi seji, na kateri so posamezni odborniki poročali o vseh pripravah za kongres in predložili tudi predloge za resolucijo.

Današnji dan katoliškega shoda se je začel s pontifikalno maso v stolnici sv. Štefana, nakar je sledilo veliko zborovanje akademike mladine v slavnostnih dvorinah Hofburga. Popoldne so se zbrali dunajski otroci v tisočih in tisočih na Karlovem trgu in se v prisotnosti papeževga odposlanca poklonili sveti Eucharistiji. Nato je sledilo veliko misijonsko zborovanje v veliki dvorani vojaškega kazina, ob 4 popoldne pa je bilo prvo veliko skupno zborovanje na tukašnjem stadionu, na katerem je poleg kardinala dr. Inntzerja govoril tudi predsednik katoliškega shoda dr. Holzmeister. Poleg imenovitih prireditev je bilo danes še mnogo drugih sestankov in shodov, med njimi zborovanje katoliških žena v votivni cerkvi, nadalje zborovanje Državne zveze katoliških dekliških društev, zatem zborovanje Državne zveze katoliške mladine in zborovanje akademskih in dijaških Marijinih društev. Ob 10 dopoldne so zborovali katoliški učitelji, ob 11 se je vršilo zborovanje Svetovne zveze krščanskih kmetov in nocoj ob 6 kongres katoliškega delavstva.

Kongres slovenskih pravnikov

Kje je ostala Rusija?

Bratislava, 9. septembra. m. V teku včerajšnjega dne so prišli v Bratislavo na kongres slovenski pravniki iz raznih slovenskih držav. Kongresu prisostvuje okoli 200 jugoslovancev, 80 Bolgarov, 90 Poljakov, ostali pa so iz Češkoslovaške. Kongresisti so se davi ob 9 zbrali v Narodnem gledališču, kjer zaseda kongres. Predsedniški oder je ves okrašen z zastavami držav, iz katerih so prišli pravniki na kongres. Kongres bi moral otvoriti profesor na krakovski univerzi Kumaniecki, ki pa radi bolezni ni mogel priti v Bratislavo, pozdravil pa je kongres po radiu s krajšim nagovorom, v katerem je apeliral na medsebojno sodelovanje slovenskih pravnikov. Akademski pevski zbor je nato zapel jugoslovansko, bolgarsko, poljsko in češkoslovaško himno, nakar je v krajšem govoru pozdravil kongres Bolgar Stefan Bobčev, ki je predlagal, da se odpošljejo pozdravne brzojavke jugoslovanskemu kralju Aleksandru, bolgarskemu kralju Borisu, predsedniku poljske republike Mościckemu in predsedniku češkoslovaške republike Masaryku, kar je bilo z velikanskim navdušenjem sprejeto in odobreno. Nato je povzel besedo češkoslovaški pravosodni minister Malsner, ki je pozdravil slovenske pravnike v imenu češkoslovaške vlade. V svojem govoru je pravosodni minister Malsner poudarjal velik pomen tega kongresa za razvoj odnošev med posameznimi slovenskimi državami.

V krajšem govoru se je nato zahvalil za pozdrav ministra Malsnerja podpredsednik kongresa Bobčev, ki je med drugim naglasil, da si bodo njegove želje vzele vsi slovenski pravniki k srcu ter da se bodo potrudili, da vsemu svetu pokažejo pomen slovenskega prava in da potrdijo njegov ugled, ki ga uživa v svetu. Bobčev je nadalje izjavil, da iskreno občuduje, da na kongresu ni zastopana največja slovaška država Rusija, ki se je prej vedno udeleževala vseh manifestacij slovenske vzajemnosti in bratstva med slovenskimi narodi. Izrazil je željo, da bi se to nerazumevanje kmalu popravilo in da bi kmalu prišlo spet do sodelovanja vseh slovenskih držav. Za Bobčevim je dal besedo prorektorju bratislavske univerze

Orlu in nato dekanu juridične fakultete vseslužniču v Bratislavi dr. Hornu, ki sta oba naglašala, da slovenske države skoraj v vseh važnejših vprašanjih nastopajo enotno ter želita, da bi to soglasje ostalo še za naprej osnovna politična linija slovenskih držav. Nadalje sta pozdravila kongres še mestni župan bratislavski dr. Krno in bolgarski delegat Georgiev. Za tem je spregovoril par besed tudi dr. Arandjelović, ki je poudarjal, da se jugoslovanski pravniki pripravi, da bo slovenskim narodom posijala lepša bodočnost samo v medsebojnem zblizanju. K temu bo mnogo pripomoglo izenačenje zakonodaje slovenskih držav, o čemer se bo razpravljalo na tem kongresu. Nato sta spregovorila še romunski pravnik Motoculescu in dr. Baržinka, nakar je bil dopoldanski sestanek zaključen. Popoldne se je delo kongresa nadaljevalo v posameznih sekcijah.

Sestanek Male zveze

Praga, 9. septembra. m. Po dobljenih informacijah bo po zasedanju v Ženevi sestanek zunanjih ministrov Male zveze. Zunanji ministri Rumunije, Češkoslovaške in Jugoslavije bodo na tej konferenci razpravljali o etališču, ki naj ga zavzame Mala zveza do vseh aktualnih vprašanj v evropski politiki. Nadalje se bo na konferenci razpravljalo o celi vrsti češkoslovaških predlogov, po katerih naj se tudi gospodarsko čimbolj poveže Mala zveza na trgovskem, industrijskem in prometnem področju. V zvezi s to konferenco stalnega sveta Male zveze upajo politični krogi, da se bo tedaj ustanovil tudi ekonomski svet Male zveze in da bodo njegove sekcije v različnih državah Male zveze takoj pričele delovati, ker bo imela vsaka sekcija svoje posebno tajništvo. Za politična vprašanja bo delovala kot pomožni organ stalnega sveta stalno tajništvo, ki je že pričelo delati te dni v Pragi, kjer se nahaja začasno predsedništvo Male zveze. Tako bosta sporazumno delala oba stalna sveta in od njih odvisni tajništvi, nakar se bo nato na skupnih sejah razmatrivalo o vseh važnih vprašanjih na polju političnega in gospodarskega sodelovanja držav Male zveze.

Za volitve v Delavsko zbornico

Nujen poziv nameščencem!

Reklamacije.

Prva dolžnost vsakega nameščenca in vsake nameščenke je, da se čimprej prepriča, ali je vpisan ozir. vpisana v volilni imenik. To je mogoče storiti samo še do četrta, t. j. do 14. septembra 1933. Pozneje se nihče več ne bo mogel prepričati ali je v imeniku ali ne, in — kar je najvažnejše — po 14. septembru tudi ne bo več mogoče reklamirati.

V katerem slučaju naj se reklamira? Volitev v Delavsko zbornico se smejo udeležiti vsi oni nameščenci (-ke), ki so bile dne 16. avgusta 1933 zaposleni na teritoriju Delavske zbornice v Ljubljani, ne glede na to ali so bili prijavljeni Okrožnemu uradu ali ne. V volilnem imeniku so pa seveda napisani samo tisti, ki so bili pravilno prijavljeni. Zato je nujna dolžnost vsakogar, da volilni imenik pregleda in ugotovi:

1. ali je sploh vpisan v volilni imenik;
2. ali je vpisan s pravilnim imenom;
3. ali je vpisan v pravilni skupini, namreč v nameščenski.

Iz že razgrnjenih volilnih imenikov je razvidno, da mnogi nameščenci niso vpisani v nameščenski, temveč v delavski skupini. Tudi na to je treba paziti. Reklamirati, t. j. zahtevati popravek pa sme vsak nameščenec ne le za sebe, ampak tudi za druge, ki niso pravilno vpisani. Vsak nameščenec sme tudi zahtevati izbris vsakogar, ki je vpisan kot nameščenec, pa ni nameščenec, oziroma ni bil vsaj do 16. avgusta 1933 zaposlen kot nameščenec.

Kako se izvrši reklamacija? Popravek se mora zahtevati ustno ali pisмено pri organih, kjer je imenik razgrnjen. Najboljše je, da se popravek volilnega imenika zahteva pisмено. Napisati je vloga na glavni volilni odbor za volitve v Delavsko zbornico v Ljubljani. Vlogo je predati osebam, ki vodijo krajevni volilni odbor. V vlogi je na kratko navesti zahtevo in priložiti dokaze. Kot dokaz more služiti izjava delodajalca, potrjena po županstvu ali potrdilo županstva ali službena knjižica ali kakršenkoli verodostojen dokaz, da je bil dotični dne 16. avgusta zaposlen kot nameščenec.

Kdo je nameščenec oziroma nameščenka? Med nameščence oziroma nameščenske, ki bodo imeli dne 8. oktobra pravico voliti svoje nameščenske kandidate v nameščenski skupini, spadajo sledeči: Iz trgovske in pisarniške stroke prištevamo k privatnim nameščencem: vse trgovske sotrudnice in sotrudnice, vse trgovske pomočnike in pomočnice, vse pisarniške nameščence, trgovske poslovo-

Gospodarska slika Krške doline

To je slika skoro vse naše Dolenjske

Res je, da je gospodarska slika danes kjerkoli — povsod enaka; povsod beremo naslov: kriza...

Naša Dolenjska je že od nekdaj, kar tiče gospodarstva, precej za Gorenjsko. Seveda so tega krive različne okolnosti, ki so tudi take narave, da jih ne moreš takoj premošči. Vendar opažamo zadnja leta, da javnost poseveča vedno več pažnje tudi našim stranem. — Kar bom podal v naslednjem o Krški dolini, mislim, da bo veljalo skoraj za vso Dolenjsko, razen morda malih izjem.

Agrarna reforma.

Lansko leto so kar deževale različne »Gozdne in pašne zadruge« ob priliki prvega pretresa zakona o agrarni reformi. Tudi pri nas se je hitro ustanovila zadruga, ker je znaten del naših gozdov Auerspergov last. Posebnost te zadruge je, da združuje po večini male posestnike, kateri so najbolj in najprej upravičeni, da pridejo do deležev pri razdelitvi gozdov. Seveda je važno vprašanje, kako in komu bi se delilo, da se ne bi zgodilo tako, da bi kdo takoj prvo leto vse posekal in les prodal — pa bi imeli prazne goľave mesto gozdov. Pojavil se je tudi predlog, naj bi vse prevzela občina in nato vsako leto prodajala letni prirastek predvsem revnejšim. Danes zadruga počiva, silili pa smo, da bodo povsod dobile podobne gozdne komplekse v upravo občine. (Pripr.: pri nas stane voz drv okrog 30—40 Din, kdor nima svoje vprežne živine, da bi jih sam pripeljal; vračunano pa ni sem delo in drugi stroški za napravljanje drv).

Naše poljedelstvo in naše travništvo

V povojnih letih smo opazili malo zboljšanje pri obdelavi polja: skoraj povsod so že nadomestili stare pluge z novejšimi in vedno več imamo tudi že najmodernejših. Ospiralniki itd. so seveda redki, ker se na malih njivah še ne izplačajo.

Ozkarimo se že po letini. Kakšna bo, bo kmet vedel šele takrat, ko bo vse pospravil ter se na zahvalno nedeljo zahvalil Bogu in potožil križe in težave. Splošno pa lahko rečemo, da ne bo tako slabo, kakor smo se bali. Res je, da so žitarice obrodile slabše in da bi bilo sedanje stanje koruze prav izvrstno za začetek ali vsaj za sredjo avgusta, vendar upamo, da nam bo vsaj jesen prizanelsa in rešila letino. Krompir smo že skoraj spravili in se ne moremo ravno pritožiti nad pridelkom. Tudi ajde so povečini lepe, ker jim je izdatno pomagala zadnja dež. (Vendar enkrat nekaj za naše čebelarje).

Otavno smo pospravili in prav kmalu bo prišel čne jesenske paše in pa — gnojenja naših travnikov. Od jesenskega gnojenja je odvisna prihodnja košnja. (Vendar se naši kmetje še vse premalo zavedajo tega kljub navetom v »Domoljubu« in v »Slovenčevu« rubriki »Kmet. opravila«.)

Živnorreja in mlekarstvo

Tudi tu počasi prihajamo iz mrtvila v boljše stanje; tudi pri nas so kmetje sami lansko leto osnovali »Živnorrejsko in selekcijsko zadrugo«. Tudi tu bi bilo treba še boljše organizacije, kar se bo postopoma gotovo doseglo.

S kakim veseljem so naše gospodinjice pred leti nosile mleko v mlekararno, ki jo je več let vzdrževal g. Rebolj. Njen pomen cenimo prav šele sedaj, ko je že davno ni več. Plačevala je za liter mleka 1.50 do 2 Din. Ko je prenehala obratovati, so nekateri oddajali mleko, toda liter le po 0.75 do 1 Din, pa še na te bore pare so morali dolgo čakati. Če človek pogleda v druge kraje, se mora začuditi: zakaj pa tam gre. Ali ne bi tudi pri nas ustanovili Mlekarske zadruge, kot jo imajo že davno po drugih krajih Dolenjske?

Sadjarstvo in čebelarstvo

Še v največji zapuščenosti je na Dolenjskem sadjarstvo. Že davno se je kazala potreba po sad-

ja, poslovdje podružnice, komisijonarje, skladišnice, potnike in agente, blagajnike in blagajničarke, carinske deklarante, fakturiste, vzgojitelje in vzgojiteljice, godbenike, organiste in sploh vse inteligentne poklice v trgovski in pisarniški stroki.

Prav posebno opozarjamo vse trgovske pomočnike (-re) in organiste, da spadajo med privatne nameščence.

Iz industrijsko-obrtnih stroke prištevamo k zasebnim nameščencem: obratovdaje, delovdaje, mojstre vseh vrst, skladiščarje, paznike, prevzemovalce, pregledovalce in nakupovalce blaga, lesne manipulantne, žagovdaje, predelavalce, nadstrojnice, nadmonterje, zidarske in tesarske polirje, risarje, konstrukterje ter tiskarske faktorje.

Iz poljedelske, vinogradniške in gozdne stroke pa spadajo k zasebnim nameščencem: osebniški, šafarji, ekonomski, lovci, gozdni pazniki ter manipulantni.

Volilno pravico imajo tudi občinski tajniki. Kje so volilni imeniki razgrnjeni? Volilni imeniki so razgrnjeni na občinskem uradu one občine, v kateri ima zdravnik zdravstvenega okrožja Okrožnega urada svoj sedež. Izjemoma je sedež volilnega okrožja: v zdravstvenem okrožju St. Vid na Dolenjskem: v Višnji gori, v zdravstvenem okrožju Gorenja vas v Zireh, v zdravstvenem okrožju Predvor v Keki, v zdravstvenem okrožju Vuzenica na Muhi, v zdravstvenem okrožju Lož v Štarem trgu.

Koga bomo volili?

Slovenske krščanske nameščence pozivljamo, da oddajo svoj glas za svoje stanovske in strokovne nameščenske organizacije, t. j. za listo društva združenih zasebnih in trgovskih nameščencev. Volitve vodi glavni volilni odbor društva združenih zasebnih in trgovskih nameščencev v Ljubljani (predsednik: Franc Kremžar, urednik »Slovenca«, tajnik Avgust Novak, urednik Vzajemne zavarovalnice). Društven lokal se nahaja v poslopju Zadrugne zveze v Ljubljani, Tyrševa (prej Dunajska) cesta št. 88.

Navodilo zaupnikom.

Za vse informacije se je treba obračati na predsednika glavnega volilnega odbora (Franc Kremžar, urednik »Slovenca«, Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna, Kopitarjeva ul. 6-III).

Vsem zaupnikom sporočamo, da bomo razposlali ves volilni material že v nekaj dneh. Obenem sporočamo, da glavni volilni odbor nima celotnega volilnega imenika za vso deželo. Zato prosimo vse zaupnike, da si preskrbe prepis volilnega imenika za svoj okoliš.

nem izboru in mislim, da je to tudi eden mnogih problemov vse Dolenjske. Pri nas bo treba tudi še v tej panogi gospodarski orati ledino, medtem ko so drugod dosegli že lepe uspehe. Pri nas pa sadjarimo še vedno po starem kopitu: kakor oče, tako tudi sin za njim. (Da omenim samo to-le: še nekaj let, pa ne bo nobenega češpljevega drevesa več, ker ljudje ne vpoštevajo niti najnujnejših navodil in naravnost prošnji o zatiranju sadnih škodljivcev).

Na Krki bomo odslej delali drugače. V nedeljo 10. t. m. bomo ustanovili »Sadjarstvo in vrtnarsko podružnico na Krki«. Na ustanovnem občnem zboru (po zgodnji masi) bo v šoli tudi predaval o sadjarstvu g. Humej iz Ljubljane. Zanimanje je veliko; upamo, da bo šlo.

Res je, da se g. šol. upravitelj že več let trudi s šol. mladino tudi v tem oziru in marsikdo mlajših si je uredil doma svojo drevesnico, pozneje se pa menda zanimanje kar nekam razgubi, ker ni organizacije. Tudi absolventov Kmet. šole na Grmu imamo že precej. Vse te mlade moči naj se združijo v novem društvu.

O čebelarstvu pa rajši ne govorim, ker bi moral zapisati pogrebno pesem. Morda bo letos ajda rešila čebelarski rod pogina. Ajde pri nas precej sejejo, toda zadnja leta so to gospodarsko panogo skoraj uničila. Sicer pri nas čebelarstvo še ni postalo gospodarska panoga — tako, kakor bi lahko — ker se tudi tu še premalo zavedamo, da se more tudi tu nekaj narediti.

Elektrifikacija

Upamo, da bo tudi to vprašanje enkrat rešeno. Imamo banovinsko elektrarno v Zagradcu, pa je predraga. Pomislite: nad 6 Din kw (z davčinami). Ali je še kje na kmetih tako draga? Zato je večina vasi nima. Upamo, da bomo tudi mi nekoč prišli do dobre in cenene razsvetljave.

Tako, vidite, g. urednik, sem Vam nanizal nekoliko vprašanih bodočnosti. Obračam se še — eden v imenu vseh — na vse merodajne faktorje, naj pomagajo kmetu, da bo res lahko »steber države«, sicer se bo tudi ta steber začel majati.

Osebnosti

Belgrad, 9. sept. m. Premišljeni so: Rado Dvorščak, dosednji katastrski pomožni geometer 9. pol. skup. pri katastrski upravi v Mariboru na katastrsko upravo v Črnolju. — Za starešino glavnega oddelka finančne kontrole na Jesenice Stanko Bajič, do sedaj v Zmetu, za starešino glavnega oddelka finančne kontrole v Pagu Spasjo Rajčičovič, do sedaj na Jesenicah. — Napredoval je za poverjenika finančne kontrole v 9. pol. skup. Rudolf Uranč v glavnem oddelku finančne kontrole v Šmarju pri Jelšah. — Za starešino glavnega oddelka finančne kontrole v Šostanj je premeščen Blaž Favič, do sedaj poverjenik finančne kontrole v 10. pol. skupini v Stari Pazovi.

Za uradniškega pripravnika v higijskem zavodu v Ljubljani sta imenovana g. Stane Kandus, dnevnica istega zavoda in inž. Josip Hočevar iz Ljubljane.

Ne kupujte tralik!

Belgrad, 9. septembra. (a). V oglašnem delu dnevnikov večjih mest se vse pogostje vidijo oglasi nekaterih prodajalcev tobaka na drobno, v katerih prodajajo svoje prodajalce in zahtevajo za podstop večjo ali manjšo vsoto denarja. Monopolna uprava obvešča vse zainteresirane osebe, da so takšni in podobni oglasi neumestni, ker so v nasprotju v monopolnimi predpisi. Mnoge nepoučene osebe, ki teh predpisov ne poznajo, se spuščajo v kupitje s prodajalci tobaka na drobno in izgubijo mnogo dnarja vseh celo vse prihranke.

COMPRIMÉS

VICHY-ETAT

ZA LASTNO IZDELOVANJE
ALKALIČNE GAZIRANE VODE
DOMA

K resolucijam jugoslovanskega učiteljskega

Vprašanje slovenskega jezika

Dne 22. m. m. je ugotovil »Slovenec« pod naslovom »G. Rašiču v spomin«, da je označil imenovan predsednik JUU kot nalogo učiteljskega združenja tudi to, »da se postopno izgradi enoten književni jezik«. Tri dni pozneje, 25. avgusta, je »Slovenec« lojalno prinesel »Izjav« g. Rašiča, da je mislil samo na srbohrvaški književni jezik.

Pred nami leži »Narodna prosveta«, organ jugoslovanskega učiteljskega združenja z dne 30. avgusta t. l. Lastnik lista je g. Damjan Rašič. V skupni 9.—10. št. prinaša »Narodna prosveta« u celinje govor g. D. Rašiča na glavni skupščini JUU v Ljubljani. Tu beremo zopet od besede do besede, da je naloga jugoslovanskega učiteljskega JUU »postopno izgrajevanje jedinstvenega književnega jezika«. V tem organu JUU, ki mu je lastnik sam predsednik JUU, g. D. Rašič, ni najti niti besedice, da velja Rašičevo pojmovanje »jedinstvenega književnega jezika« samo za srbohrvaščino. Nasprotno je razvidno iz celega odstavka, ki govori o skupnih nalogah vsega jugoslovanskega učiteljskega, da je razumeti Rašičevo »postopno izgrajevanje jedinstvenega književnega jezika« tako, kakor smo ga mi razumeli v »Slovencu« 22. m. m. in ne tako, kakor ga je Rašič naknadno razložil v »Slovencu« 25. m. m. Kot lastnik »organa JUU« je imel dovolj prilike, da bi bil popravil svoj govor, predno ga je dal tatisniti v celinje in v avtentični obliki.

Da bo stvar še bolj jasna in da ne bo treba še novih izjav, popravkov in preklečevanja, naj navedem iz drugega dela resolucije, ki je bila sprejeta na ljubljanski skupščini, zadnji odstavek sedme točke, ki se glasi:

»Vremenu potrebno je pristupiti konačnemu rešenju pitanja o jednom pismu i jednom dijalektu.«

Slovenska Krajina Kristusu Kralju

20.000 Prekmurcev manifestira

Dnevi od 4. do 8. septembra so bili za župnije dolnolendavske dekanije dnevi, »ki jih je Gospod naredil«. Vsa dekanija se je v tridnevnicah pripravljala za veličastni dekanjski evharistični kongres v Turnišču. V dneh tridnevnic je bilo v župnijah dekanije podeljeno

NAD 20.000 SV. OBHAJIL.

Slavnostni dan se je začel 7. septembra popoldne. Kolesarji in konjeniki so švigali sem ter tja in hiteli naproti Prezvizišenemu nadpastirju do dekanjske meje. Proti Turnišču pa so vrele iz vseh vasi velike množice. Ob petih se je zbralo na mestu, ki je bilo določeno za škofov sprejem, okrog 5000 oseb. Prezvizišene je najprej pozdravil g. dekan Jerič, domači g. župnik Greif, zastopniki šolarjev, dekliske in fantovske Marijine družbe, domači župan g. Dravec, podnačelnik lendavski g. Gjerkeš. Prezvizišeni se je za sprejem pristočno zahvalil. Po sprejemu je Prezvizišeni v spremstvu velike množice odšel v cerkev, kjer je bila velika pobožnost. G. Kolenc, tajnik KA iz Maribora, je stopil na prižnico. Po pridigi so bile slovesne litanije presv. Srca Jezusovega. Po večerni pobožnosti se je začelo celonočno češčenje. Ob polnoči in ob treh zjutraj so bile litanije. Cerkev je bila vso noč nabito polna.

Kar je bilo na praznik Marijinega rojstva, se tudi v mestih malokdaj vidi. Prezvizišeni je dejal:

»TO JE NAJVELIČASTNEJŠA EVHARISTIČNA PRIREDITEV, KAR SMO JIH V ŠKOFIJI ZADNJA LETA IMELI.«

Ob štirih so se začele sv. maše. Ob šestih je bila prva slovesna služba božja. Maševal je domači g. župnik, prižgal pa je g. Kolenc, tajnik KA. Od

G. Rašič nas prav nič več ne zanima, zanima nas mnenje in stališče slovenskega učiteljskega, oziroma, da se bolj točno izrazim, mnenje vsega učiteljskega, ki služi v dravski banovini, kjer imamo slovenske osnovne šole. Resolucijo so sprejeli in podpisali po svojih zastopnikih vsi slovenski učitelji, ki so člani JUU.

Čudimo se, da slovensko učiteljsko postavlja oficijelno problem postopne likvidacije slovenskega jezika v dravski banovini, v kateri prebiva slovenski narod, ki je ohranil svoj jezik v nemški Avstriji in je v svoji svobodni jugoslovanski državi dobil svojo, to je slovensko univerzo. Temu se čudimo tem bolj, ker je sedanji predsednik vlade, sklicujoč se izrecno na besede najvišjega mesta v lanskim proračunski debati odločno odklonil, kar se tiče vlade, tako poimovanje jugoslovanstva in je poudarjal, da se jugoslovanstvo na noben način ne sme tolmačiti v takem smislu (da bi namreč zahtevalo likvidacijo obstoječih jezikov, kulture in drugih bistvenih osebnih posameznih jugoslovanskih »plemen«).

Besedo imajo sedaj slovenski učitelji-delegati, ki so podpisali resolucijo o likvidaciji slovenske. Omenjamo pa še, da je jako značilno, kakšno dvojno vlogo igrajo elementi, ki forsirajo likvidacijo slovenskega jezika in slovenske narodne kulture, kadar se od njih zahteva jasna beseda. Podobno je z vprašanjem slovenske učne knjige na srednjih šolah, kjer krčenje slovenskih učnih sredstev nekdo (gotovo profesor) v »Pohodu« od 9. t. m. zagovarja s tem, da je srbska knjiga boljša in cenejša, kar v slučajih, ki so na dnevnem redu, niti res ni. Rašič bi gospodje povedali resnični svoj motiv! Skrbeli bomo, da bodo primorani pokazati svojo pravo barvo!

šestih do desetih je pristopilo k sv. obhajilu nad 6000 vernikov iz domače in drugih župnij.

Ob pol osmih so začele prihajati pod vodstvom svojih dušnih pastirjev procesije iz vseh župnij lendavske dekanije. Ob pol desetih je bilo zgrnjenih okrog oltarja, ki je bil postavljen pred glavnimi cerkvenimi vrati,

NAD 20.000 VERNIKOV.

Mnogi so prišli iz velike daljave (celo iz Apač). Ob desetih je prišel k oltarju v spremstvu velikega števila duhovnikov prevzvišeni g. knezoškof dr. Ivan Jožef Tomažič. Začelo se je glavno slovesno sv. opravilo, ki ga je opravil Prezvizišeni. Med sv. mašo je pelo več tisoč mladih grl.

Po službi božji je bila teoforična procesija. V senci 17 močasnih cerkvenih zastav je

KORAKALO OKROG 15.000 OSEB.

Najsvetejši je nosil Prezvizišeni. Pred Najsvetejšim je korakalo nad 5000 mož in fantov, do 1000 Marijinih družbenikov in družbenic, za Najsvetejšim pa ogromna množica žen in deklet. Množica je menjala se se pela in molila.

Po povratku k cerkvi so se navzoči posvetili presvetoemu Srcu Jezusovemu. Nekaj veličastnega je bilo, ko so vsi navzoči za prevzvišenim nadpastirjem izgovarjali posvetilne besede. Po posvetitvi je Prezvizišeni podelil za Najsvetejšim blagoslov in s tem se je veličastna prireditev končala.

Navdušenje, s katerim so se množice po končani slovesnosti razhajale, se ne da popisati. Do neba se je dvigal odmev domačih nabožnih pesmi.

Trud, ki so ga zahtevale priprave od domačega g. župnika, od pevcev, Marijinih družbenikov in družbenic, je bil ogromen. A poplačan je s stoterminimi obrestmi.

Smrt čaka na pragu

Metlika, 8. septembra.

Navažno menijo ljudje, da nagla smrt kosi le debelejšje ljudi. Pa je že res, da smrt ne pozna postav, razen one, katero ji je odredil Gospod. Tudi suhemu človeku preti nevarnost kapi. Tako smo doživeli v nedeljo. Ana Simončič, po domače Vograjska Jana, blago dekle, ki jo imajo vsi, kateri jo poznajo, v najboljšem spominu, se je odpravljala k deseti maši. Pa ji je nenadoma postalo slabo, omagala je, nezavestni je bilo mogoče podeliti še sveto maziljenje in ni se zavedala niti ne za hip.

Tako je človek res kot rosen kaplja, ki se v trenutku otrese in od bisera ostane samo sled vlage. Pokojna Jana je šla v večnost sicer nepričakovano, a bila je na to vendar pripravljena. Na prvi petek — dva dni prej — je prejela svete zakramente. Bila je družbenka Marijina, zato je smrt ni presenetila.

Najstarejši mož v Smartnem pri Litiji

Najstarejši v naši župniji je 86-letni Matija Žitnik, »Mačkove oče iz Vintarjeva«. Posebno je treba poudariti, da je pri teh letih še pravi korenjak, trda grča, saj je še do zadnjega kosil in še sedaj za dom nacepi vsa drva in opravlja tudi druga opravila, razen takrat, kadar ga napade stara bolezen, mrzlica. Ko sem ga obiskal, je imel ravno napad in bil v postelji. Bil je kljub temu vesel in dobre volje, kajti s to boleznijo, katere ga napade že 50 let, se je že popolnoma sprijaznil. Dobil jo je pri vojakih. V začetku ga je napadla parkrat na leto, sedaj ga drži vedno kar po 3—4 dni na teden. Če bi te ne imel, bi starosti še ne čutil.

Iz svojega življenja najraje pripoveduje, kaj je doživel v Bosni l. 1878. Pravi tudi, da je bilo nekdanje boljše ko sedaj, čeprav ni jedel kofeta in mesa, ampak največ žgance, zelje in repo, in davki, da so bili polovico manjši. Bil je 25 let občinski odbornik. Ključar domače podružnice je pa še sedaj in sicer že čez 50 let. V družini je v globoko krščanskem duhu, v katerem še danes živi, vzgoji 7 otrok. Zena mu je umrla že pred desetimi leti. Kakor vedno, tako še sedaj, zelo rad bere in sicer brez odnosa. »Domo ljube« naročilo je pa od prvega početka vsa leta in ga vsak teden željno pričakuje in z največjim veseljem berebre. Bog mu daj ukaški visoko starost, do najskrajnejših možnih meja človeškega življenja.

zvesti in stanovitni hlapec, zakaj čez veliko te bom postavil.

Vsi Vaši župljani pa smo danes združeni v eni molitvi, da bi Vam Bog blagoslovil Vašo nadaljnjo življenjsko pot, da bi še dolgo delali med nami in za nas.

Zobe lahko kupite - pa ne svojih!

Izgubljeni zobje — izgubljena mladost!

Zobni kamen Vam uničuje zobe!

Začne tako, da zob omaja... svoje uničevalno delo pa konča takrat, ko zob izpade — če ga ne začnemo o pravem času preganjati! Za to ni treba drugega ko trde ižetke in — Sargovega Kalodonta! Sargov Kalodont je edina zobna krema pri nas, ki ima v sebi znanstveno priznani sulforilni oleat po dr. Bräunlichu, s katerim se nevarni zobni kamen polagoma in zanesljivo odpravi. Pravilna nega je tale: po 2 x na leto k zobnemu zdravniku na pregled — po 2 x na dan Sargov Kalodont!

SARGOV KALODONT
Proti zobnemu kamnu

Krasota kraškega sveta:

Najlepša jama slovenske zemlje je Križna jama

Polna je prekrasnih kapnikov in podzemeljskih jezer

Okolica Cerkniskega jezera, ki je samo na sebi že velika uganka, ima vse polno kraških jam. Saj so znani veliki požiralniki, po katerih oteka voda iz Cerkniskega jezera, naj omenjamo le dobro znano veliko in malo Karlovico. Medtem ko oteka v te jame skozi vhode, imamo pa v bližini Loža pod Križno goro, Križno jama, v katero voda ne teče kljub temu, da je izrazita vodna jama. Križna jama se je proslavila že pred leti, ko so našli v njej, zlasti v rovi na desni strani od vhoda, velikanke množine kosti jamskega medveda. Vendar je ta jama čudovitejša šele v svojem nadaljevanju. Kakih 300 m v notranjost se razteza jama pod velikanskimi oboki in je kakor navadna kraška jama. Po 300 metrih pa se naenkrat pokaže velik potok, ki tam ponikne neznankom. Ta potok izvira neke naprej v jami in zadnja leta so si jamarji postavili nalogo, da preiščejo jama ob vodi naprej in to se jim je tudi posrečilo.

Trije smo se odpravili na ogled v to jama. Vsak je imel s seboj okrog 14 kg težak platnen čoln, acetenko in nahrbtnik z najpotrebnejšim. Kakor je bila pot lepa, je bila do vode težavna. Saj je bilo treba najprej nesti od vhoda nahrbtnike, potem pa iti zopet po čoln. Malo naprej, kjer izginja voda med skalami, stoji prvo jezero, s katerega teče voda po čudovitih kaskadah. Stopili smo v čolne in z malimi veselci, podobnim loparjem, ki jih rabimo pri sobnem tenisu, veslali ali racali po vodi naprej. Kmalu so nas ustavile kaskade, prenesli smo čolne v gornje jezero in šli naprej. Krasno je, ko voziš po čisti vodi s svetiljko na ključu čolna in opazuješ, kako se lesketa eiga na dnu jezera. Obok nad teboj se sedaj zoži, sedaj zopet raztegne, ob posijanih stenah rastejo mali kapniki, z vsakim metrom se spreminja okolica, zdi se ti, da si našel v pravilni svet. Tovariš pred menoj je prestopil; ko pa se je vvedel zopet v čoln, je sedel tako nerodno, da je padel v vodo. Gremo nazaj? Ne, krasota ga je prevzela in moker je nadaljeval pot z nami. — Če imaš s seboj tovarisa, ki dobro pozna pot, ob čudesih, ki se ti odpirajo ob vsakem pogledu, kar pozabiš, da bi šel jezera. Res ne vem, kolikokrat smo preložili čolne, ki jih je bilo treba včasih temeljito dvigniti in spustiti na drugi strani zopet v vodo. Končno smo prišli do dolgega jezera. Sedaj na desno, sedaj na levo je zavijal kanal. Krasne, kapniške tvorbe so visele v vodo, včasih se ti je zdelo, kakor da voziš ob kaplilih ogromnih stebrih, ki so jih postavljali orjaki. Strop se je nižal vedno bolj in bolj in je končno pritisnil na vodo. Kakega pol metra je bila visoka špranja, po kateri so lezli naši čolni. Lučke prednikov so se mi skirle za ovine, parkrat sem zadel z glavo ob strop, ki se je nato kmalu

začel zopet dvigati. Prevzeli smo kilometer in se ustavili ob »Kalvariji«. Jama se tu razširja v veliko dvorano z visoko kupolo. Pod to kupolo, ki ji ne vidiš do vrha, leži razbit grič kamenitih razvalin, ki so padle kdaj v davnini s stropa. Po nizkem sedlu smo znošili čolne in nahrbtnike na drugo stran Kalvarije in jih spustili zopet na vodo.

Začelo se je kakih 500 m dolgo jezero, ki je vodilo po vijugah semintja naprej v jama. Jama postaja vse lepša. Z visokega obokanega stropa se ti spuščajo v jezero debeli kapniki. S čolnom se zapelješ okrog kapnika in potrkas z veslom nanj. Kakor zvon zapoje stebel, ki ee leskeče v nestetih iskrah. Dolga je pot po vijugastem jezeru, končno zopet zaslišiš šumenje vode. Nova gora te ustavi. S težavo znosimo čolne čez »Križno goro« in nadaljujemo. Kmalu se nam odpre stranski rov, ki so ga prvi jamarji krstili za Matjažev rov. Izstopimo iz čolna in se prerivamo skozi gozd kapnikov. Prvim jamarjem, ki so šli po tej poti, se je moral semintje umakniti tanjši kapnik, da jim je odprl pot. Stebri in stebrički, čudovito zrezljani, se leskečejo v vseh barvah. Jama se nekoliko odpre in kakih 5 m visok obok podpirajo v eredi 4 ogromni stebri, ki jih ločijo le še ozke špranje: Matjaževi stebri. Bil sem v Postojnski jami in tudi nekaj drugih sem že videl. Tako lepe in močnejše kapniške tvorbe, kakor so Matjaževi stebri, pa še nisem videl. Kljub temu, da bi človek samo sedel in gledal, nas vabi lesketajoče jezero naprej. Kmalu se približamo dosežanemu koncu jame. Izpod siganih pečin vre voda. Izstopimo in se skozi špranje v kamenitih pečinah zrinemo naprej na visok breg, podoben nekakšnemu melišču. Na vrhu melišča nas ustavi strma gmeta iz ilovice in kamenja. Sledovi kažejo, da so jamarji poskušali tudi naprej, pa so se vrnili.

Tudi mi smo prišli s trdnim namenom, da gremo naprej. Saj je tu jama naravnost ogromna. S svetiljko ne prisvetiš do stropa. Če zavpiješ v črno temo nad glavo, vrže tema nazaj dvozložen odmev. S svetiljkami komaj osvetliš ilovnat kup, ki se dviga strmo navzgor, morda v višino kakih 30 m. Prižgali smo male rakete, rimeke sveče, in zdelo se nam je, da smo ob svetlobi dvigajočih se krogel zaslišali daleč nad nami strop. Niti z vrvi, klini in derezami se ne spravimo naprej. Kljub temu, da nas vleče neznan in doslej neodkrit svet pred nami, se odpravimo nazaj. In zopet se ponavljajo čudesa skrivnostne jame in po 23 urah smo zopet na solnčni svetlobi; zmučeni in zbiti sklepamo, kako bomo zopet naskočili neznan svet, 2 in pol kilometra od vhoda, na katerega se ni stopila človeška noga.

Ljudstvo ima več smisla za umetnost ko inteligenca

O cerkvenem koncertu v Ptuj

V nedeljo, dne 3. sept. t. l. je pevsko društvo Maribor priredilo v spomin proslave 1900-letnice odrešenja Jezusa Kristusa, cerkven koncert v mestni župni cerkvi v Ptuj. Izvajalo je znameniti Haydnov oratorij — Sedem zadnjih besed Jezusovih na križu. Zbor, pomnožen z vojaškim orkestrom, je odprl celo skladbo z odličnim in umetniškim zanosom, mogočno in učinkovito je donela ta prekrasna Haydnova skladba v akustični, starodavni stolnici ptujski. Zbor sestoji iz dobro izšolanih glasov in prav dobro v skupinah polno doni. Solisti ga. Skvarčeva (sopran), gđ. Vedra-lova (alt), g. Živko (tenor) in g. Neralič (bas), so bili v svojih partijah posamezno kakor v zboru na umetniški višini, tako da si je zbor s solisti pridobil namah srca poslušalcev.

Pred vsako poslednjo besedo se je razložil njen pomen za vse človeštvo, kar je občinstvu

v cerkvi pripomoglo do globljega razumevanja skladbe same in skladatelja mojstra. Zbor je vodil dirigent, stolni kapelnik g. Jan. Ev. Gašparič, ki je skladbo z zborom mojstersko naštudiral in dovršeno izvajal.

Obisk koncerta je bil slab, žal, se mora danes ugotoviti, da kaže danes celo podeželjsko ljudstvo več zanimanja in umevanja za umetnost in resno glasbo, ker je bila večina poslušalcev z dežele, česar o ptujskih meščanih ne moremo trditi. Mi-ali smo, da imajo Ptujčani več smisla za resno cerkveno glasbo in umetnost. Če je bilo kdaj potrebno delati za srčno kulturo, je v sedanjem času najnujnejša potreba. Posebno smo pogrešali tako zvane »inteligence«, ki se veiljuje pri raznih pojedinah, prireditvah, shodih itd. v prve vrste, kjer hoče imeti prvo besedo. Sram nas je, da smo primorani to javno pribiti.

Obhajilo pri Ljubljani.

Nenavadna razgibanost je zadnje dni valovala v Dolu pri Ljubljani. Danes praznuje dolski župnik g. Matija Kastelic štiridesetletnico svojega posvečenja in obenem sedemindvajsetletnico svojega zgledega župnikovanja v Dolu pri Ljubljani. Ob tej priliki je bil tudi imenovan za duhovnega svetnika.

Sicer je vsem, ki poznajo našega gospoda župnika, predobro znano, da se je v svoji skromnosti jezil na vse te »ceremonije«, toda navsezadnje se je le vdal, češ: »Saj bo pa potem bolj mir pred njimi. Pa naj bo po vaše!« V obeh pa se mu je posvetilo nekaj toplotoprijaznega in usta so se mu nehoti nakročila v prijeten dolnjski nasmeh.

Gotovo ste že kdaj videli našega g. župnika sedeti na svojem vrtu med dvema vitkima cipresama. Ta starodavna klopica in ti častiljivi cipresi vsak solnčen dan poslušajo njegove polglasne molitve in se čudijo, s kakšno pozornost bistrostjo sledi vsem velikim svetovnim zapletitajem. Pa še neke ste ga najbrž že videli. Na onem hodniku tam za njegovo sobico, kajne, kjer neutrudno vsak dan prebira jagode na svojem priljubljenem rožnem vencu.

To je njegovo vsakdanje opravilo; povrh tega pa hoče biti vsepovsod zraven, pri gospodarstvu in pri cerkvi, vsepovsod njegova vedra beseda lajša delo in trpljenje. Kakšna bi neki bila brez njega cerkev? Saj je razen zidovja vse njegovo delo. In kje bi bil veliki Prosvetni dom, na katerega se vsak župljan s ponosom ozira? In pa posojilnica! Toliko ima opravkov z njo in vendar ne zahteva zase nobene nagrade, zadovoljen je s tem, da lahko dela svojim župljanom v prid. To je njegovo plačilo.

★

Štirideset let ste že duhovnik in sedem in dvajset let ste že naš župnik. Več ko tretjino svojega življenja ste preživeli med nami in za nas. V svojih najboljših letih ste prišli med nas in zdaj so se Vam lasje posrebrili, ko ste delali za blagor naših nemurjočih duš. Sedem in dvajset let že seje te med nami seme božje besede in upamo, da ne brez uspeha.

Štirideset let že vneto delate v vinogradu Gospodovem, štirideset let se že pehate in trudite za Njegovo kraljestvo. Ni Vam bilo dosežaj življenje posuto s cveticami in zemsko sročjo, a Vas tolaži vesela zavest, da Vas čaka Gospod, ki je Vaša vse, da Vas nagradi po Vašem zasluženju: »Pridi,

Ljubljanske vesti:

Sv. Krištof vabi Ljubljance

Danes teden, 17. septembra ob 4 popoldne bo prevz. g. škof dr. Gregor Rožman slovesno blagoslovil novo zastavo cerkev Društva Katol. mož in bandero Društva Katol. Mater in Zena, odsekov Katol. akcije za Sv. Krištof v Ljubljani.

Na to slovesnost uljudno vabimo vsa cerkvena moška in ženska društva mesta Ljubljane in okolice, da se je udeležijo, in sicer z zastavo (bandero), ako jo imajo, in — ako to mogoče — kot botri in botrice.

Slovesnost se bo ob lepem vremenu izvršila pri zaslanem oltarju v arkadah na pokopališču

Hubertus

terpentinovo in navadno milo

iz Celjske milarne

Dva nabiralca denarja

Ljubljana, 9. septembra.

Dan za dnev in od vseh krajev prihajajo pritožbe zoper razne nasilne berače z juga, ki nadlegujejo pod raznimi pretekami naše ljudi. Včasih prihajajo kot pogoreli, kot poplavljeni ali kratko kot vojni invalidi. S seboj imajo knjižice in za vabo položene bankovce v njih. Z dinarjem se ne dajo odpraviti, najmanj, kar zahtevajo, je kovač. Bog varuj, da ne bi takemu beraču nič dal, zakaj pripravljen je prirediti takoj neprijeten prizor.

Zelo priljubljeno sredstvo teh beračev je tudi nabiranje prispevkov za razne patriotske namene. Takih beračev se pa že ne moreš znebiti, ker te sicer takoj obdolže, da si »protidržaven«, »komunist« in ne vem kaj. Časi pa so tudi taki, da nihče ne mara veljati za premajhnega patriota in to ti sleparji vedo ter izkoriščajo to splošno lastnost ljudi. Nihče tudi ne ve, kje so ti sleparji dobili razna potrdila in dokumente, ki jih kažejo ljudem.

Dva taka pa sta te dni v Ljubljani le slabo naletela. Slučajno se je zanjima Ljubljanska policija, ki ju je prišla. Oba možakarja sta doma iz južnih krajev naše države. Možakarja sta hodila okoli naših trdk in nabirala denar za neke sve-

Sv. Krištofa. Obenem bo sprejem novih članov v društvo mater in zaprisega mož novi zastavi. Darovanje bo za novo cerkev sv. Cirila in Meloda, ki se zida kot povečava cerkve sv. Krištofa. Darovi so prošili v kuvertah z imenom in naslovom: Med darovanjem ljudsko petje. Pele se bodo pesmi: »O Marija, naša ljuba mati«, »Marija Mati Ljubljana« in »Angelovo čiščenje«.

Ob sklepu bo pozdrav zastopnika škofijskega odbora Kat. akcije.

Možje in žene! Pogubonosni valovi modernih zablod in pokvarjenosti bulajo vedno silneje tudi ob svetlišča naših katoliških družin. Trdnost zakonske zveze, podlage družinskega življenja in obstoja naroda in človeške družbe, so v nevarnosti. V nevarnosti je tudi svetost katol. zakonskega življenja. Ali bodo vsaj katoliški zakonci vzdržali ta strašni pritisk in obvarovali nedotakljivost zakonske zveze, obvarovali zibelke po naših družinah? O, da bi jih! Toda nevarnost je tu. Valovi slabega zgle-da, vpliva in sedanje težke gospodarske krize butajo vedno silneje ob te svetlinje. Sv. Oče, še edini varuh in zagovornik sv. zakonske zveze, kliče zlasti katol. možje in matere k odločnemu odporu proti tem nevarnim valovom. Moška in ženska cerkvena društva so gotovo prva poklicana, da poslušajo ta svarilni glas skupnega očeta človeškega rodu, in ponesejo ta njegov klic pred vsem v vrste naših katoliških zakonov.

Ta slavnost pri Sv. Krištofu prihodno nedeljo ima pred vsem ta veliki namen.

Zato, možje in žene, v nedeljo vsi k Sv. Krištofu in zaključimo svetlo: V boj za nedotakljivost zakonske zveze in svetost zakonskega življenja!

Odbor Katol. akcije pri Sv. Krištofu.

Mariborske vesti:

2268 učencev in učenk

se je letos vpisalo v mariborske deške in dekliške osnovne šole. Največ učencev je zajela deška na Ruški cesti, ki oskrbuje mladi šolarski kontingent iz kolonije in ki ima pet razredov z osmimi sporednicami ter skupno 526 učencev. Naval v to šolo je tolik, da se je moral poiskati prostor za tri razrede in sicer se je en razred namestil v Cankarjevi, ostala dva pa v Razlagovi ulici. Najmočnejša dekliška osnovna šola pa je druga dekliška osnovna šola v magdalenskem predmestju, kamor iz leta v leto čez dalje bolj navaljujejo deklice iz kolonije. Omenjena šola ima pet razredov s sedmimi sporednicami ter šteje 500 učenk. Tudi tukaj je trebalo odpomoči s prostori v drugih šolskih zavodih in sicer so nekateri razredi nameščeni v Cankarjevi ulici, drugi pa na Slomškovem trgu.

□ Iz carinske službe. Upravnik tukajšnje glavne carinarnice carinski inšpektor Alojzij Pipa je premeščeni na Sušaku, carinski skladiščih Tasa Djordjević pa v Ljubljano.

□ Več, ne manj. V našem poročilu o vpisu v srednje šole se je vrnila pri navedbi številke novopisane v tukajšnjo klasično gimnazijo pomota. Mesto 176 je tiskarski muhec napravil 137. Nebodisigatreba!

□ V študijski knjižnici se 11. t. m. uvedejo zopet običajne ure. Knjige se bodo izposojale vsak delavnik od 15. do 18. ure, v istem času bo odprta tudi čitalnica.

□ Jadranski dan je tudi Maribor proslavil na Malo Gospojnico na zelo slovesen način z akademijo v Narodnem domu, ki se je je udeležilo obilo občinstva in predstavnikov mari-

V ostalem pa navajamo sledeče številke: v prvo dekliško se je letos vpisalo 247 učenk, v tretjo 153, v četrto 226, od tega je 71 nemške narodnosti (dva razreda). Skupno pohaja torej v dekliške osnovne šole 1126 učenk, t. j. napram 1055 v preteklem šolskem letu za 71 več.

Deske osnovne šole obiskuje letos v celoti 1142 učencev, t. j. napram lanskim 1256 za 114 manj od lanskega leta. V prvo deško se je vpisalo 168 učencev, v drugo 115, v četrto pa 333 (ima šest razredov in štiri sporednice).

V celoti je torej, ako vzamemo število učenk in učencev skupaj, letos vpisanih v mariborske osnovne šole 43 šolarjev manj kakor v preteklem šolskem letu.

□ Pouk posameznikov v trgovski stroki. Najboljša in najcenejša izobrazba za pisarniške službe. Kovač, Maribor, Krekova ulica 6.

□ Radi uboja. Včeraj se je zagovarjal pred sodiščem 23 letni slikarski pomočnik Ludovik Ganzi, doma iz Zgornje Breznice. Obtožnica mu očita, da je dne 7. avgusta t. l. ustrelil Leopolda Skrbša, ki je naslednji dan poškodbi podlegel. Dogodek se je odigral pred Ganzičevim hišo. Povod pa je dal Skrbš Leopold, ki je prišel po cesti mimo Ganzičeve hiše močno vinjen, ter kričal in psoval pred hišo v družbi svojih hčerk in tete Arzenšek sedečo Ganzičevu mater. Hotel jih je tudi dejansko napasti, pa so se mu omenjene umaknile in zbežale na vrt. Ves dogodek je opazoval Ganzi, ki ga je zmerjanje Skrbšev tako razburilo, da je šel v hišo po revolver ter z revolverjem povaljal Skrbša k miru. Ker pa ga je Skrbš prijel za roko, je Ganzi oddal strel v zrak, kateri pa je po nesreči zadal Skrbša v glavo. Ganzi je bil obsojen na 8 mesecev zapora, pogojno na tri leta. Razpravo je vodil višji sodni svetnik dr. Lenart, obtožbo pa je zastopal državni pravdnik dr. Zorjan.

□ Včerajšnji sobotni trg je bil zelo dobro založen. Slaninarji so pripeljali 10 vozov avinje in elanine, 34 vozov kumar, krompirja, zeljnatih glav in čebule, ter 14 vozov jabolk, hrusk in domačega grozdja, in okoli 2000 komadov perutnine. Cene domačemu sadju so precej padle, kar je vplivalo tudi na cene inozemskega sadja. Cene so bile: piščanec 10—20, kokošim 20—30, racam 15—20, puranom 35—50, gosi 25—40 Din za komad. Krompir 0.75—1, čebula 1.50—3, solata 1—2 Din za kg. Kumare 0.50—2, buče 2—4, karfiola 3—5 Din za komad. Jabolka in hruške 2—5, grozdje 4—10, slivam 1—2 Din za kg.

□ Zobozdravnik dr. Kartin, specialist za ustne in zobne bolezni, Maribor, Slovenska 9 zopet redno ordinira.

Zborovanje podeželskih občinskih uslužbencev

Ljubljana, 9. sept.

Po zborovanju vseh občinskih uslužbencev, ki je bilo včeraj dopoldne na magistratu, je bilo ob 4 popoldne tam zborovanje Društva pokrajinskih občinskih uslužbencev za južni del dravske banovine (to je Kranjskega). Zborovanje je otvoril predsednik Gorjup z Viča, ki je podal predsedniško poročilo.

Tajniško poročilo je podal g. Korinšek iz Trbovelj, ki se je bavil zlasti z zakonom o občinah. Društvo je sestavilo načrt uredbe o občinskih uslužbencih in je skupno z zvezo predložilo banški upravi. Dalje je poročal o posmrtnem pomožnem fondu. Društvo je sklenilo, da izdela načrt statuta za občinske uslužbence, ki ga bo poslalo vsem občinam, kakaj občine bodo morale izdelati za svoje uslužbence statute.

Blagajniško poročilo je podala gđc. Ivana Oblakova z Viča.

Izvoljen je bil nato novi odbor. Ker bo Vič v doglednem času pripadel Ljubljani, dotedanji predsednik Gorjup ni več kandidiral, prav tako je odločil tajniško mesto g. Korinšek, ker je v Trbovljah preveč zaposlen. Za predsednika je bil izvoljen Janko Japelj, občinski tajnik v Trzinu, za podpredsednika Engelmann, občinski tajnik v Kranju, za tajnika Josip Kavčič, občinski redar na Jesenicah, za blagajnika Karol Azman, občinski uradnik v Kranju. Za odbornike so izvoljeni: Tine Korinšek, občinski socialni referent v Trbovljah, Rajko Perko, občinski tajnik v Sevnici, in Franjo Azman, občinski tajnik v Dolenjskih Toplicah. V nadzorstvo so izvoljeni: Janko Guček, občinski tajnik v Dolenjem Logatcu, in Slavko Erzenožnik, občinski tajnik v Zireh. Kot delegati za zvezno skupščino so izvoljeni: Anton Čuk, polic. nadz. v Kočevju, Ferdo Dekleva, občinski tajnik v Domžalah in Franjo Azman, občinski tajnik v Dolenjskih Toplicah. V upravni odbor zveze je izvoljen predsednik organizacije. Določeni je tudi 8 poverjenikov za vsak okraj.

Ko bodo štoklje letele

Štoklje na potu v prezimovališča.

Ptičja opazovalnica v Rossittenu ob kurški zemeljski kosi na Vzhodnem Pruskem bo izpustila dne 12. septembra t. l. 52 mladih belih štokelj, da prikusi, ali pridejo brez starih ptic v prezimovališča. Štoklje bodo imele na spodnji strani vidna barvasta znamenja, da se že v letu spoznajo. Ker bodo te štoklje letele morda tudi nad našimi pokrajinami, naj vsakdo, ki bi jih opazil, naznani to z natančno navedbo kraja in časa po poštnine prosti dopisnici »Ornitološkemu observatoriju v Ljubljani (Narodni muzej).«

Zemljo so delili

Metlika, 9. septembra.

V Metliki je imela Komenda Križniškega reda precejšnje posestvo, tako da jo je zadela tudi agrarna reforma. Pred kratkim je bil ta svet, kolikor ga je bilo razlaščenega, porazdeljen. Večina so ga dobili tisti, ki bi jih opazil, naznani to z natančno navedbo kraja in časa po poštnine prosti dopisnici »Ornitološkemu observatoriju v Ljubljani (Narodni muzej).«

Oni, ki so zemljo dobili, jo bodo odplačevali skozi 30 let z doklado pri davkih.

Bela Krajina ima precej sadja

Ni sicer obilice, a več je, kakor je bilo zadnji dve leti. Posebno sliv je v metliški okolici in še prav dobrih. Le kupec se odnaker ne oglasi. Tudi jabolka se bo precej dobilo, breskvice počasi zorijo, pa teh bo za trg bolj malo. Grozdje pa je v velikem zastanku, tako da ga je še prav malo za pod »zobe«.

Gospodom za jesen

nudi izvrstna oblačila, zlasti površnike, trenčkotce, raglane ter veliko izbiro blaga za obleke, kakor tudi že izgotovljene obleke in po meri najceneje

DRAGO SCHWAB

Aleksandrova cesta

Kaj bo danes?

Opera: »Marta«. Znižane cene. Kino Kodeljevo ob 17: »Signali v viharju« (SOS); ob 20: »Caritina podveza« (Lillian Harvey). Velesejmske razstave.

Nočno službo imajo lekarne; danes: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva c. 20; jutri: mr. Leustek, Resljeva cesta 1, mr. Bohinec ded., Rimska cesta, 24 in dr. Kmet, Dunajska cesta 41.

KAJ BO JUTRI?

Kino Kodeljevo ob 20: »Caritina podveza«.

★

□ Razstava cerkvenih paramentov. Opozorjamo, da je razstava cerkvenih paramentov bratovščine sv. Rešnjega Telesa v dvorani škofijske palače otvorjena samo še danes v nedeljo in jutri v ponedeljek, in sicer od 8—12 dopoldne in od 2—6 popoldne. Kdor želi videti v resnici lepa mašna oblačila, umetne veznine in vzorna ženska ročna dela, naj ne zamudi ugodne prilike in naj si ogleda razstavo.

IGNACIJ NAROB, TAPETNIK, GOSPOSVETSKA CESTA 16 (PRI LEVU).

□ Društvo združenih zasebnih in trgovskih nameščenecv Slovenije, podružnica v Ljubljani, ima svoj redni članski sestanek v ponedeljek, 11. septembra ob osmih zvečer in dvorani Rokodelskega doma. Na dnevnem redu je referat tov. Kremžarja: O volitvah v Delavsko zbornico. Po referatu razgovor in sklepi o tem predmetu. Vse nameščenice in nameščenke pozivamo, da se sestanka gotovo in točno udeležijo. — Odbor.

□ Cerkevna slavnost v čast sv. Petru Klaverju, apostolu zamorskih misijonov, bo danes, nedelja 10. septembra ob 6 zvečer v cerkvi sv. Jožefa. Spored: misijonska pridiga, stolni vikar Alojzij Košmerlj. Pete litanije in slovesni blagoslov. Ob sklepu pesem »Poveš Bog«, ljudsko petje. Dala se bo v poljub svetinjo sv. Petra Klaverja. Prostovoljni darovi za uboge afriške misijone. Vse vernike priščno vabimo, da se udeležijo lepe cerkvene slovesnosti.

□ K tekmi harmonikarjev na velesejmu. V včerajšnjem poročilu nam je skrat prekrstil imena. Tako je dobil prvo nagrado v diatonični lažji skupini g. Semen Slavko, sin gostilničarja iz Kranja, ne pa Strnen Slavko.

lepatriotične» namene, oziroma sta nabirala denar za neke prav tako »patriotične« knjige. Naši ljudje seveda so že taki, da se niso upali obema »spatiotoma« pokazati vrat. Tako sta možakarja nabrala na račun patriotskega ljubljanskega trgovca in podjetnika kar lepe zneske. Imela sta tudi priporočila neklih »glednih osebnosti, znanih v javnem življenju. Oba sta imela v Ljubljani lepo življenje, saj sta dovolj »prislužila«. Stanovala sta v hotelu, jedla »la carte« v najboljših restavracijah, zraven pa sta v zaupni družbi zbijala dobre dvotipe na račun »neumnih Kranjaca«. Dokler jima ni prišla policija na sled. Izkazalo se je seveda, da sta zlorabila priporočila. Ves denar sta porabljala zase. Tudi nista imela od založb, za katere sta domnevno nabirala naročnino za knjige, nobenega dovoljenja ali pooblastila.

Tako sta ogoljufala ljubljanske trdnice za prav čedne vsote, čeprav je znano, da ljubljanski trgovci in podjetniki prav radi tožijo o krizi in pomankanju gotovine. Oba sleparja je policija izročila okrognemu sodišču, ki ju bo sodilo radi goljufije. Uprava policije svari vsakogar, naj ne naseda podobnim ljudem in naj ne daje nikomur denarja, če nima za nabiranje dovoljenja od lokalnih oblasti.

□ Československá Obce v Ljubljani oznamuje, že vnučeni v česke šole začne 11. září t. r. Koná se každý den od 15—17 na přání dopoledne.

□ Mestna ženska realna gimnazija v Ljubljani. Otvoritvena služba božja bo v četrtek, 14. septembra ob 9 pri uršulinkah. Po maši se zberejo gojenke v svojih razredih na zavodu. V petek, dne 15. septembra, ob 8 se bo pričel redni pouk. Več na oglasni deski. — Trgovski tečaj. Vpisovanje bo dne 13. septembra ob 9. Sprejemni izpit se bo vršil dne 14. septembra ob 8. Redni pouk bo dne 15. sept. ob 8. uri.

□ »Krk« vabi člane in prijatelje, ki bi se zanimali za skupne kegljaške večere, na informativen sestanek v torek večer ob pol 9. uri v hotel Miklič, soba št. 40.

Danes meni

zdravo, lepo in štedljivo LUTZ peč.

□ Redno vpisovanje v Enoletni trgovski tečaj pri Trgovskem učnem zavodu v Ljubljani Prazakova 8-II., se prične jutri, v ponedeljek ob 9 zjutraj in traja do vštete srede, 13. t. m. ob 6 popoldne. — Učenci, oz. učenke naj pridejo v spremstvu oz. njih namestnikov v navedenih dnevih med določenimi urami (dnevno od 9—12, in od 4—6. ure) v ravatelj-sko pisarno; s seboj naj prinese krstni list. Redni pouk se prične v petek 15. septembra ob 8. uri zjutraj v učilnicah zavoda. — Na zavodu poučujejo same prvostopne učne moči, strokovni profesorji po najmodernejšem učnem načrtu; zato je zavod priznan kot eden najboljših in v ceni šolnine najzmernejših, kar ga veestransko priporočajo.

□ Poštna tombola. Združenje poštinskih poduradnikov in služiteljev (pododbor v Ljubljani) priredi svojo tradicionalno tombolo tudi letos na kongresnem trgu, danes 10. septembra t. l. ob 3 popoldne. Tombola vsebuje 11 krasnih glavnih dobikov ter več sto manjših dobikov. Občinstvo opozarjamo, da pridno poseže po tablicah. — Odbor.

DAME so najelegantnejše, ako nabavijo damske plašče

pri K. PUČNIK. Selenburgova ulica 1 nasproti kavarne Zvezda

Za GOSPODE najugodnejše vse kar nudi krojaštvo Za SPORT izgotovljene specialitete

□ V ljubljanskem šahovskem klubu se začne v ponedeljek 18. septembra izbirni turnir za finale medmestnih tekem. Igralo se bo po zveznem pravilniku (20 potez na uro) v kavarni Evropi vsak večer razen sobote in nedelje. Priglasnice ni in tudi ne posebnih nagrad. Šest najboljših plasiranih pride v reprezentanco. Pravico do udeležbe imajo tudi močnejši igralci izven kluba. Priglasiti se je treba ustno ali pismeno na naslov: Milan Vidmar ml., Karlovska 1, najkasneje do sobote 16. t. m.

□ Nesreča na Vilharjevi cesti. Včeraj, malo pred 3 popoldne, je prišlo do hude nesreče na Vilharjevi cesti. V Marijo Vudlakovo, ženo faktor-

je vsled svoje kakovosti in nizke cene vsaki gospodinji priljubljeno, poleg tega je pa še domači izdelek.

Dobite ga v vsaki trgovini

barskega javnega življenja. Akademija je v vseh programnih točkah lepo uspeša.

□ Pomagajte revnim študentom! Vsi, ki bi bili pripravljeni pomagati revnim mariborskim dijakom za časa šolskega leta 1933-34 s stalnimi mesečnimi denarnimi prispevki (tudi najmanjši dar je dobrodošel) ali s hrano (zajutrek, obed, večerja) naj se blagovolji zgledajo v pisarni v Gledališki ulici št. 2 od 11. do 12. ure dopoldne, pritrile, levo. Istotam se sprejemajo naslovi za instrukcije, ki so revnim dijakom tudi zelo dobrodošle.

□ Delegatske volitve za »Ljubljansko železničarsko podporno društvo«. Vsi tisti člani društva, — upokojenci in aktivni, ki iz kateregakoli vzroka niso prejeli glasovnice, se naj zanesljivo zgledajo v ponedeljek 11. in v torek 12. t. m. dopoldne od 8 do 12. ure in popoldne od 14 do 18. ure v Delavski zbornici, Sodna ulica 9-II. v svrhu reklamacije, oziroma razveljavljena neizročene podpisane glasovnice. Člansko izkaznico prinesite s seboj.

□ Velik požar. Na Vurmatu blizu Sv. Ožbalta ob Dravi je izbruhnil požar v gospodarskem poslopiju veleposelnika Adolfa Jureca, lastnika gostilne »Na skalici« ter velike žage, elektrarne in lesotrača v Mariboru. Do tal je pogorelo dvoje velikih gospodarskih poslopij s premičninami vred. Domač trgovec g. Lorhek je naglo organiziral gašenje tik stoječe gostilne in privatne hiše, na kateri so od vročine že popokale šipe in se vnelo ostreže. Gospod Lorhek ima zaslugo, da se je ogenj lokaliziral in da niso še druge hiše z elektrarno in žago postale žrtev plamenov. Pozneje sta prihiteli na pomoč tudi požarni brambi iz Selnice in Sv. Lovrenca. Orožništvo iz Selnice je hvaljevredno pomagalo pri gašenju. Škoda znaša okoli 100 tisoč dinarjev. Posledja so bila zavarovana pri Jugoslaviji, ona, ki so ostala, pa pri »Vzajemni«.

ja v tvornici »Saturnus« in stanujočo v Korytkovi ulici, se je zaletel neki kolesar ter jo podr. Vudlakova si je pri padcu zlomila levo nogo. Ljudje so poklicali reševalni avto, ki jo je prepeljal v bolnišnico.

ZOBNI ATELJE

Franjo Radovan

nasproti velesejma

zopet redno odprti.

Telefon 21-12.

□ Pregled koles. Vojaška oblast bo v najkrajšem času pregledala in popisala vsa moška kolesa. Za mesto Ljubljano bo pregled na Ambrozevem trgu, kamor bodo morali po abecednem vrstnem redu pripeljati vsi v Ljubljani bivaajoči lastniki svojega kolesa, opremljena z evidenčnimi številkami in knjižicami. Kdor bi svojega kolesa ne pripeljal pravočasno k pregledu, bo kaznovan po vojaško kazenskem zakonu. Datum pregleda bo objavljen v časopisih. — Mestno načelstvo (vojaški urad) v Ljubljani.

□ Pia Menardi, diplomirana učiteljica klavirja sprejme učence. Prijave dnevno od 11—14 in 18—20. Trubarjeva ulica 2-1, pri mostu Sv. Jakoba.

MODNI ATELJE

„GENTLEMAN“

se je preselil z Miklošičeve ceste 18

V TAVČARJEVO ULICO ŠT. 2-1.

Se priporoča T. HLEDE.

Dentolog

Primarij dr. I. Hebein

Leontiče, zopet redno ordinira.

Dve smrtni nesreči

Celje, 9. sept.

V nedeljo 3. t. m. je 23letni fant Franc Cajhen šel zvečer spat na seno. Med spanjem mu je postalo slabo, padel je s sklednja nekaj metrov globoko na pod ter obležal v nezvesti. Prepeljali so ga v celjsko javno bolnišnico, kjer je pa danes umrl. Pokojni je bil daleč okoli znan in priljubljen fant, bil je iz zavedne katoliške družine. Udeleževal se je pridno na odrdu Kat. prosv. društva in kot tamburaš pri »Slavcu«. Bil je varčen in si je hotel z varčevanjem postaviti svoj dom. Vse lepe načrte mu je prekrizala prezgodnja smrt. Vrlenu in poštenemu mladeniču ohranimo časten spomin.

Pokojnika prepeljejo na Polzelo, kjer ga bodo v rojstnem kraju položili k večnemu počitku.

Na praznik se je vozil z motornim kolesom iz Petrovč proti Celju 30letni trgovski potnik Josip Koštomaj, stanujoč na Polulah pri Celju. Med gostilno Majdič in savinjsko progo v Levcu je zavozil v voz, ki mu je privozil nasproti. Sunek naravnost v ojnico je bil tako močan, da je isto zlomil in mu je konec ostal v prsih. Njegovemu spremeljalcu, ki se je vozil z njim, se ni zgodilo ničesar. Koštomaju je počilo srce in si je polomil rebra. Rešilni avtomobil ni mogel več intervenirati, ker je bil ponesrečenec že mrtev. Zapušča ženo in 4 nepreskrbljene otroke.

Koledar

Nedelja, 10. septembra (14. pobinkoština nedelja): Nikolaj Tol., spoznavalec. Pulherija, cesarica.

Ponedeljek, 11. sept.: Prot in Hiacint, mučenca. Emilija. — Prvi kraec ob 16.36. Herschel napoveduje spremenljivo vreme.

Danes ob 3^h pop.

Novi prošt ljubljanski Ignacij Nadrah

Snoči je prejel ljubljanski škof iz Rima bulo, s katere je imenoval sv. oče Pij XI. g. stolnega dekana in generalnega vikarja Ignacija Nadraha na prošta ljubljanskega stolnega kapitlja.

Slovo g. Erjavca

V torek 5. septembra je odšel od nas naš učitelj in pisatelj g. France Erjavec na svoje novo službeno mesto v Vucitru na Kosovem polju. Stiri leta je deloval med nami, učil in vzgajal našo mladino po krščanskih načelih ter je žel najlepše uspehe. Naši mladinci ni bil le učitelj, temveč dobri oče. Zato je bil pa aplošno priljubljen pri mladini in pri starših.

Kot odlični govornik in mož s širokim obzorjem je navduševal mladino in odrasle v raznih organizacijah za vse lepo in blago. V nešteti predavanjih je razkrival svojo bogato dušo. Kar je izgovoril g. Erjavec, je držalo.

Zato smo mu pa tudi hvaležni in srčno vdani in težko nam je bilo v dušah, ko smo se poslovljali od njega. Glinjivo je bilo slovo v Salezijanskem Mladinskem domu, kjer je tako rad predaval fantom. V slovo so mu govorili moške, mladeniči, mladina. Mlado in odraslo mu je prišlo v solzih oči stiskalo desnico in vzklikal: »Na svidenje!«

Na kolodvor ga je spremljala poleg njegove potrte družinice množica odličnih moških, mladeničev, žena in mladine, da mu poslednjič stisne desnico. Mladina ga je obsula z rožami, g. Erjavec pa je visoko vzvnan in z vedrim čelom stopil v vlak. Ko se je začel vlak pomikati, so zaplapolali v zraku robci in klobuki. Pa še eno presemečenje je čakalo g. Erjavca: ob železniškem tiru so mu plapolali trije kresovi v pozdrav in so mu klicali: »Na svidenje!«

G. Erjavec si je zgradil v Mostah svoj dom; ljubeč je in ves v cvetju. Nanj in na nje, ki so v njem, ne bo pozabil in zato smo prepričani, da tudi nas ne in da bo zopet prišel med nas. Na svidenje, gospod Fran Erjavec!

Stalni sijaj kovinskih predmetov
se doseže edino s

POKROMANJEM

Star. predmeti postanejo novi

Mariborska afinerija zlata

Orožnova ul. 8

**CREMA
«LA TOJA»**

ZA RAZIRANJE

edinstvena na svetu

Eleganten gospod se brije
samo z njo!

velika tombola

Novi grobovi

† V Borovnici je umrla ga. Jera Švigelj, roj. Kos. Dosegla je častljivo starost 93 let. Zapušča 6 otrok, med katerimi sta dva župnika, en odvetnik in en trgovec ter več vnukov in pravnukov. Pokopali jo bodo danes ob 4 popoldne. Naj počiva v miru! Žalujemoj svojem izrekamo toplo sožalje!

† V Braslovčah je umrla večeraj popoldne gošpa Marija Maršič roj. Zotter, soproga vpok. nadučitelja in trgovka. Zapušča tri dobro preskrbljene otroke. Pogreb bo v ponedeljek 11. t. m. dopoldne ob 10.

Vaše poklicno udejstvovanje zahteva od vas vedno večjih naporov. Dorastli ste sicer še vsem težkotam dela, ker porabite v ta namen vso svojo voljo, toda pozabljate, da pri tem trpi vaše zdravje. Kaj se bo zgodilo jutri, če boste izčrpali vse svoje moči? Ne čakajte tako dolgo, temveč odločite se, dokler je še čas, za krajši odmor v zdravilišču in letovišču Rogaska Slatina, ki je za vas kot ustvarjeno. Tu najde vsak, kar želi: zabavo, razvedrilo, pa tudi sredstva za zdravljenje bolezni želodca, črevesja, jeter, srca, ledvic itd. Prospekti v vseh pisarnah Putnika in pri zdravilišču in letovišču v Rogaski Slatini.

Ostale vesti

— Pavla Marija Kocjančič zopet redno ordinira.

— Vpokojenec! Dravska finančna direkcija objavlja: Oni vpokojenici, ki za mesec september še niso prejeli pokojnine, se opozarjajo, da jo bodo prejeli še isti dan, ko bo mestna kontrola dala svoj vizum. Mestna kontrola pa vizuma še ni dala, ker je zmanjkalo kredita, ki pa bo gotovo te dni že odprti. Zato so ugence brez pomena.

— Mojem in fantom braslovške, celjske in novocerkovski dekanije. V nedeljo, dne 24. sept. t. l. privedijo moške in fantje dekanij Braslovče, Celje in Nova cerkev pri romarski cerkvi Matere božje v Petrovčah proslavo 1900-letnice našega odrešenja na križu. Moške in fantje, pridite vsi in izpričajte vsemu svetu, da ste vredni sinovi katoliške cerkve in slovenskega naroda. Sprizgajte, da Vam je beseda križa velika, sveta stvar, vredna največjih žrtv. Zato ne sme ta dan ostati nihče doma, vsi naj poskrbe, da bo udeležba pri tej proslavi čim veličastnejša.

Od leta 1813
odličen
bel šifon

— Zopet avtomobilska nesreča. Glede na dopis iz Ptuja v Vašem cenj. listu od 5. t. m., Vas vlijudno prosim, da sprejmete v Vaš cenj. list sledeči popravek: Moj avto je bil po priliki 14 dni v popravilu pri mehaniku v Ormožu. Kritičnega dne, ko se je nezgoda dogodila, sem bil na potovanju na Hrvaškem in je mehanik vporabil moj avto za vožnjo v Ptuj, brez moje vednosti. Jaz sem torej na tej nezgodi popolnoma nedolžen. — Z velespoštovanjem Kazimir Sárközy, Ormož.

— Pri boleznih na ledvicah, v mehurju in debelem črevesu polajšuje »Franz-Josef«-grenčica v najkrajšem času tudi večje težkoče pri odvajanju. Spričevala bolnišnični potrjujejo, da je »Franz-Josef«-voda radi svojega olajšujočega učinkovanja brez bolečin prav posebno primerna za neprestano porabo pri mladih in starih.

— Voz s konjem vred za 4 Din. Neverjetno a vendar resnično. Kje vendar? Pri veliki efektini loteriji v korist popravila cerkve v Ravneh pri Krškem. Kaj dobiš še za 4 Din? Blago za moško obleko, blago za žensko obleko, vetrnjako, sodček vina, vrečo moke, tržno škropilnico, prašiča, žepno uro, uro budilko, gos, purana, železno peč, servis, stekalnico za vosek, plug, sadno dreve, voz drv, 2 kokoši, več vrst obuvala itd. itd. Hitro, hitro kupi

Gnojeno z Nitrofoskalam

Negnojeno

Tvornici za dušik & Ruše

oziroma pri zadrugah in društvih, ki zastopajo tvornico.

rečko, preden jih zmanjka. Dobiš jih pri č. župnih uradih leskoveške dekanije in v raznih trgovinah v Krškem in drugod. Zrebanje se vsi nepreklicno 15. okt. 1933 pred cerkvijo v Ravneh. Izid zrebanja se objavi v časopisih.

— Nesreča s puško. Orožnik iz Novega mesta Cenčič Jakob se je v petek zvečer vrnil s tovariši s Trške gore. Doma so izpraznjevali puške. Tovar

v Kranju

Polovična vožnja dovoljena

riš ga je po nesreči zadel v levo ramo. Prepeljali so ga v bolnišnico usmiljenih bratov.

— Ponesrečenci z dežele. V bolnišnico je večeraj prišel 19-letni Pavel Stražisar, zaposlen pri Francu Šviglju na Bregu pri Borovnici. Stražisar je večeraj žagal na cirkulariki, ki pa ga je močno vrezala v levo zapetje. — V četrtek je neki voznik povozil na Šmartinski cesti 51-letno kajzarico Uršulo Potočnikovo iz Podgorice pri Ljubljani. Potočnikova je dobila po telesu hude, toda nenevarne poškodbe. — 30-letni posestnik Janez Rehberger iz Primskovega pri Kranju, je na praznik v Podbrezju padel s kolesa in se močno poškodoval na glavi.

— Pri utrujenosti, razdražljivosti, tesnobi, pomanjkanju spanja, srčnih težkočah, tiščanju v prsih pospeši naravna Franz-Josef-grenčica izdatno kroženje krvi v spodnjem delu telesa in pomirljivo učinkuje na valovanje. Profesorji za boleznih prebavi izjavljajo, da se izborna obnosa »Franz-Josef«-voda kot čistino sredstvo pri pojavih, ki izhajajo iz samootrova kanala debelega črevesa.

— Nova založba v Ljubljani (oddelek za pisarniške potrebščine) priporoča ob začetku šolskega leta svojo bogato zalogo šolskih potrebščin, zvezkov, risalnega orodja, barvic itd.; ima tudi veliko izbero šolskih torbic in vseh podobnih potrebščin. Postrežba priznana točna in solidna. — Za trgovce, ako kupijo na debelo, popust.

— Šolskim vodstvom in p. n. učiteljsstvu, ki je naročilo knjigo Antauer, Do stvarnega uka v I. razredu, sporočamo, da smo večeraj vse knjige razposlali, kar jih je bilo dosedaj naročenih. Na razna vprašanja glede cene sporočamo, da sedaj ne velja več subskripcijska cena. Kjer knjige še niste naročili, naročite jo takoj, šola se je pričela! Naročila sprejemamo vse knjigarne, komisijska zaloga pa je pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

TUDI DANES

se vsi vpisovanje v Dopisno trgovsko šolo v Ljubljani, Pražakova 8-II. od 10 do 12.

Pohitite z vpisom, da ne boste izgubljali dragocenega časa in ugodnosti, ki Vam jih nudimo samo sedaj.

— Diplomirana učiteljica angleščine in nemščine sprejme učence. Pouk posamezen ali v tečajih. Prijave od 11—14 in od 18—20. Naslov pove oglasni oddelk Slovenca pod številko 10440.

— Pri hemeroidalni bolezni, zagatenju, natrganih črevih, abcesih, sečnem pritisku, odebelelih jetrih, bolečinah v križu, tesnobi v prsih, hudem srčnem utripanju, napadlih omotice prinaša uporaba naravne »Franz-Josef«-grenčice vedno prijetno olajšanje, čisto tudi popolno ozdravljenje.

— Redno vpisovanje v dopisno trgovsko šolo v Ljubljani se vsi do 15. sept. 1933 vsak delavnik od 9—12 in od 15—18, v nedeljo od 10—12 dop. pri ravnateljstvu DTS v Pražakovi ulici 6-II. (vogal Miklošičeve ceste 30). Kdor se vpiše v DTS, lahko študira vse predmete, ki se učijo na drž. trgovski šoli, doma. Šola poučuje poleg rednih predmetov tudi vse moderne jezike. Natančna, brezplačna pojasnila daje vodstvo šole osebno ali v tiskanem prospektu, ki ga lahko vsakdo sprejme. Pri pouku sodelujejo najboljši strokovnjaki trgovskih, jezikovnih in drugih ved, ki jamčijo za najboljši uspeh. Kdor se ne more vpisati osebno, naj takoj piše po prospekt in prijavnico. Redni pouk se prične 15. sept. Kdor zaradi ostalim zakonitim dolžnostim (da ima nižjo srednjo šolo itd.), lahko potem polaga privatni izpit na drž. trgovskih šolah; s tem pridobi pravico rednih absolventov teh šol. Šola si je pridobila s svojim vestnim delom v kratki dobi svojega obstoja že velik ugled, ki jo najbolj priporoča.

— »Ljudska samopomoč«, registrirana pomožna blagajna v Mariboru, vabi vse svoje cenj. člane na izredni občni zbor, ki se vsi do nedeljo, dne 17. septembra 1933 ob poldeseti uri predpoldne v Gambrovi dvorani v Mariboru. Dnevni red: Sprememba pravil. Ako občni zbor ob določenem času ni sklepčen, se vsi pol ure pozneje drugi občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih članov.

— Katja Delakova, šola za ritmično gimnastiko in umetniški ples, Dukičev blok. Vpis dnevno 10—18.

— Pri boleznih srca in poapnenju žil, nagnjenosti h krvavitvam in napadlih kapi zasužura »Franz-Josef«-grenčica lahko izpraznjenje črevesa brez vsakega napora

OZIMINE,

gnojene pred setvijo, dajo dvojno žetev od negnojjenih!

Zrno je lepo in težko, moka prvovrstne pečivosti!

Zato gnojite oziminam z NITROFOSKALOM-RUSE na lažjih tleh; z NITROFOSOM na težjih tleh; APNENI DUSIK je za jesensko gnojenje najidealnejše dušično gnojilo.

KMETOVALCI!

Naročujte skupno! Vsa Vam potrebna gnojila pri

— Nove knjige: Knjiga o lepem vedenju, spisal Urbanus. Treba zelo pomnožena in izpopolnjena izdaja. Ljubljana 1932, 388 strani. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Eleganten vezan Din 64, broš. Din 50. — Od prejšnjih izdaj se nova razlikuje predvsem v tem, da v uvodu ne prinaša onih navodil lepega vedenja, ki pomenijo najelementarnejša načela omike in olike, katera so danes po delu cerkve, šole in prosvetnih društev ter naravnega kulturnega napredka prešla že v meso in kri. Nova izdaja je prilagojena do podrobnosti novim razmeram našega duhovnega in materialnega življenja. Posveča veliko skrb obveznostim, ki jih ima dandanašnji meščanski človek do nove družbe; novo je pravilo pismenega občevarja. O knjigi govorimo še obširneje.

Prvi dobiček v gotovini

Din 10.000

Lov za zlatom

V takih dneh živimo, da ga skoro ni človeka, ki mu ne bi bila kar venomer na ustih beseda denar. Brezposelni, ker ga nima niti za skorjo vsakdanjega kruha, premožni, ker so usahnili toki gotovine in mu milijoni ne zaležejo dosti, kmet, ker mu bogastvo polja travnikov in gozdov ne vrže niti za davek, nameščene, ker ga tlačijo mora nestalnosti in večnih groženj o znižanju plač in zvišanju odtegljajev. V takih časih se resen človek pač skrbno ozira po nečem, kar bi mu dalo gotovosti v najtežjih trenutkih življenja. Za slabim more se vedno slabše priti. Sijajno spričevalo solidnosti in gospodarske resnosti si je v teh časih dalo naše zavarovalstvo. Saj je ono danes skoro edino, ki smotrno ureja tok gotovine ter more svojim zavarovancem ravno v dnevih obupa nuditi zanesljivo oporo. Odlično mesto v našem zavarovalstvu pa zavzema naša slovenska Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani. Zato ne bi bilo modro, če se ne bi baš v teh časih z vsem zaupanjem obračali na njo in to za vse vrste zavarovanja.

— Popravi! V večerajšnji številki se nam je v sestavku »Slovenske Madone« vrinilo nekaj tiskovnih napak, katere na tem mestu popravljamo: Namesto vpodobiti — vpisati; nam. 16 Kraljevskih slik — 6; nam. izborna današnja tipa — glavna; nam. tretjega — srednjega veka; nam. sveta — posvetna umetnost; nam. gotsko-škotsko — gotiko-škotsko; nam. razumstvo — razarenstvo.

— »Vrtec in »Angelček«. Izšla je prva številka teh dveh mladinskih listov s prav pestro vsebino in v okusni obliki. Daljše poročilo se pričobimo. Priporočamo oba lista, ki prav gotovo nista draga; saj stane »Vrtec« za vse leto 15 Din, s prilogo »Angelček« pa 20 Din. »Angelček« sam stane 5 Din in ne 15 Din kakor je pomotoma tiskano.

— Novo otvorenja elektromehanična delavnica »Unitas« ing. Manda, Selenburgova ulica 7. Tel. 2219. Izvršuje vsa popravila električnih strojev in aparatov solidno in poceni. Obrat v tovarni Ljubljanske komercialne družbe, Celovška cesta 90a. Telefon 2964.

— Slovenci iz Zagreba radi obiskujejo domačo Seršenovo ljutomersko vinarno v Radičevi ulici 12 (prva ulica od Jelačičevega trga proti gradu).

— Dobrim srem priporočamo ubogega pogorela Janka Dolžarja v Crnomlju, ki mu je dne 4. t. m. pomoči zgorela hiša in vsa gospodarska poslopja z vso opremo, inventarjem in prideiki. Rešiti si je mogel samo golo življenje. Zavarovan je bil le za malo vsoto. Prispevke v denarju ali obleki sprejema iz prijaznosti župni urad v Crnomlju, pa tudi uprava »Slovenec« v Ljubljani.

— Avtobusna proga Bled-Ljubljana obratuje dalje do preklica po sedanjem voznem redu. Ukinjena je samo vožnja ob nedeljah in praznikih. Odhod ob 6 z Bleda in ob 21.30 iz Ljubljane.

— Novi principi pri gradnji radio-aparatur. »Super Inductance« princip je nov pri gradnji radio-sprejemalcev, vpeljal pa ga je pred tremi leti Philips-radio. Ta princip se je pokazal odličnega, ker omogoča, da se na enostaven način doseže selektivnost aparata, ki se upravlja samo z enim gumbom, pa omogoča odlično reprodukcijo. Aparati, ki so zgrajni na tem principu, imajo nad ostalimi aparati velike selektivnosti še to veliko prednost, da ne oscilirajo, ne žume in so zelo mirni v pogonu. Najvažnejši element pri »Super Inductance« principu je špula, ki ima vse lastnosti idealne špule s pomočjo katere je mogoče napraviti aparate z maksimalno selektivnostjo. Selektivnost sprejemalca se ne sme prenapeti, ker v tem slučaju preneha dobra reprodukcija. Praktični poizkusi so ugotovili, da je »Super Inductance« princip edini, ki popolnoma odgovarja evropskim razmeram, ker je zgrajen zato, da sprejema evropske postaje. Na aparatih so nameščene skale, na katerih ni zapisano ime postaje, ker se je to pokazalo kot nepraktično in sicer zato, ker postaje menjajo dolžino valov in vsled tega tudi svoje mesto na skali. Philips ima svojo precizno mikrometer skalo in tabelo, na kateri so napisane postaje, ki se iščejo natančno tako, kot se n. pr. išče po telefonu zveze s kakršnokoli številko. Prednost te skale je jasna, ker ne more nikdar prevariti in dati »napačne zveze«.

Poizvedovanje

Izgubila sem v nedeljo popoldne med 5 in 6 od Opekarske ceste do hiš na cesti »Pot na Rakovo ješlo« črno (z belimi pikami) avileno površno jopico. Prosim najditelja, naj odda proti nagradi na policiji.

Celje

Umrl je v Celju v Gosposki ulici 16 gospod Finžgar Alojz, znan v mestu ter bližnji in daljni okolici kot lastnik glavne tobačne zaloge. Ko je opustil glavno tobačno zalogo, je obdržal še trafiko na oglu Prešernove in Samostanske ulice. V Celju je bil zaradi svojega mirnega značaja povsod priljubljen. Zapušča žalujočo vdovo in tri nepreskrbljene otroke. Pogreb bo jutri, v ponedeljek popoldne na okoliškem pokopališču. Naj mu sveči večna luč, žalujočim ostalim pa izrekamo svoje sočutje.

Primarij dr. I. Raišp v Celju

zopet redno ordinira.

Zadnja predstava »Hermana Celjskega« bo danes ob 4 popoldne v mestnem parku.

Predavanje o plezalni alpinistiki v Savinjskih Alpah s skriptiranimi slikami priredi v torek, 12. t. m. ob 8 zvečer v risalnici meščanske šole Savinjska podružnica TK Skala v Celju. Predaval bo g. Boris Režek iz Ljubljane.

Še dva, ki bosta šla na bergljah v Belgrad. Danes teden sta odpotovala, kakor smo že poročali, dva junaka na 4 m visokih lestvah iz Celja v Belgrad. Isto pot mislita sedaj napraviti na enakih pripravah še dva junaka in sicer brezposelni kovaški pomočnik Kovač Rudolf, katerega poznamo že dalje časa kot človeka rekordov in brezposelni pakovski pomočnik Kuhar Franc. Iz Celja mislita odriniti v nedeljo, 15. oktobra izpred gostilne Škarpa na Bregu. Od 10—11 bo takrat igrala godba na pihala, nato se bosta pa podala na dolgo pot, katero upata napraviti v enem mesecu.

Nesreča pri nakladanju sene. Malik Franc, pomočnik iz Starega Slemenja pri Tolstem vrhu, je 1. t. m. delal kopo sene. Ko je bilo seno že precej visoko naloženo, se je zlomil kol. Malik je padel na tla in si zlomil levo podlaktico. Zdravi se v celjski javni bolnišnici.

Manufakturno blago se kupuje kljub najboljši kakovosti, po izredno nizki ceni pri ANTON BRUMEC, Celje, Kralja Petra cesta 13.

Ptui

Seznam o davčnih osnovah zavezancev, kateri predmeti se bodo razpravljali pred davčnim odborom, je razglašen na ogled pri mestnem načelnstvu od vključno 16. t. m. Davčni zavezanci se opozarjajo na določbe zakona o neposrednih davkih, glasom kojih se davčni zavezanci lahko sami ali po svojem zastopniku udeležijo seje davčnega odbora, ki bo razpravljala o davčnih predmetih. Seja davčnega odbora se bo vršila 21. 22. 23. in 25. t. m.

Ponesrečil se je činar Anton Hvalec iz Slatine v Halozah. Pri nakladanju drv mu je padel hloč na glavo s tako silo, da je obležal nezavesten. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Smrtna kosa. Umrla je Eliza Podmenik, vdova po železničarju na Hajdini, stara 66 let. Blag ji spomin! Preostali nam so žalje!

Tedensko službo ptujskih gasilcev od 10. do 17. t. m. vrši druga desetica drugega voda in sicer četovodja Franc Breznik in desetinik Ignac Vanda. Službo reševalcev pa šofer Herbert Schönlaub in desetinik Miha Zamuda, od moštva Rudolf Erlač in Franc Korže.

Sneberje-Zadobrova

Pevsko društvo vabi na 24. t. m. vsa okoliška društva in prijatelje petja k blagoslovitvi »Pevskega doma«. V soboto 23. na predvečer bodo igrali v Pevskem domu Finžgarjeva »Divjega lovca«. V nedeljo 24. t. m. ob pol 8 skupna pevstva vaju vseh zborov vzhodnega okrožja »Pevske zveze«. Ob pol 9 zbirališče narodnih noč in drugih udeležencev pred Pevskim domom. Ob 9 krene spreved z godbo iz D. M. v Polju na čelu, k sv. maši v Zadobrovo. Sv. maša se prične ob pol 10. Po sv. maši slovesna blagoslovitev in otvoritev »Doma«. Popoldne je ob triletni 2. skupna vaju zborov, ki pojo skupno in posamič: Ihan, D. M. v Polju, Sosiro, Smatno »Škrjančke«. Ob 15 koncert, nato veselica s srečolovom na vrtu g. Fr. Likoviča. V slabem vremenu bo prireditev v Pevske mdomu. Vabimo pred vsem narodne noše in prijatelje petja.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Nedelja, 10. septembra: 8.15 Poročila 8.30 Gimnastika (M. Dobovšek) 9.00 Prenos svečanosti iz Ptuja 10.00 Glasališče kot umetnosti (prof. Šest) 10.30 Ženska vstaja na Bledu v francoski dobi (predava strokovni učitelj g. Rudolf Dostal) 11.00 Radio orkester 12.00 Čas, plošče 15.00 Kmetijsko predavanje (g. Jamnik) 15.30 Sramel kvartet Došenšek 16.30 Plošče 17.00 Radio orkester 20.00 Pevski koncert g. Pavle Lovsetove 20.45 Radio orkester 21.20 Čas, poročila, plošče 22.15 Havajske kitare (prenos s velesejma).

Ponedeljek, 11. septembra: 12.15 Plošče 12.45 Poročila 13.00 Čas, plošče, borza 19.00 Radio orkester 20.00 Uvedba ljublj. razsvetljave pred 140 leti (R. Dostal) 20.30 Sol. vokalni koncert g. Antonije Skvarča 21.15 Radio orkester 21.45 Čas, poročila 22.00 Havajske kitare (prenos s velesejma).

Drugi programi

Nedelja, 10. septembra:

Belgrad: 12.30 Radio orkester, 17.15 Prenos nogometne tekme (Poljska-Jugoslavija iz Varšave (drugi polčas), 19.10 Violinski koncert, 20.30 Koncert loziškega prosv. društva, prenos iz Leznice. — Zagreb: 20.30 Radio orkester s sopranom. — Dunaj: 11.00 Simfonični koncert, 19.30 Misa solemna. Beethoven, 21.00 Lalka glasba. — Leipzig: 20.00 Webrova in Wagnerjeva glasba. — London: 21.05 Koncert za orgle, 21.30 Vojaska godba. — Milan: 20.40 »Zongler Naše ljube Gospe, opera Masseneta. — Praga: 11.00 Orkestralni koncert, 19.45 Prizori iz opere »Carmen« (Bizet). — Varšava: 12.15 Simfonični koncert, 16.30 Vokalni koncert, 20.00 Orkestralni koncert.

Ponedeljek, 11. septembra:

Belgrad: 19.30 Radio orkester, 20.40 Narodna volja, humoreska. — Zagreb: 20.30 Radio orkester s klavirjem, 22.00 Harmonika. — Dunaj: 20.00 Koncert dunajskega opernega zbora. — Budimpešta: 13.30 Koncert voljaškega orkestra, 20.30 Orkestralni koncert z violino. — London: 21.15 Radio orkester s solisti. — Milan: 21.45 Violinski koncert. — München: 20.05 »Tosca«, opera, Puccini. — Praga: 19.50 Klavirski koncert, 21.15 Orkestralni koncert. — Rim: 17.15 Vokalni in instrumentalni koncert, 20.45 »Sakuntala«, muzikalna drama, Alfano. — Stuttgart: 20.00 Zabavni koncert. — Varšava: 16.00 Koncert simfoničnega orkestra, 18.35 Vokalni koncert, 21.30 »Grofica«, opera, Moniuszka.

Samo še dva dni velesejma!

Znižana vstopnina

Knezoško na velesejmu

V soboto popoldne je prišel na velesejem prevzvišeni škof Gregorij Rožman na ogled. Po razstavi ga je vodil ravno velesejma g. dr. M. Dular. Prevzvišeni si je ogledal natančno cerkveno razstavo, ki mu je zelo ugajala, nadalje misijonsko in celokupno veterinarsko prav do podrobnosti. Nadalje si je ogledal splošno kmetijsko razstavo ter pohištvo.

O vseh razstavah se je izrazil zelo pohvalno ter se je podrobno zanimal za razstavljene predmete, o katerih so mu dajali pojasnila prireditelji in razstavljenci na posameznih razstavah. Škof se je mudil na velesejmu več ur.

*

V soboto je bil obisk znaten. Med drugim moramo omeniti obisk 36 koroških slovenskih gospodarjev iz beljaške okolice, ki so se zlasti zanimali za kmetijske razstave.

Priljubljeni vozovi starih kolarjev iz Gorenjske, imajo razstavljeno lepo število zapravljenikov, vagonov in drugih vozov.

Dobrega odjema se razveseljujejo tudi razstavljenci gospeja perja. Dobro se prodajajo tudi radio-aparati.

Kabaivanov Peter iz Sofije razstavlja znamenito ročno olje iz Kazanika. Točno en gram ga je v mali fijolet, ki se nahaja v lepo okrašeni leseni puščici. Samo 30 Din. Pomislimo, da je treba za en sam gram rožnega olja 40 kg rož, t. j. 40.000 kg rož za en kilogram. Vse se je pomenilo, pocenilo se je tudi to olje, ki mu je bila še pred par leti cena 90.000 Din za 1 kg.

Kožuhovinarji imajo razstavljenih vse polno lepih kožuhov za dame in otroke. Vsi prodajajo. Istotako so zadovoljni s prodajo tudi tvaričarji pletenja in žimariji. Tudi tovarnarji peči so s prodajo izredno zadovoljni.

Vse polno zaključkov so naredili naši prvostni pohištveni mizarji.

*

Na letošnji jesenski razstavi imamo razstavljen tudi med. Med je velike branine in zdravilne vrednosti. Uporabljajo ga vse ljubljanske bolnišnice, posebno dober je za rekonvalescente, ki pa potrebujejo le naraven, neponarejen med. Lanška letina medu je bila slaba. Navzile temu pa imamo na letošnji jesenski razstavi razstavljene vse vrste pristnega medu in poleg cvetličnega medu je največ hovejega, ki je temne, neaviljive barve, vsebuje pa zato več hranilnih snovi kot druge vrste. Večina vzorcev, ki so izloženi na razstavi, bo zadnje dni po znižanih cenah naprodaj. Istotam je še precej dobre, pet let stare medice, ki se more po okusu in po kvaliteti kosati z najboljšim vinom in ki jo po Ljubljani zastoj išče.

*

Vinska razstava v paviljonu »G«. Ljubljanci so krčevito držo priljubljenosti jim krškega cvička in črnine iz Vinjega vrha pri Beli cerkvi, a z isto slastjo pomagajo svojo grlo še z neprekosljivim rumenim rizlingom vinarke šole in Primerjevim muskatnim silvancem iz Maribora, dišečim tramincem in izbornim rizlingom štajerske hrastnice v Podlehniku pri Ptuj, izbor šiponom in muskatnim biserom Cl. Bouviera iz Gor. Radgone itd., ki jih je kar okrog 40 različne vrste in dobrote. Najboljše, da so zainteresirani sami prepičajo in sami sodoje.

Kot kaže, bo letošnja trgalev gotovo za polovico slabša od lanske. Kupci dobe na razstavi vsa potrebna pojasnila brezplačno.

Poštna hranilnica v avgustu

Število čekovnih računov je naraslo v avgustu za 130 na 22.820. Tudi promet jeznatno narasel in je znašal v avgustu 5699.2 milij. Din. Odstotek brezgotovinega prometa je dosegel 50.11%.

Izredno pa so narasle vloge na čekovnih računih, ki so dosegle rekordno stanje. V avgustu so se povečale za celih 189.9 milij. Din. S tem se presegle vsote 1082.6 milij. Din. Le enkrat je doslej zgodovina Poštna hranilnice zabeležila nad 1 milijardo Din čekovnih vlog. Konec meseca novembra s 1001.25 milij. Din. Ta veliki dvig ni sezonskega značaja, ampak pomeni, da predstavljajo te vloge blaginjske rezerve našega gospodarstva z ozirom na dejstvo, da zasebni denarni zavodi ne morejo posloovati kot bi bilo potrebno v interesu našega gospodarstva.

Stalen dvig izkazujejo tudi hranilne vloge na knjižice. Število vlagateljev je naraslo za 4372 na 246.753 oseb. Vloge so prekorile že julija pol milijarde dinarjev za 0.8 milij., so pa v avgustu narasle za 11.5 na 512.3 milij. Din.

*

Neprotokolirane firme smejo še nadalje nabavljati plačilna sredstva za inozemstvo. Na vesti, da firme, ki niso sodno protokolirane, ne morejo nabavljati plačilnih sredstev za inozemstvo, se je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani obrnila na ministrstvo financ, obenem pa tudi na Narodno banko v Belgradu in dobila od te pod št. 155.289 od 5. septembra 1933 nastopno obvestilo: »Prejeli smo Vaše pismo s poslanim nam prelošeno pismo, katerega ste poslali ministrstvu financ in Vas v zvezi s tem obveščamo, da ni ukinjena možnost opravljanja tudi z obrtnico namesto potrdila o protokolaciji firme. Ta odredba je kakor tudi za potrdilo o protokolaciji uveljavljena v št. 3 in 6 deviznega pravilnika.

Jadranska plovilna na Sužaku objavlja bilanco za 1932 v z. l. Din. Iz nje je razvidno, da je znašala izguba 1931. leta 0.685, za 1932 pa se je zmanjšala na 0.307 milij. Dohodki seniso dosti zmanjšali, pač samo zelo zmanjšani izdatki za vzdrževanje in popravila ladij.

Likvidacija. Delniška družba Fermenta v Zagrebu, ki je bila prodajni urad za kartelirane tovarne kvasa, namerava likvidirati.

Posnemana vredna. V Nemčiji daje vedno več trdki svojim ženskim uslužbencem podpore za poroko, če odstopijo svoje delovno mesto moškemu namenečenem.

Vitkovske železnicarje postanejo delniška družba. Iz Prage poročajo, da je trg. ministstvo odobrilo ustanovitev deln. dr. vitkovskih železnicar s sedežem Moravska Ostrava-Vitkovic. Glavnica znaša 600 milj. Kč.

Borza

Dne 9. septembra 1933.

Denar

Ta teden je bil promet nekoliko slabši, saj so se vršili samo štirje borzni sestanki. Promet je znašal 2.2 milij. v primeri s 3.0 milij. prejšnji teden. Največ prometa je bilo kot običajno v šilingih in dinarjih.

Razstava ovac in koza

Na zunanji strani G paviljona je razstavilo društvo »Zivalac« lepo število ovac in koz. V zadnjih letih zaznamuje pri nas reja ove nerazveseljivo nadržavanje, ker izkazuje zadnja statistika dravske banovine okroglo samo 38.000 glav, dasiravno so visoki pašniki Gorenjske s sočno planinsko travo prav posebno sposobni za ovčerejo. Ovece popase in izrabijo vsak prostorček, ki je govedu nedostopen. Pred leti je bila naša jezersko-solčavska ova zelo iskana za izvoz in so jo posebno radi kupovali Tirolci. S strogo odbiro plemenskih ovnov in ove je možno, da pridobimo naši ovci tisti sloves, ko ga je opravičeno imela svoječasno. Izboljšala se bo kvaliteta mesa, izboljšala se bo tudi kakovost volne, saj nam je znano, da je obrt volnenih izdelkov pred leti izbornu uspevala in jopice ter nogavice iz domače volne so izredno trpežne. Ovčereja je za začetno gospodarstvo našega kmetijskega narajanja velikega pomena. Ovece je najprimernejša žival za zakol ob najrazličnejših prilikah v kmetičem gospodarstvu: ob košnji, žetvi, mlačvi, vožnji gnojla, sploh ob trdem kmetičem delu, ko je gospodar prisiljen, da najame več delovnih moči, ki jim je izdatna tečna in boljša hrana nujna potreba. Pečena jaginjina, slovit star naš običaj vedno bolj izginja, izginjajo tudi dobri kožuhi iz ovčje kože, tipična obleka naših dedov, ki je ne prepriha nobena burja. Koza je kraljica našega malega človeka in največja opora revca. Njeno mleko je izdatno, masno in okusno. Na kilogram žive teže porabi sicer koza še enkrat toliko hrane kot krava, da pa zato rejeu štirikratno množino mleka, kar pomeni, da je mlečnost koze še enkrat večja od krave. Prevladuje pri nas sanska-švicarska pasma, ki je žal že precej križana z našo domačo neplemenito rogato pasmo. Natančna selekcija in krvna osvežitev s pristnimi sansimi kozli je vsled tega nujna potreba. Razumela je to nujnost tudi naša banska uprava, ki je v svrhu boljše plemenske odgoje in v doseg večje mlečnosti naših koz. nakupila v Švici pet čistokrvnih sanskih kozlov.

Ocenjevalna komisija je izvršila svoje delo 5. t. m. Komisijo so tvorili gospodje: ing. Jelčič, ki ima resor za drobnico pri banovini, dr. Kocijan, živinodarinar v Veterinarsko-bakteriološkem zavodu v Ljubljani, in Rožane Franc, praktični kozarejec v Gornji Šiški. Od razstavljenih 36 ovac je prejel za najlepšo skupino 10 ovac prvo znamenito nagrado Jože Vrnik z Jezerskega.

Prvo oceno za en komad (brez nagrade) je dosegel g. Jurčič Josip, Ljubljana. Drugo mesto nagrade: Grebene Jožef, Male Lašče, Ivanc Jože, Lašče, in Perhaj Anton, Male Lašče. Tretjo nagrado pa so prejeli: Perhaj Ivan, Male Lašče, Stritar Jože, Vel. Lašče in Kmetijska šola v St. Jurju ob j. ž. Ista komisija je ocenila tudi kozle, ki jih je bilo razstavljenih v celoti 36, od teh 8 kozlov in 28 koz. Pri oceni kozlov je prejel prvo nagrado g. Rožane Franc, drugo so prejeli: Langerholz Marija, Škofja Loka, Habjan Frančiška, Godešček, Dolinar Janez, Primskovo, in Marija Cerar, Domžale. Tretjo nagrado: Medvešek Josip, Šiška, in Poljanšek Iv. Ljubljana. Ocena koz in kozice pa je izpadla kot sledi: prvo nagrado Medvešek Josip, Zgornja Šiška, drugo nagrado Rožane Franc, Šiška, Poljanšek Ivan, Ljubljana, Dežman Anton, Ježica, Vladika Alojzij, Ljubljana. Tretjo nagrado so prejeli: Logondar Franc, Suha-Skofja Loka, Smole Katarina, Savlje, Ziberna Marija in Vladika Alojzij.

Za ti dve skoraj popolnoma zanemarjeni panogi malih domačih živali se je v veliko ljubeznijo in vneto zavzelo naše nadvse poštvalno in ne-sebično delujoče društvo »Zivalac«, ki stremi za tem, da to rejo sistematično zopet uveljavi.

Društvo ne prejema za velikopotezno organizacijo vsega svojega dela nikakih podpor,

Curih. Pariz 20.255, London 16.575, Newyork 366, Bruselj 12.175, Milan 27.28, Madrid 43.20, Amsterdam 20.80, Berlin 123.35, Dunaj 72.885 (57.5), Stockholm 85.40, Oslo 83.20, Kopenhagen 74, Praga 15.33, Varšava 57.90, Atene 2.95, Carigrad 2.47, Bukarešta 3.08.

Pariz. Ob 11. 45. Newyork 18.10, London 81.95. — London (zateček). Newyork 45375, Pariz 81.625. Zlato je v zvezi z lahkim padcem franc. franka v Londonu popustilo na 129/2½, kar je vzbudilo presenečenje.

Živina

Ptjaski živinski sejem. Konjski in goveji sejem v torek dne 5. t. m. je bil izredno dobro založen. Prignanih je bilo 779 glav in sicer 314 krav, 86 telic, 155 volov, 37 bikov, 153 konj in 34 ove (iz Hrvaške). In tudi kupčija je bila živahna; prodalo se je 392 glav. Od teh je šlo nekaj v Italijo, nekaj pa v Avstrijo. Cene: Krave 2—4 Din, telice 2—4.50 Din, voli 3—4.50 Din, bikovi 2.50—4 Din za kg žive teže; ovce 80 Din komad (kupil vse trg. Rašajster iz Slov. Bistrice), konji po kakovosti od 600—3000 Din. Prihodnji sejem se vrši 19. t. m. — Svinjski sejem v sredo dne 6. t. m. je bil tudi dobro založen in sicer je bilo pripeljanih 326 rilcev (204 svinje in 122 prascev). Kupčija je bila slabšeja, prodalo se je le 110 komadov. Cene svinjam 6.50—8.50 Din za kg žive teže, drobnarija po kakovosti od 130—275. Din. Prihodnji svinjski sejem se vrši 13. t. m.

Hmelj

Zalec, 9. sept. Kupčija je nadalje mirna. Prodanih je bilo nekoliko manjših partij po 80 do 85 Din za kg. Za večje partije provrnostnega blaga pa se je nudila izjemoma tudi cena do 90 Din za kg. Živahnost je bilo povpraševanje za drugovrstno blago po nižjih cenah, vendar je ob rezerviranosti proizvedentov prišlo le do redkih zaključkov.

Jesenice

V nedeljo, 10. sept. bodo Jesenice zopet v znamenju športa. Novo športno društvo »Gorenjec« je nad vse agnilo in ne opusti nobene prilike, da se ne bi izkazalo s svojimi športnimi znanji in pridobitvami. — Na igrišču SK »Bratstva« bo ob devetih dopoldne lahkoatletski dvomeč. SK Ilirija:ASK Gorenjec in sicer v sledečih disciplinah: Tek na 100 metrov, metanje diska, kopja in krogla, skoki v daljavo, skoki v višino, tek na 3000 metrov in končno štafeta 4×100 m. Izven sporeda sledi kot propagandna točka metanje kladiva. Istotako se vrši danes prvenstvena hazena-tekma med SK Korotan, Kranj in ASK Gorenjec. — Nadvse zanimiva pa bo večerna hazenska tekma v soboto, 16. t. m. med državnim pravkom SK Concordio in ASK Gorenjec. Ta tekma se bo vršila ob bajni razsvetljavi. Igrala bo tudi godba.

Krami

Absolventka praškega konservatorija in pedagoške šole — Ravnikova — bo tudi letos poučevala privatno glasovir, vijolino in citre po zmerni ceni.

Sport

Železničar (Zagreb):Hermes

Danes ob 16.30 na igrišču Hermesa. Predtekma ob 15.

Danes bomo imeli v gosteh zagrebške Železničarje, ki bodo v prijateljski tekmi nastopili proti Hermesu. Zagrebčani igrajo zelo hitro, kar napravi igro zelo zanimivo. Radovedni smo tudi kako nam zaigrajo Hermežani, kajti že delj časa se nam niso predstavili s kakim močnim nasprotnikom. Zato bodo morali danes napeti vse sile, če si hočejo izvozovati časten rezultat.

Ker bo to danes edina športna prireditev v Ljubljani, poleg tega pa obeta biti še zelo zanimiva, si jo bo gotovo vsak prijatelj nogometa ogledal.

V predtekmi igra Grafika proti VSK Triglavu.

Ljubljanski sportniki v tujini

Včeraj in danes tekmuje naša elita plavalcev in lahkoatletov v Avstriji. Ljubljanska reprezentanca plavalcev in plavalčice tekmuje v Gradcu z reprezentanco Grada v plavanju, skokih in waterpolu, lahkoatletiki Primorja pa tekmujejo v Celovcu v dvomeču s tamkajšnjim KAC-om. Enim kot drugim želimo obilo uspehov.

Avstrija: Ambrosiana 3:1 (1:0)

Na praznik 8. t. m. se je odigrala na Dunaju finalna tekma za srednjeevropski pokal med dunajsko Avstrijo in milansko Ambrosiano. Pri zadnji tekmi, ki se je vršila preteklo nedeljo v Milanu, so zmagali Italijani z 2:1. Razumljivo, da je za finalno srečanje vladalo velikansko zanimanje, saj se je zbralo v dunajskem stadionu nad 60.000 gledalcev, ki so prišli z vlaki in avtobusi ne samo iz Dunaja, temveč tudi iz sosednih držav. Italijani so igrali surovo, tako, da je češkoslovaški sodnik Cejnar izključil najpreje branilca Allemandija, par minut kasneje pa še desno krilo De Marija radi nediscipliniranosti. Pa tudi so igrali predvsem defenzivno, ker so hoteli čuvati milanski uspeh, tako, da so imeli Dunajčani radi tega precej težko stališče. Bili so pa kljub temu skozi celo igro v premoči.

Prvi gol za Avstrijo je zabil Sindelar v 45. min. V 27. minuti drugega polčasa pošlje zopet Sindelar žogo v italijansko mrežo. V 38. minuti pošlje tudi Meazza žogo v dunajsko mrežo, toda eno minuto pred koncem strelja Sindelar tretji gol in Avstrija postane za letos prvak v borbi za srednjeevropski pokal.

V predtekmi so dunajski policaji premagali zagrebške z 4:1 (3:0).

V. S. K. TRIGLAV: REPREZ. 16. ART., 1. PLAN. POLKA IN 1. KOLES. BAT. 4:1 (2:1)

6. t. m. se je odigrala na igrišču Hermesa prijateljska tekma med gornjsko enajstoricama, v kateri je zaslužno zmagal Triglav. Za tekmo je vladalo veliko zanimanje zlasti med častniki in podčastniki, ki so bili porazdeljeni v dva tabora, ki sta navijala za svoje.

Naš odlični vojaški predstavnik v nogometu, V. S. K. Triglav, je predvedel lepo igro. V njegovi enajstori ni bilo slabih igralcev. Vsi so igrali hladnokrvno in zelo poštvalno do konca igre. Osobito se je izkazala obramba, ki nasprotnika ni pustila v bližino gola. Napad je igral smiselno in vsi so se enakomerno zalagali z žogami in jim je uspelo, da so štirikrat potresli mrežo svojega nasprotnika.

Pri reprezentanci se je odlikoval zlasti srednji napadalec in desno krilo, ostali so igrali povprečno. Vratar je bil nesiguren in na njegov račun sta padla dva gola.

*

S K Grafika poziva igralce: Trpin, Mekina, Ploh, Bežan, Strohmayr, Ustnik, Štrukelj, Verčnik, Katančič, Bončar, Trobavšek, Potrč, Martičič, Stupica, da so ob 14 v gostini pri Beliču v Šiški. Omenjeni igrajo proti SK Jadranu predtekmo Hermesa: Železničar. Opremo priiskrbi gospodar. — Načelnik.

Težkoatletske zadeve. Iz seje težkoatletske zveze, dne 5. t. m.: Navzoči Backo, Richter, Zunič, Katalinič, Ranogajec, dr. Goldschmidt, Kehl. — Dr. Vatovec (Maribor) pošilja svoje mišljenje v zvezi z državnim prvenstvom. — Dr. Vedriš (Koprivnica) pošilja poročilo in daje svoje mišljenje glede zvezne glavne skupščine. — Hehn (Sombor) pošilja referat o delu klubov ter svoje mišljenje glede drž. prvenstva in zvezne skupščine. — Hakoah (Subotica) prosi za termin drž. prvenstva in da se isto vrši v Subotici. — SSK Maraton (Maribor) pošilja poročilo o drž. prvenstvu Dravske banovine. — ASK Croatia prosi za odobritev termina od 30. t. m. in 1. okt. za organizacijo prvenstva male antante in Poljske v rokoborbi. — Verificira se za Croatia Martin Glaser s pravico nastopa 12. sept. t. l. Verificira se prvenstvo Dravske banovine: bantam: I. Nered (Ilirija, Ljubljana); perolahka: I. O. Gobec (Maraton, Maribor), II. Di Battista (Ilirija); lahka: L. Kramberger (Maraton); II. Verboš F. (Maraton); III. Abulnar (Ilirija); welter: I. Jevšenak (Maraton); II. A. Kunaver (Ilirija); III. R. Vrečko (Ilirija); srednja: K. Fišer (Maraton); II. Vidic (Maraton); III. Presetnik (Ilirija); polteška: I. Pircher (Maraton); II. B. Stare (Ilirija); III. L. Gorian (Ilirija). — Suspendirajo se sledeči boksači: Tihomir Pavlovič, Pinto Avgust in Miloš Barač (vsi HAK Zagreb). — Zvezni občni zbor bo 6. oktobra 1933 v prostorih restavracije Kovac, Zagreb, Gajeva ul. 31 ob 8 zvečer. — Državna prvenstvena tekmovanja bodo 7. in 8. oktobra v Zagrebu.

Lahkoatletski miting deklet. Končno stanje točk v nedeljskem mitingu je: Ilirija 1477, Atena 833 in ne 1607, odnosno 813, kar smo včeraj poročali, ker smo prejeli nekontrolirane podatke od sodniškega zbora.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest da je naš ljubljani soprog in skrbni oče, ozir. sin, brat, svak in stric, gospod

JOSIP BULC

sprevodnik drž. žel.

po kratkem a mučnem trpljenju, danes ob 17. uri previden s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb blagega pokojnika se vrši iz splošne bolnišnice v ponedeljek popoldne. — Uro pogreba javimo v Ponedeljskem Slovencu.

Blagega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Ljubljana VII., dne 9. sept. 1933.

Maksimilijanovi milijoni in njegov „sin“

Zadnje dni se širijo govorice, da je neka francoska reševalna ladja našla parnik »Mérída«, ki je leta 1911 v bližini norfolške luke — država Virginija — nasedel in se potopil. Francoski ladji da se je posrečilo iz ruševin »Mérída« dvigniti nekaj kovinastih skrinjic, v katrili so se nahajali dragulji cesarice Charlotte, Maksimilijanove soproge. Ta vest še enkrat obuja spomin na tragično usodo tega Habsburžana, ki je po svojem Miramaru, ki stoji na slovenskih kraških tleh, in po svojih »meksičkanjih« zapustil svoje sledove tudi med Slovenci.

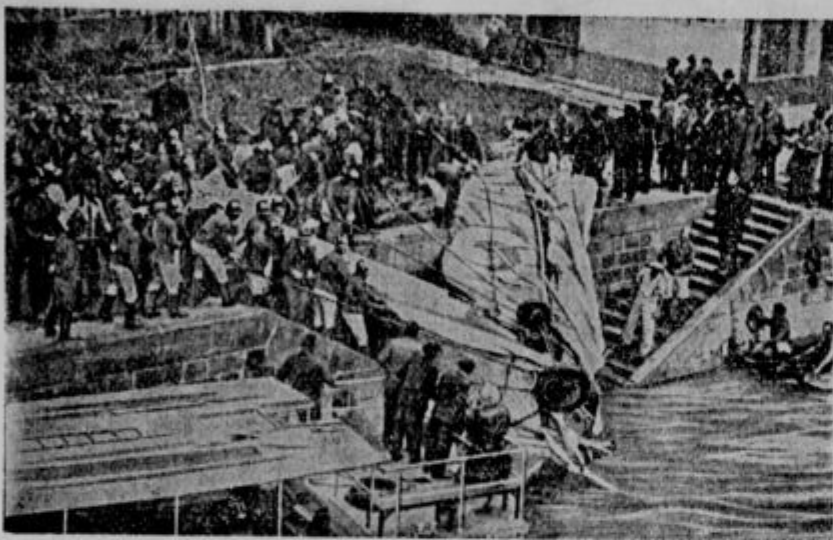
Ko je bil nadvojvoda Maks, brat cesarja Franca Jožefa I., sprejel mehiško krono, ni vzvalovalo razburjenje samo v političnih, marveč tudi v finančnih krogih. Nadvojvoda je odklanjal vse nasvete svojega brata, zapustil grad Marimare pri Trstu in vse svoje premoženje vnovič za zlato in srebro. Izkupilek za posestva v Avstriji, Franciji in Belgiji je znašal 20 milijonov zlatih kron. K temu je treba prišteti še darove ruskega carja in nakit cesarice Charlotte v skupni vrednosti približno 9 milijonov kron. Teh zakladov se ni nikdar nihče dotaknil in so ob Maksimilijanovi usmrtni predstavljeni njegovo premoženje. Nova mehiška vlada je to premoženje zaslegla kot zaupano ji, neodtujljivo imovino. Ni znano, ali je Avstrija kdaj zahtevala vrnitev tega premoženja. Na vsak način je mehiški predsednik l. 1911. odredil, da se zaklad vložijo v evropske banke, dokler ne pade zadnja odločitev zakonitih dedičev.

Vsa zadeva še do danes ni pojasnjena. Po vsej priliki spé tostvarne listine po belgijskih in avstrijskih tajnih arhivih obeh vladarskih rodo-

vin, ki po tako tragičnem dogodku najbrž nista imeli poguma, da bi brskali po finančnih vprašanjih te pretresljive zadeve.

Leta 1911 so prenosili ves zaklad, izvemšči nekaj dragocenih predmetov, ki se še zdaj nahajajo v mehiškem Narodnem muzeju, na parnik »Mérída«, ki je potem pri Norfolku ponesrečil. Poslej so večkrat poskušali, da bi parnik dvignili, a brez uspeha. Zdaj je imela francoska reševalna ladja, kakor se zdi, več uspeha. In zdaj se je oglasil neki angleški trgovec z ribami — William Brightwell, ki trdi, da je legitimen sin mehiške cesarice Charlotte, in uveljavlja svoje pravice do premoženja. Mož trdi, da se imenuje Franc Rudolf Habsburški in da je bil rojen v Rimu. O njegovem rojstvu in krstu da je bila avstrijska vlada obveščena in je tudi odredila, da so dali otroka v vzgojo neki angleški družini. Brightwell pravi, da do svojega 20. leta ni bil vedel, kdo so njegovi starši. Na 20. rojstni dan pa mu je odkril to tajno nadvojvoda Johann Salvator (poznejši Johann Orth). Od tega dne dalje je dobival vse do leta 1915 po 200 funtov šterlingov na leto iz osebne blagajne belgijskega kralja Leopolda. Ko je ta vir dohodkov zanj usahnil, je prišel Brightwell v veliko stisko in se je moral slednjič lotiti trgovine z ribami, da bi se preživel.

Na prvi pogled je vse to bajka, saj ni bilo nobenega razloga, da bi bili hoteli prikriti rojstvo zakonskega otroka nesrečne mehiške dvojice. Če se bo pa res posrečilo dvigniti iz morja Maksimilijanov zaklad, potem se bo zanj začela pravda, ki bo slednjič vse pojasnila.

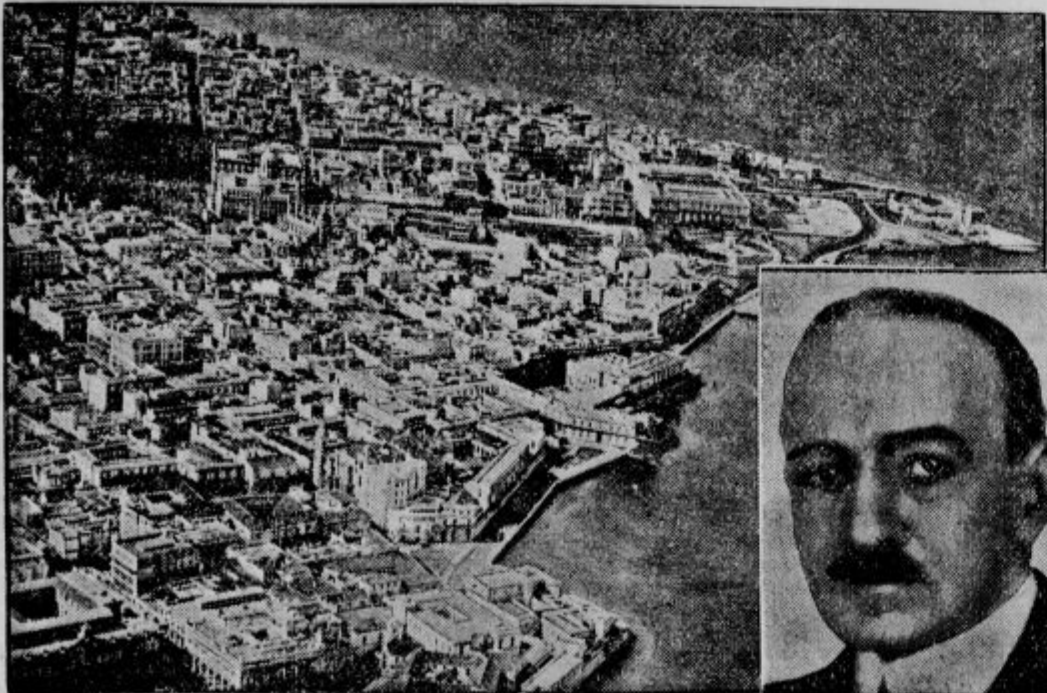

Letalo v Donavskem kanalu. Neko letalo, ki sta ga vodila dva pilota in je vozilo dva potnika, je moralo radi okvare na motorju na Dunaju pristati, in to na mestu. Pristalo je na Donavskem kanalu. Letalo se je pri tem znatno poškodovalo, a osebe so rešili vse štiri brez vsake poškodbe.

Nov van Dyck: pri čiščenju nekega portreta v birminghamskem muzeju so ugotovili, da je to delo slavnega nizozemskega slikarja van Dycka. Sliko sta bili nedavno kupili dve sestri v Stratfordu za 10 šilingov.

»Oh, prijatelj, dobro, da sem te srečal. Denarnico sem pozabil doma — daj, posodi mi dvesto dinarjev!«
»Nemogoče! Ampak rad ti dam za tramvaj, da se vrneš domov po denarnico.«

Nemirna Kuba: Glavno mesto Havanna, ki je prešlo v oblast nove revolucije. Spodaj šele nedavno imenovan predsednik Carlos de Cespedes. Nova revolucija, ki je sledila prvi za petami, je baje komunistično masla.

Mednarodna zveza akad. katoliškega tiska

Po zaključku II. mednarodnega kongresa katoliškega akademskega tiska v Luxemburgu je bila ustanovljena zveza katoliških akademskih časnikov. Predstavniki 16 držav so izvolili J. L. O. Sullivan za vseučilišča Marquette v Ameriki za predsednika nove organizacije. Glavno tajništvo nove zveze bo v Lilleu. Namen te organizacije je, da bi pospeševala zveze in medsebojno pomoč in prijateljstvo katoliškega akademskega tiska.

Frančiškova družina raste in cvete

Čudovita je življenjska sila frančiškanskega reda. Ob zadnjem štetju, dne 4. oktobra 1931 je štel 22.870 članov, zdaj jih ima že 1500 več. Največ članov šteje provinca Gorcum na Holandskem, to je 1015. Sorazmerno narašča tudi število frančiškanov misijonarjev. Lani je odšlo v misijone 124 frančiškanov. Zdaj je sv. stolica poverila redu 15 novih misijonskih ozemelj. Od teh jih je 9 v Kitaju, ena na Japonskem, štiri v Afriki in ena v Južni Ameriki. Na Kitajskem je že nad sto domačih frančiškanov, kar je posebno važno; apostolska prefektura v Fongsiamu je v njihovih rokah. Frančiškanski red spada danes med prve misijonske ustanove katoliške cerkve. V misijonskih deželah je 41 škofov frančiškanov. V Afriki ima red 13 misijonskih ozemelj, v Aziji 23. Vsega ima znatno nad sto provinc. Posebno važno nalogo vrše frančiškani že stoletja na Balkanu.

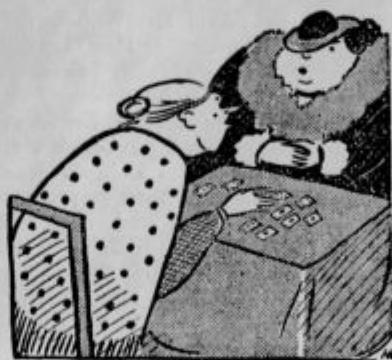
Rane vrste grozda dozorevajo in po vinorodnih krajih Evrope se začenja prva trgatve in prvo pokušanje letošnjega mošta.

Napotil se je bil Savel...

Ko je leta 1928 kandidiral za ameriškega predsednika newyorški guverner, katoličan Al. Smith, je bil eden najdelavnejših njegovih nasprotnikov polkovnik Horace A. Mann. Ta mož je tedaj po južnik država vodil pravcato protikatoliško akcijo. Zdaj pa je polkovnik Mann s svojo ženo prestopil v katoliško cerkev. K temu so ga neposredno nagajala predavanja znanega patra Fultona Sheena po radiu. V teku teh predavanj se je med obema možema razvilo prično prijateljstvo. Dve stvari, izjavlja izpreobrnjenec, sta bili odločilni za njegov prestop: prvič papeška avtoriteta in pa živa zveza z Bogom, ki jo posreduje katoliška cerkev. Pred svojim izpreobrnjenjem ni bil polkovnik Mann član nobene cerkve. Njegov oče je bil metodističen župnik v Tennesseeju, njegov ded pa katoliški Irec, ki je v Tennesseeju zgradil katoliško cerkev. — Ko je Al. Smith zvedel za Mannovo izpreobrnjenje, mu je brzojavil: »Dobra vest me je globoko ganila! Vse najboljše!

Tudi tobak ukrote

Dolgo so se strokovnjaki prepirali, kaj je prav za prav škodljivega pri kajenju: ali ogljikov oksid, ki nastaja ob sežiganju tobačnih listov ali v cianovodikovi kislini, ki se razvija pri kajenju ali pa nikotin, ki ga vsebuje tobak. Kolikor toliko škodljivo je vse troje, a za glavni strup velja danes nikotin. Zato skušajo nekod množino nikotina umetno zmanjšati, a hudi tobakarji ne marajo za tako tobačno »limonado«. Na Nemškem so prijeli stvar od drugega konca: začeli so odgajati tobačne vrste, ki vsebujejo le malo ali nič, to je 1,0 do 0,07% nikotina. (Dosedanje nemške vrste imajo po 2,5 do 5% nikotina.) Poizkusi v malem so se povsem obnesli; novovzgojeni vrsti tobaka »Havanna« in »Oriental« sta skozi pet let ohranili lastnost, da vsebujejo le neznatno količino, odnosno nič nikotina. Poizkuse so nato še nadaljevali, »nako uspešno. Leta 1932 so razstavili prve tobačne izdelke iz tobaka brez nikotina, odnosno le z največ 1% nikotina. Nemci si obetajo v bodoče od tega tobaka ne samo zdravstveni uspeh, marveč tudi znatno gospodarsko korist, ker računajo na izvoz.

Vedeževalka: »Predvsem se varujte majhnega, temnopolttega možkega z bulo na čelu.«
Obiskovalka: »A tako, potemtakoem se name-rava torej maščevati!«

Stric pesnika Tagoreja podarja jezuitom drago- ceno sliko

Hindujski maharadža, sir Prodyot Kumar Tagore, stric slavnega bengalskega pesnika Rabindranatha Tagoreja, je podaril jezuitskemu kolegiju v Kalkuti krasno sliko Guida Renija (1575—1642), predstavljajočo »Madono v molitvi«. Slika je bila nekoč last guvernerja Warrema Hastingsa, leta 1810. je pa prešla v last družine Tagore. Dragoceno darilo je pospremil maharadža z naslednjim pismom: »Mislim, da mora dobiti sveta slika bolj častno mesto, nego je moja skromna galerija; in ne bi vedel zanjo boljšega mesta kakor ta odlični zavod, če blagovolj ravateljstvo sprejeti moje skromno darilo kot znamenje mojega visokega in prisrčnega spoštovanja do zgodovinskega kolegija, ki je izkazal mojim rojakom že nešteto dobrot.« Tagore potem izraža željo, da naj bi slika nikdar in pod nobenim pogojem ne zapustila Indije; če bi hotel kolegij dati sliko še primernejše mesto, potem naj jo izroči raje neki katoliški cerkvi kakor pa muzeju. — To je res plemenito ravnanje odličnega Indijca, ki osramočuje neštete nazovi-kristjane in nazovi-inteligente.

»Mamica, katera postaja pa je bila to?«
»Ne sitnari, otrok, ne vem.«
»Morda bi pa vprašala, mamica, kajti na postaji mi je padla tvoja torbica skozi okno.«

Žive kače — naše izvozno blago

Pri nas je malo znano, da je Hercegovina dobaviteljica kač domalega za vso Evropo. Skalnata tla in vroče podnebje ugajata strupeni golazni, ki je v Hercegovini izredno veliko. Prebivalci gorskih krajev se že dolgo pečajo s kačjim lovom in so v tem nenavadno spretni. Poslužujejo se zelo priprostega orodja — palice s precepom. Kakor hitro se prikaže kača na plano, šine lovec s palico po njej in jo pod vratom ujame v precep. Nato spravi kačo v trikratno platneno vrečo, dobro zaveže in odnese na zbirališče, kjer jo strese v zaboj, ki je opremljen z zračnimi luknjicami. — V Hercegovini žive vse v Evropi znane strupene kače. Hercegovci pa ločijo dve vrsti kač: take, ki se mude na sončnih mestih in take, ki žive po hladnih, senčnih krajih. Strup »sončari« je menda znatno hujši. Neko vrsto kač pa love z golo roko. In sicer ravno najnevarnejšo. Je to modras poskok. Ta kača ne da živemu bitju v svojo bližino — proti vsakemu skoči že iz dalje. A spreten lovec ji le pride do živca: bliskovito okret in njegovi prsti jo drže za vrat tik pod glavo. Nad 70 cm dolga kača se ovije lovecu okrog lakti, a pičiti ga ne more in v malo minutah leži v vreči. Za poskoka se plačuje posebna nagrada.

Prof. Max Reinhardt, največji sodobni režiser, ki obhaja 9. t. m. 60-letnico svojega rojstva.

To je junaštvo!

Francoska vlada je odlikovala s križem častne legije kapucina Charlesa, ki je 25 let deloval med gobavci in skrbel zanje. P. Charles je že 36 let misijonar v Etiopiji.

Kar je preveč, ni dobro: Češkoslovaška vlada je dala uničiti vse zaloge hmelja, ki jih je bila nakupila, da bi zaščitila cene hmelja. Zaloge so stale republiko nad 50 milijonov Kč. Kakor vidimo, je postalo uničevanje zalog in pridelkov splošno sredstvo za zavarovanje cen.

Pošlajte naročnino!

MLADI SLOVENEČ

Kdor zna pa zna

Zaloigra v dveh minutah.

Osebe: Mue in Miska. Čas: Sedanjost. Kraj: Kjerkoli.

Prva minuta.

Mue (preoblečen v policaja, z bridko sabljico za pasom, strumno prikoraka pred mišjo luknjo in potrika na duri): Trk, trk, trk!

Glas miške iz luknje: Kdo je zunaj, primojdunaj?

Mue (strogo in grozeče): Jaz, stražnik Krutobrk. Kradla si orehe, imam povelje, naj te aretiram in odvedem v ječo, da se boš pokorila za grde grehe. Odpri, da vstopim noter!

Glas miške iz luknje: Hih, saj me ne trka luna, boter!

Druga minuta:

Mue (isti, z dolgo sivo brado, dobrohotnimi očali na nosu in pisanim cekarjem v tački): Trk, trk, trk!

Miska: Kdo je spet, primojdunaj?

Mue (z milim, vabljivim glasom): Jaz, striček Jožek, dobri možek — s sirčkom in slanino!

Miska v luknji (cmakne z jezikom): M-m, to je pa kaj drugega! Ze grem... (Odpre duri, pokuka ven in pade mucu v objem.)

Mue (zmagoslavno): Ham, ham, zdaj te imam! (Odpre usta in jo pohrusta.)

(Zastor zažvižga žalno koračnico in pade.)

Sladčica pritlikavcev

Znani angleški ladijski zdravnik Steffens, ki je prepotoval skoraj vso Afriko, je znal pripovedovati mnogo zanimivih prigod s svojega potovanja. Nekoč je pripovedoval svojim prijateljem to-le smešno zgodbo:

Bil sem takrat s poznanim lovcom na divje živali Horatim Batesom v ozemlju Konga. Pot nas je vodila skozi džunglo, kjer smo hoteli ujeti nekaj tigrov in slonov ter jih priversti žive domov na Angleško za londonski muzej.

Po dvajsetih dneh našega napornega tavanja skozi džunglo smo našli na grdo pritlikavo plemo, katerega največji mož je bil komaj 75 cm visok. Črnci, ki si barvajo lase z nekim rdečim rastlinskim sokom, so bili sprva zelo bojevi in nedostopni, potem pa so se nam prijazno približali.

V svoji ekspediciji smo imeli tudi tolmača, dr. Blowterja, ki obvlada jezik dvanajstih zamorskih plemen, med njimi tudi jezik Pigmejcev. Govorico teh »malih, nerodnih ljudi«, kakor so jih imenovali afriški domačini v našem spremstvu, pa je zelo težko razumel in se je mogel pomeniti z njimi samo s pomočjo kretanj. Hoteli smo izvedeti od njih za skrivališča slonov, pa si dolgo

Poglavar je vprašanje svojim podanikom ponovil in med njimi je viharno završalo. Vseprek so začeli s čudno zateglimi glasovi odgovarjati. Dr. Blowter se je glasno zakrohotal, ko jih je slednjič razumel: »Gitivu so, kakor vidim, veliki sladkosnedci. Takole mi pravijo: O beli mož, te cigaro, kaor jih imenuješ Ti, so dobre, m-m, zelo dobre! Ampak vprašamo: zakaj jih najprej prižgete?— Mi tega nečemo, nam to ne ugaja, Gitivu ne potrebujejo ognja za to! Ogenj jih napravi še manjše, ne, nam takšne ne teknejo! Zato jih ne pečemo v ustih kakor vi, nego jih prav tako kakor mravljinčna jajca in kobilice pohrustamo kar mrzle! Haj, beli mož, daj nam še cigar, daj! Dobre so, m-m, tako dobre!

Malo je manjkalo, da mi ni postalo slabo. Kar želodec se mi je obračal ob misli, da bi moral tudi sam smodko — pojesti, namesto pokaditi... Dr. Blowter pa mi je med smehom dejal:

»Se zmerom boljše je, da požeruhi hrustajo naše smodke, kakor da s kožo in kostmi požro — nast!

In je imel prav.

Gluhi zajec

Zaloigra v dveh minutah.

Osebe: Zajec in lovec. Kraj: V gozdu.

Prva minuta:

Lovec (neopaženo sproži izza grma puško): Bum! (Strel zgreši svoj cilj.)

Zajec (ki ne sliši strela, a vidi, kako letijo šibre mimo njega): Hardun, kako so muhe danes sitne! Venomer mi brenčijo okoli ušes...

Druga minuta:

Lovec (sproži vdrugič in zadene): Bum! Zajec (kateremu se šibre zarijejo globoko v telo, bridko vzdihne): Ah, tega si pa nikoli ne bi mislil, da bom moral kdaj zaradi mušjih pikov umreti... (Se zgrudi in pogine.)

(Zastor pade.)

Slovo od zvestih prijateljev

Prebivalci nekega majhnega angleškega mesta so imeli nedavno priliko videti nenavaden prizor. Po mestnih ulicah se je pomikal dolg spreved. Na čelu spreveda so peljali truplo starega, priljubljene konja, ki je bil last nekega izvoščaka. Njegovi prijatelji so sklenili, da izkažejo konju tudi po smrti svoje spoštovanje in tako so mu priredili slovesen pokop.

V Ameriki pa takšni živalski »pogrebi« niso nič nenavadnega in redkega. Pred kratkim so v nekem mestu države Pensilvanija priredili lep pokop — stari mački, ki je bila nekemu samotarju dolgo vrsto let edina prijateljica. Ko so se nekoč prikradli v trgovino njenega gospodarja vlomilci, je začela glasno mijavkati in s krempji praskati po vratih njegove spalne sobe. Tako ga je pametna žival pravočasno opozorila na nevarnost. Mož je po telefonu nemudoma obvestil policijo o vlovu in stražniki so bili kmalu na mestu in so odvedli vlomilce s seboj. Za pogrebom zveste živali je šlo več ko 300 oseb, njen gospodar pa ji je na »grob« dal postaviti lep spomenik — v znak svoje hvaležnosti.

V isti državi so nedavno z velikimi slovesnostmi in častmi pokopali tudi truplo nekega psa novofundlandca, ki ga je vse mesto poznalo pod imenom Misko. Misko je bil velik prijatelj otrok. Nekega dne je dvaindvajsetim otrokom, ki so med igranjem padli v deročo reko, rešil življenje. Misko je bil last revnega delavca, kateremu je bil z gniljivo ljubeznijo vdan. Nekoč je zvestega psa povozil avtomobil. Otroci so bili zelo potrli, ko so izvedeli, da je poginil njihov največji prijatelj. Pri pokopu je bila zbrana skoraj vsa mladina in zemlja, v katero so položili truplo zvestega psa, je bila meter visoko pokrita s cveticami.

Neustrašeni turist

1.

Gospod Sodček je sklenil, da gre čez severno steno na Triglav. Rečeno — storjeno. Šel je, a je omagal že na prvi planini, globoko pod Triglavom. Ker pa je raztrobil junaško vest, da pojde na Triglav, vsem svojim prijateljem in znancom po Ljubljani in se je bal sramote, ki ga je čakala, če bi prijatelji izvedeli, da je Triglav samo od daleč gledal... si je zvit buča izmislil nekaj prav posebnega. Ponosno se je postavil na kup gnoja in naročil fotografu, ki ga je spremljal, naj ga slika.

2.

Tedaj je odnekod pridrvel skokonogi kozel in se — bums! zaletel v gospoda Sodčka, da je zatulil, kakor da mu gre za življenje in smrt ter telebnil na tla. Nesreča pa takšna!

3.

Ves opraskan in obvezan se je gospod Sodček vrnil z vlakom in Ljubljano in zbuja tam vse-

splošno pozornost, kajti vsi so bili prepričani, da se je ponesrečil na strmih triglavskeh pečinah.

Konec.

Doma se je gospod Sodček debelo nalagal svoji ženi, da je igraje preplezal severno steno Triglava in se povzpela na vrh. Pa je bilo njego-

vega bahanja kmalu konec. Na duri je potkal mojster fotograf in pomolil gospodu Sodčku vpricho žene in služkinje pod nos izgotovljeno fotografijo. In je bila ta fotografija takšna, da bi bila gospa Sodčkova kmalu padla v nezavest. Mojster fotograf je namreč vprav v onem trenutku, ko se je kozel zaletel v gospoda Sodčka, pritisnil... in slika je z neusmiljeno resničnostjo kazala ta, za gospoda Sodčka ne posebno častni prizor. Lahko si mislite, kao je bilo gospodu Sodčku pri sreču ob pogledu na to svojo sramoto!

Topot ni bilo nobene niti približno pravilne rešitve, zato nagrada odpade.

Izpolnjevalka:

Jesen bednih otrok

Tiho se je poslovila od nas zlata kraljica pomlad, tiho odšla je s samotnih poljan v svoj daljni pravljicni —

Kmalu brez solnca bomo in rož...

Kaj bomo, kaj počeli?

Sedli za peč bomo, če bo kaj gorka,

gladne želodčke si — —

Ded pa nam pravil bo pravljice

iz davnih, davnih dni,

ko je bila vsem še tuja jesen,

zima in črne — —

Hej, takrat, ko so se z grmov viseli

sami medeni kolački.

hej, takrat, ko so se dobro imeli

kralji in tudi — — —

Na mestih, kjer ležijo zdaj črtice, postavite zraven spadajoče besede (rime). Vsaka črtica pomeni en zlog.

Eua od pravih rešitev bo izrečana za nagrado.

Rešitve pošljite najkasneje do četrta, 14. t. m. na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slovenca« v Ljubljani.

Halo, koticarji

Veselo presenečenje pripravlja Kotičkov striček za Vas. Izdati namerava dozdej v kotičku objavljena pisma in odgovore nanje (seveda ne vsa, ampak samo najbolj posrečena od njih in še ta primerno okrajšana in predelana).

v posebni knjigi.

In sicer predvsem za to, ker »Mladeža Slovenca« v sedanjih obliki ni mogoče vezati. Pomislite, kako bo imenito: Vaše ime se bo natiskano lesketalo na lepem belem papirju v knjigi, ki Vam bo v trajni in priskrben spomin na ona leta, ko ste še kot mladi fantički in deklice kramljali in modrovali s svolasim Kotičkovim stričkom.

Knjiga bo imela na naslovni strani

sliko Kotičkovega strička,

kakor si ga v duhu predstavlja šegavi in bistroumni gospod slikar, poleg te slike pa bo v knjigi še mnogo drugih slik.

tako da knjiga ne bo poučna, vzgojna in zabavna samo za srce in razum, ampak prijetna, zanimiva in kratkočasna tudi za oči. Vsekakor bo v okras Vaši domači knjižnici in boste imeli veselje z njo Vi in odrastli.

Ker pa je izdanje take knjige v teh hudih časih združeno z velikimi stroški in tudi zelo tvegan, Vam moram povedati še to, da knjiga izide samo v primeru,

če se do konca tega meseca priklasi zadostno število naročnikov.

Upam, da se priklasio vsaj vsi oni, katerih pisma bodo v knjigi, mimo teh pa še drugi, ki bi se včasih radi malo pokratkočasili s šaljivimi domislicami Kotičkovega strička.

Opozorite očka in mamo na to vabilo in ju prosite, naj na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slovenca« v Ljubljani, v Vašem imenu

takoj pošljejo dopisnico,

na katero naj kratko napišejo:

Podpisani se zavezujem naročiti knjigo, v kateri bodo ponatisnjena pisma iz stričkovega kotička, takoj, ko izide. (Natančen naslov.)

Koliko bo knjiga stala, zdaj še ne vem, draga pa gotovo ne bo, toliko mi že lahko verjamete. Opozorite tudi svoje mlade znanke in znanke na to obvestilo in jim svetujte, naj prijavijo svoje naročilo že zdaj.

Čim več bo odjemalcev, tem cenejša bo knjiga!

Natisnanih bo samo določeno število izvodov, zato ne morem jamčiti onim, ki knjige ne bi naročili že do konca tega meseca, da bi jo mogli še pozneje kje dobiti. Vzemite torej nemudoma dopisnico v roke, napišite nanjo naročilo ter mi jo pošljite!

Kotičkov striček.

STRIČKOV KOTICEK

546. Dragi striček! — Gotovo še nisi dobil nobenega pisma iz naše vasi, čeprav leži v bližini Ljubljane. Imenuje se Sv. Jakob ob Savi. Iz Ljubljane kreneš na vzhodno stran in če si dober v nogah, prideš v dobri uri do savskega mostu, mahneš jo čez most in in v par minutah si že v naši prijazni vasi. To, da imamo Savo v bližini, Ti pove že ime vasi, in če ne gledaš previsoko, ko stopaš po mostu, tudi vidiš vodo pod seboj.

Zdaj bo kmalu prišel čas, ko se bomo pričeli kopati v Savi. Striček, če imaš kaj korajže, Te povabim, da se prideš v poletju kopat v Savo. Ali znaš plavati? Če ne znaš, Ti zaupno svetujem na uho: prinesi s seboj par svinjskih mehurjev. Mi, kar nas je tukaj, smo junaki tudi v vodi in se je ne bojimo! Zelo Ti bom hvaležen, če me boš dal v kotiček. Če pa tega ne storiš, bom nahujskal tistih 2000 otrok, katerih pisma si vrgeš v koš, in vsi se dvignemo proti Tebi. Torej le dobro premisli!

Te pozdravlja Lojze Ručgaj, učenec IV razreda pri Sv. Jakobu ob Savi.

Dragi Lojze! — Se bodo nekateri koticarji, ko bodo Tvoje pisemce brali, neznanško zagrohotali: »Spet jo je nekdaj od nas polomil, hih! Je tiček najbrje vse poletje prespal, ko šele zdaj — na jesen — napoveduje kopalno sezono...« (Beseda sezona je tuja in pomeni pripraven čas ali začetek kakšne velevažne reči, na pr. smučanja, drsanja, sankanja, ribolova, nabiranja gob, rabutanja in še tega in onega, če še ne veš). Tako se bodo škodoželjno smejali nekateri koticarji. Drugi pa, ki znajo pomisliti nekoliko delj ko pet pedit predse — in ti so v mojem kotičku v večini, hvalabogu! — bodo kar koj uganili, da sem te Tvoje zares čudne in smešne napovedi kriv — jaz sam. Kajti si mi pismo poslal pravilno še pred kopalno sezono, jaz ga pa objavim šele zdaj, kar za uhlje bi moral zaradi te grde malomarnosti potipati samega sebe!

Če imam kaj korajže in če znam plavati? Hoja hej, korajže imam, da se divjega zajca ne bojim, plavati pa znam, da niti muha na mleku ne takol! Mehurjev, ki bi me na površju držali, prav nič ne potrebujem; je moj trebušček sam tako lepo okrogel in napet, da mi zaleže za deset mehurjev in se ne bi mogel potopiti, če bi ves ljubi božji dan plaval in se prekucaval — v kadi...

Tistih Tvojih 2000 razjarjenih otrok, s katerimi mi groziš, sem se za resnično ustrašil. Brž, brž sem zaklenil vrata svojega kotička in začel neutrudno sklepetati z brezobnimi čeljusti in vsi lasje so mi na plešasti glavi zavirali pokonc. In sem za vsak slučaj poklical na pomoč tudi 100 hrabrih očes postav, ki so noč in dan stražili Jugoslovansko tiskarno in napeto prisluškovali, izza katerega ogle se bo prikazal ljuti sovražnik. Pa ljutega sovražnika, to se pravi armade 2000 razjarjenih otrok, odnikoder ni bilo, hvalabogu in sreča junaška. Ste na zmagovitem pohodu v Ljubljano najbrž kakšno krvoločno pošast, postavim kakšno miško ali kakšnega z rožički besno migačjočega polža srečali in ste dejali: Zapik! in jo na žive in mrve junaški ucvrli nazaj — k materinim predpasnikom... Hoho, korajža pa takšna!

Lepo pozdravljen Ti in vseh Tvojih 1999 hrabrih vojščakov! — Kotiček v striček.

547. Dragi Kotičkov striček! — Tudi jaz, mala Štajerka, Ti pišem. Prosim Te, deni me v svoj kotiček, ki ga tako rada čitam. Doma sem v lepi Dravinski dolini. V šolo hodim v Makole. Letos pojdem k prvemu sv. obhajilu. Kako se že veselim! Imam dve sestri in štiri brate. Bratcu Milanu, ki je star pet let, moram čitati Tvoj kotiček.

Prisrčno Te pozdravlja Francka Novak, učenka II. razr. v Makolah.

Draga Francka! — Ko bi ti vedela, ojej, ko bi Ti vedela, duša zlata, kako težko mi je včasih iztuhtati odgovor na kakšno pismo, postavim na takšno pismo, kakršno je Tvoje. Saj nič ne rečem, kar čedno pisemce je in na moč prijazno in ljubko, ampak ni v njem niti enega mesta, ob katerega bi se moj jeziček lahko obregnul in si veselo pomel roke in dejal: »Hopla, tukajle se bomo pa lahko razklepetali!« Sem dolgo premišljeval in tuhtal, kaj bi Ti odgovoril, celo poslednjega najutinkovitejšega sredstva, h kateremu se zatečem samo tedaj, kadar mi vse drugo odpove, sem se poslužil: vtaknil sem kazalec v usta kakor dojenček cucelj, da bi iz njega izsesal kakšno pametno misel za odgovor. Vse zastoni! Dve debeli uri in tretje pol sem kazalec sesal, pa nisem izsesal iz njega niti toliko, da bi vsaj eno kapljico črnila uporabil in eno vrstico v kotičku napolnil... No, vidiš, pa sem odgovor kljub temu napisal in niti najsibši ni in je to zasluša mojega genijalnega (genijalno, izgovori: ženijalno, bi se reklo po naše toliko kot neznanško modro, od hudimana iznajdljivo, globokoumno, takorekoč ne dosti manj kot kolosalno) peresa, ki tudi iz nič nekaj naredi. Vsa čast mu kajne, in slava in gromki živijo!

Lepo Te pozdravlja Kotičkov striček.

548. Dragi Kotičkov striček! — Iz srca mi je žal, da Te nisem povabila s seboj na počitnice. Šla sem na deželo k sorodnikom in sem se imela zelo dobro. Tam sem imela dosti mleka in tudi sadja mi ni manjkalo. Sedaj pa je tega konec! Blizu se pričete šolskega leta, katerega se zelo veselim. Letos sem končala prvi razred s prav dobrim uspehom. Stariši so bili zelo veseli.

Pozdravlja Te Tvoja Ljudmila Mahnc, učenka I. razr. v Mostah pri Ljubljani.

Draga Ljudmila! — Odgovor, ki sem ga napisal punčki pred Teboj, je kakor nalašč pisan tudi zate. Je namreč tudi pri Tvojem pismu moj kazalec uporno »štrajkal«, ko sem hotel izsesati iz njega kakšno pametno misel. Čeprav je Tvoje pisemce prav tako ljubko in prisrčno kakor zgornje, bi kaj prida ne mogel odgovoriti nanj niti čarodej Rokuspokus, kamoli moje pero, ki je res genijalno (kaj ta čudna beseda pomeni, pogléd zgoraj!), ampak čarati in čudežev delati pa tudi ne zna.

Bova pa drugič kakšno bolj pametno rekla in dejala, ali ne? Bog Te živil — Kotičkov

RIBA V PONVI.

Zaloigra v eni minuti.

Osebe: Riba. Dejanje se vrši v kuhinji.

Prva minuta.

Riba v ponvi: Obračam se zdaj na to zdaj na ono stran, a kakor se obrnem, ležim nerodno! (Zastor se zagrohota: »Obupno!« — in pade.)

Noč se je nagnila in dva vandrovca sta morala iskati, kje bosta prenočila. Bilo je vroče in ostala sta zunaj. Eden izmed njih je staknil konec zelene cevi, češ, da bo imel to za vzglavje. »Malo trdo bo,« pravi drugi. »Nič ne de, bom pa cev s slamo nabasal.«

Sinko: »Očka, ali mi boš kupil za moj rojstni dan veliko tamburico?«

»Očka: »Kaj še, da mi boš potem ves ljubi dan brenkal nanjo!«

Sinko: »Saj bom samo takrat igral, očka, ko boš spal.«

DELA VSKI VESTNIK

ŽENA IN DOM

Dva poganska znaka naše dobe

Eden najvažnejših organizmov družbe je gospodarstvo. Gospodarstvo in gospodarske dobrine pa so utemeljene na lastnini in delu. Če je danes bolna družba, je bolna zaradi tega, ker je bolan eden njenih glavnih organizmov — gospodarstvo. Gospodarstvo pa more zopet biti težko bolno, če so bolni njegovi sestavni deli — čit je nered v lastnini in delu.

Lastnina, delo in z njimi vse gospodarstvo pa morejo biti zgrajeni le na dvojni podlagi: ali na krščanstvu ali pa brez njega.

Moderna družba je mnenja, da vera ne spada v gospodarstvo. Vera, pravijo da se bavi le z onostranskimi, izven zemeljskimi zadevami; gospodarstvo pa samo z zemeljskimi. Zato nima vera z gospodarstvom prav nič skupnega, ampak sta vsak zase. To naziranje pa je prav gotovo zmotno. Kajti Bog, ki je ustvaril prva dva človeka, jima je rekel: »Rastite in množite se, napolnite zemljo in si jo podvržite.« V tej zapovedi je dvojni pomen: Pomen dolžnosti in pravice človeka.

Človek mora postati gospodar nad čutenostjo in ne nasprotno. Vse kar je ustvarjenega, rastline, živali, vsa zemlja mora služiti človeku in ne on materi. V tem je določena naloga človeka, zlasti kulturna naloga, ki naj obsega tudi gospodarstvo, ki tvori tudi sestavni del človeške kulture.

Gospodarstvo človeka obsega tudi socialno določilo. Ne poedinec, ampak vsi skupaj bodimo gospodarji na zemlji. Torej skupnost človeške družbe. Nobeden ni izven te tega gospodarstva, zato pa tudi nobeden iz dolžnosti osebnega sodelovanja, osebnega dela. S tem je dal Bog naraven kulturni pomen dela. Iz tega izvira še ena resnica. Če je Bog dal človeku pravice in dolžnosti v njegovem delovanju na zemlji, je s tem dokazano, da je izvor vsega — Bog, Stvarnik. Človek si ne more ničesar

lastiti za izključno in absolutno last. Trditelj, da sta vera in gospodarstvo različna in neodvisna drug od drugega, ne drži, resnica je ravno nasprotna, da je gospodarstvo, če naj služi v korist in namenu človeštva, naravnost navezano na vero.

Povsod vidimo, kako se razdirajo pravni temelji človeške družbe: spoštovanje do zakonite oblasti, ljubezen do Boga in do bližnjega, pravičnost itd. Danes kraljujeta samoljubje in dobičkalnost. Tihe, delavne in požrtvovalne ljubezni ne srečaja izlepa. Daredljivost, kolikor jo je še, nastopa šumno in glasno, za vsak darček zahteva javne pohvale in javnega priznanja.

Slabo in tudi tem slabše je to, ker je vedno več ljudi navezanih na miloščino. Delavstvo danes ne živi več od svojega dela. Delo ne pridobiva več toliko, da bi vzdrževalo človeka, in tako je delavec izgubil celo zaupanje v moč vztrajnega, pridnega dela.

Dobičkalna sebičnost potiska v kot idejo pravičnosti. Vsak se rije sam zase skozi življenje, kakor ve in zna; čim več jih odrine, tem bolje je zani. V gospodarskem tekmovanju skuša vsak sam zase zmagovati. Ob takem tekmovanju se pač ne pridobiva nobena nova vrednost. Če kak spekulant, kapitalist »zasluži« samo en dan tudi milijon dinarjev, ni zaradi tega niti za eno paro več vrednosti na svetu, in se splošno premoženje ni pomnožilo niti za kosček kruha, pač pa je deset, sto ali več družin izgubilo svoje imetje.

Na splošno smemo reči, da se naši dobi vrata zopet bistvena znaka stare paganske dobe: krivičnost in nasladnost. In kakaj? Zato, ker je vse gospodarstvo daleč proč od vere, proč od Boga in ker gospodarjenje temelji samo na čutnih, materialističnih principih, zato je pa tudi vse obrnjeno na glavo.

Moli, delaj, štedi

Težko je danes roditeljem izbirati sredstva in poti, da zagotove svojim otrokom trdno, srečno bodočnost. Včasih je veljalo kot zanesljivo sredstvo v ta namen izsoljanje. Danes ne več. Bodočnost je za enkrat do cela nepregledna, vse vre, staro se podira, odмира, čutimo, da se iz te zmede poraja nekaj novega, ki mu pa še ni videti oblik in potez. Kaj tedaj, kaj naj damo otroke učiti, kako naj jih vzgajamo?

V vsakem posameznem slučaju mora na to dati točen odgovor slej ko prej duševna in telesna sposobnost ter izrazito nagnjenje otrok, šele potem pride na vrsto konjunktura na poprišču raznih pridobitnih poklicev. Kajti le tisto strokovno znanje si človek resnično osvoji, le v tistem poklicu bo nekaj pomenil, za katerega je po vsej svoji osebnosti v resnici »poklican«, zanj ustvarjen. To bi bilo eno; drugi pa to: noben mlad človek naj ne bi stavil vse h kart na en sam določen poklic, marveč naj bi si zlasti vsak intelektualce pridobil tudi različnih praktičnih ved in ročnosti (n. pr. stenografije, knjigovodstva ali podobno), da bo v potrebi lahko presedel. Maturantu in akademiku se pa seveda ne bi bilo treba prav nič sramovati niti ob krmilu v avtu in na letalu kakor nobenega ročnega dela ne (saj že davno ni več res, da bi bili inteligenčni poklici vodilni v družbi) — če ne bi s tem posegali na krušno polje ročnih delavcev, kjer je brezposelnost še večja kakor v inteligenčnih strokah. Na vsak način bo pametna vzgoja doma in v šoli skrbela za to, da bo znal šolan človek vselej prijeti

zdaž itak zahteva, da se po srednjih in visokih šolah posebno strogo tehta sposobnost deklet. Tako je prav. Samo resnični ženski talenti naj prihajajo v inteligenčne poklice, katerim imajo žene tudi same kaj dati, ne pa iskati v njih le kruha ali zadovoljitve docela zgrešene nečimernosti.

Gospodinski pouk naj bi bil za vso žensko mladino obvezen. »Kupati in kuhati in sploh voditi gospodinjstvo, mora znati vsaka ženska. In če tega ne zna, je to sramota in istotako sramota, če zna to premalo. Hvala Bogu, če bo bodoča obvezna enoletna gospodinska služba za dekleta slednjič ustvarila dobro in zanesljivo gospodinsko podlago za vsa dekleta brez razlike, tako da bo moral slednjič izginiti ožitek, da so ženske, ki znajo vse drugo, samo tistega ne, kar bi morale znati.« Tako piše dr. Eva Hoffmann-Linke v berlinski »Zenit«, ki ji gotovo nihče ne bo odrekal kompetentnosti v ženskih vprašanjih.

Naj bo pa izobrazba, ki jo damo otrokom, hčeram in sinovom na pot, katerakoli, mimo nje jim moramo dati še čudovito skrinjico, ki jih bo v vseh slučajih obvarovala propada in pogina: v kri in meso prešlo življenjsko pravilo: Moli, delaj in štedi! Človek, ki je navajen tudi v bridkosti in nesreči trdno zaupati v Božjo previdnost in Božjo dobroto; človek, ki je navajen delu tako, da brez dela sploh biti ne more in se zato loti, če treba, vsakega koristnega dela in ga z veseljem in dobro opravi; človek, ki je vajen ceniti vsak vinar, do bro vedoč, da je iz vinarjev sestavljen stotak in ti-

Ves dobiček, ki ga pustiš pri nakupu v konzumu, ostane skupna zadružna last, ki koristi tebi in sočlanom!

Pomen nameščenske organizacije

Znano je, da si je delavstvo priborilo enakopravnost v človeški družbi z organizirano močjo. Organizacija je bila tisti čim, ki je prinesel delavstvu bolj človeške delovne pogoje, socialno zaščito, socialno zavarovanje itd. Zgodovina preteklih petdesetih let je globoko prepletena s silnim in težkim bojem delavstva s kapitalizmom, pa tudi z velikim razvojem delavske strokovne organizacije.

O nameščenci pa ni bilo mnogo slišati; predvsem zato ne, ker so bili delovni pogoji za nameščence še v polpretekli dobi dokaj ugodni. Kmalu po svetovni vojni pa so tudi za nameščence vseh vrst nastopili polagoma vedno slabši časi, tako da moramo danes prištevati nameščentvo s par redkimi izjemami med proletarijat. To stanje je povzročilo, da se je tudi med nameščenci pojavil klic po organizaciji, klic po organiziranem nastopu zoper vsemogočen kapital. In tako so se ustanovile strokovne nameščenske organizacije, ki so si postavile za cilj, izboljšati položaj nameščence, priboriti mu take delovne pogoje, tako socialno zaščito in socialno zavarovalno zakonodajo, da bo njegovo delo in njegovo življenje vredno človeškega obstojanstva.

Danes so nameščenske organizacije mogočen čim, ki vsem javnem življenju kulturnih držav. O ogromnem vplivu nameščenskih organizacij na socialno politično državno življenje v Franciji, Angliji, Nemčiji in Čehoslovski ni potreba mnogo pisati. Hitlerjevo revolucijo so izpeljale nameščenske organizacije, ki hitri konsolidaciji čehoslovaške republike so največ pripomogle močne in disciplinirane nameščenske organizacije itd.

Nedvomno pa čaka nameščence, posebno nameščence s katoliškim socialnim svetovnim nazorom, v bodočnosti velevažna naloga, namreč naloga, da zgradi nov družabni red na večnoveljavni temelji Kristovega evangelija. Kdor se zaveda tega poslanstva nameščenske organizacije, ki pa mora nujno korakati roko v roki s sorodno delavsko organizacijo, ta bo razumel silni pomen nameščenske organizacije in ji pač hotel posvetiti svoje moči. — (Iz Društva združenih zasebnih in trgovskih nameščencev Slovenije v Ljubljani.)

Praktično delo strokovnih organizacij

Praktično delo delavskih strokovnih organizacij delimo v dva dela in sicer: 1. v delo v posameznih podjetjih ali izven njih — povsod tam, kjer delavec ali nameščenec dajeja svoje sile v najem; 2. v splošno delo za socialne pravice vsega delavstva in nameščentva. Delavska strokovna organizacija skrbi, da se uredi delavčeva plača po načelu, delo naj delavca živi. Omočiti mu mora ta plača, da lahko preživlja tudi svojo družino in da prihrani nekaj za čas onemoglosti in starosti. Strokovna organizacija sklepa s posameznimi delodajalci kolektivne delovne pogodbe, delovne rede, s katerimi je delavstvu zagotovljena plača, delovni čas in da je delovno razmerje sploh urejeno. Opozarja delodajalce na zakonite določbe delavske socialne zakonodaje, pazi, da so odtegljaji za socialno zavarovanje v skladu s predpisi. Odpravlja in preprečuje krivice, skrbi, da je delavstvo pravočasno in dovolj poučeno o stvarih, ki zadevajo njihove gnutne in socialne interese. Skrbijo za dobre odnose med delavstvom in delodajalcem ter izravnavajo spore, ki nastanejo iz službenega razmerja.

V splošnem je skrb strokovne organizacije:

Da stremi in dela na tem, da se vpele socialni pravični družabni red, ki naj varuje delavčevu osebnost pred kakršnikoli nasiljem in da delavstvu zagotovi človeka dostojno življenje.

Varuje pridobljene delavske socialne pravice in dela na tem, da se socialna zakonodaja izboljšava z razmerami in potrebami časa. (Zavarovanje za starost, onemoglost in smrt, zavarovanje zoper brezposelnost.)

Raziskuje delovne in življenjske razmere delavstva v vseh panogah industrije, obrti in trgovine ter stavlja na delodajalce, etanovske in državne zbore vloge ter posreduje pri njih za zaščito gmutnih in moralnih interesov delavstva.

Raziskuje delovni trg ter išče novih delovnih prilik doma in v inozemstvu in posreduje gmutno pomoč brezposelnim

Skrbi, da je delavstvo zadostno zastopano v svojih stanovskih in socialnih institucijah ter da pazi, da te v resnici služijo svojemu namenu.

Deluje za gospodarsko osamosvojitve delavstva s tem, da ustanavlja delavske kosumne in produktivne zadruge, hranilnice in posojilnice.

Izdaja strokovne liste, po katerih je možno delavstvu ustvarjati javno mnenje.

Delavec in umetnost

V dobi, ko manjka ljudem dela in kruha, je o umetnosti težko govoriti. Morebiti bo kdo rekel celo, da je danes — v času neprestane boja za goli obstanek, za najosnovnejše pogoje življenja — sploh nepotrebno govoriti o umetnosti.

Toda temu ne moremo pritrditi, ker je umetnost ena izmed kulturnih dobrin, ki je za vsakega človeka, predvsem pa še za delovnega človeka, velikega pomena. Človek ne potrebuje namreč samo hrane in stanovanja, ampak potrebuje še vse več, namreč tudi resnice, dobrote in lepote. Torej tudi lepota t. j. spoznavanje in doživljanje lepote, spada k osnovnim potrebam človeka, ustvarjenega z dušo in telesom, vstvarjenega po podobi božji. To pa je bistvo umetnosti.

Bistvo umetnosti je torej doživljanje lepote ali drugače rečeno: da nekdo, ki mu pravimo umetnik, pokazuje in oblikuje lepoto. Finžgar izjavlja, da naloga pisatelja n. pr. ni nič drugega, kot odkriti to, mimo česar gredo drugi z odprtimi očmi in ne vidi. In tako je tedaj umetnik človek, ki ob svoji umetniški drugim ljudem odpira dušo za pogled v skrite kotičke življenja.

Umetnost, pa naj bo to doživljanje lepote, ki diha iz slike, pesmi, igre, petja, povesti, kipa, zgradbe itd., nas potegne iz vsakdanjega življenja v tovarni, delavnici, rudokopu in pisarni ter nas dvigne, poživi in okrepi ter nas tako usposobi za tista velika dejanja, ki jih naš čas že željno pričakuje in zahteva. Zato je prav, da se zanimamo in vzbudimo zanimanje za lepo knjigo in lepo sliko, za lepo pesem in lepo igro. Umetnost je posredovalka večne kulture, ki je našemu človeku tudi zelo potrebna. Naj velja geslo: več zanimanja za umetnost.

Železniški delavci v USA

Načelnik Združenih delavskih železniških organizacij v USA, v katerih so včlanjeni vsi tehnični uslužbenci, je izjavil, da posamezne železnice ne prestopajo odslavljanja svoje uslužbenice in s tem večajo brezposelnost. To trditelj je potrdilo tudi 21 načelnikov raznih železniških delavskih organizacij. Voditelji železniških uslužbencev nameravajo sedaj poslati posebno izjavo predsedniku Rooseveltu. Nad 700.000 železniških uslužbencev je danes v USA brez dela, večina njih se mora preživljati od miloščine, z državno podporo ali s podporo dobroteljskih družb. Vodstvo skupnih železniških unijs z vsem ognjem in energijo podpira akcijo predsednika Roosevelta, da se izboljša položaj delavstva. Tri leta že strada 12.000.000 brezposelnih, toda železniške družbe se prav malo brigajo za blagostanje svojih delavcev in nameščencev, ne poskušajo prav ničesar, da se znižajo stroški in da se odpokliče vsaj večji del brezposelnih železničarjev na delo.

Administrator javnega prometa je zahteval, da železnice potrosijo sleherni dolar za popravilo starega materiala, da se tako zmanjša in odpravi brezposelnost.

Drobne vesti

USA je prišla na sled nekaterim delodajalcem, ki so obljubili, da bodo zvišali plače svojim uslužbencem in znižali delovni čas in so zato prejeli častno znamenje »modrega orla«, sedaj pa ne drže dane obljube. Vlada bo to kršitev kaznovala po 500 dolarjev na dan.

Državni delavci v državi Ohio, USA, bodo sedaj delali le po 40 ur na teden. V tej državi je zaposlenih 11.000 uslužbencev in bo sedaj zaradi te odredbe nekaj stotin novih delavcev dobilo delo.

Država Colorado je določila 10.000.000 dolarjev v pomoč brezposelnim.

V Clevelandu strajkajo šivilje, krojači in ostali uslužbenci iz 35 velikih delavnic zaradi premajhnih plač in neznosnih delovnih razmer. — Pri nas se kaj takega glede šivilj in krojačev ne sliši, čeprav bodo morda pri nas še slabši pogoji za ta dva poklica.

2000 tapetnikov je stopilo v stavko v New Yorku zaradi zelo slabih delovnih razmer in pogojev.

tudi za ročno delo in v stiski pomagati sebi in bližnjemu.

Pa še enega modri starši ne smejo prezreti: Kakor fantom tako tudi dekletom v inteligenčnih poklicih kruh ni več zagotovljen. Tudi tega ne smejo prezreti, da je odpor proti ženski konkurenci v poklicih, ki so bili do nedavna moška domena, vedno večji in se bo ženska vedno težje uveljavljala v njih. Čemu tedaj siliti dekleta v študij in jih oduševati poklicem, ki so jim bliže? Javno mnenje

Brez materinega jezika?

Slovenske matere in žene, gotovo ste čitale — ali pa vsaj veste po svojih otrocih — da nastajajo v naših šolah težave za našo slovensko knjigo.

In kaj pravite na to? Čudite se, majete za glavo in ne morete verjeti. Iz slovenskih šol odpravljati slovensko knjigo — kako je to mogoče? Saj smo sedaj sami svoji gospodarji v lastni hiši, saj nismo več podaniki tujerodnega gospoda, ne kroji nam več pravice tuj gospodujoč narod. Tedaj smo se morali boriti za slovensko knjigo v naši šoli in smo tudi zmagovali, dasi polagoma. A danes?! Saj ni mogoče!

In tudi ni, se oglašajo tisti, ki jim je slovenska knjiga trn v peti. In tudi ni — saj ne gre za to, da bi slovenščina zamenila tuja nemščina ali laščina ali madžarščina marveč hočemo le enoten jezik za vse Jugoslovane. In kateri naj bo ta jezik? jih vprašamo. Jugoslovanski, pravijo. Ampak tega jezika ni, jim odgovorimo, vsaj me slovenske matere in žene ga ne poznamo in ne znamo. Kako naj ga torej učimo naše otroke? Kako naj učimo naše otroke moliti, v kakšnem jeziku naj v bodoče molijo naši otroci, ki že znajo moliti? Potujeni veliki sin slovenske matere, Miklošič, je v enem ostal zvest svojemu rodu: Očenaš je molil do zadnjega v materinem jeziku. Kako naj človek sploh obžuje z Bogom med štirimi stenami svojega srca, kako naj bo pred Njim istinit, da bo istinit in pošten nasproti ljudem, nasproti državi — ako ne v tisti govorici, v kateri se je v rosi zori svojega življenja učil spoznavati Boga in vse lepo in dobro, v kateri je slišal moliti očeta in mater?

Nov, umeten jezik, »enoten« jezik, ki ni nikogar materin jezik? Ali že vesta za vašo namero srbska in hrvaška mati? Varujte se — junaška srbska majka ne pozna šale, ko gre za srbske narodne svetinje!

★

Narodna pesem ostane živa, dokler je njen jezik živ jezik, dokler razume narod vse odtenke njene govorice, vse bogastvo, ves čar njenega neusahljivega, iz večnosti v večnost žuborečega studenca. Kaj naj postane iz srbske narodne pesmi, ki ji ni primere v kulturni zgodovini razen v Homerju, če naj se srbohrvaščina pretopi v »jugoslovansko«? In kaj naj postane iz naše slovenske narodne pesmi, ki spada s svojimi napevi med največje in najznačilnejše naše kulturne zaklade in se moremo meriti z njo pred vsemi kulturnimi narodi? Kaj bo z zapuščeno našega Prešerna in Zupaničiča in Cankarja, z zapuščeno Trubarja in Slomška in Jegliča?

In kakaj vse to, kakaj na vsak način enoten jezik? Zato — tako nam odgovarjajo — da bomo tesneje skupaj zvarjeni, da bo Jugoslavija varna za vse veke. Toda — pravimo Slovenke — družino in narod in državo drži vkup le iskrena ljubezen in skupna korist, ne pa besede, in to še umetne, nepristne, prisiljene besede. Slovenci čutimo in verujemo, da smo s Srbi in Hrvati krvni bratje, ljubimo jih in ničesar bolj ne želimo, kakor da skupaj z njimi utrdimo naš skupni dom in ga zavarujemo in obranimo pred vsako nevarnostjo. To že iz prepričanja; povsodi dobro, a doma najbolj. Čemu si torej izmišljati neke nove, umetne vezi in edinstvo?

Slovenščina je sama po sebi jugoslovanski jezik, tako tudi srbohrvaščina, a jugoslovansščina — kje je, kdo jo pozna, čegav materin jezik je to?

sočak, človek, ki vedno misli na jutri in se mu zdi dolg sramota in veriga — — tak človek bo v vseh okoliščinah trdno stal, nobena kriza ga ne bo našla nepravilnega, nobena mena življenja ga ne bo pahnila v obup. Vse bo premagal in dočkal lepših dni. Zares, nič boljšega ne morejo matere storiti za svoje otroke v teh negotovih časih, kakor da jih nauče tega trojega: moliti — delati — štediti.

MODNE NOVOSTI

Slovenska materinščina, slovenska knjiga rasteta iz srčne krvi slovenskih mater, sta duša naših družin in morata ostati duša naših šol, našega kulturnega življenja in rasti. Neodtujljivi sta nam, kakor nam je neodtujljiva naša vera, naše nebo in naša zemlja.

Moderna garnitura: šal, čepica in rokavice. Z njo si moremo ob neprevetlih stroških osvežiti in modernizirati našo jesensko garderobo. Posebno mlada dekleta bodo imela z njo dokaj veselja. Seveda pa je treba barve izbrati z izsolanim ali vsaj zdravim naravnim okusom in jih prilagoditi barvi ostale obleke. Rokavice lahko odpadejo, odnosno nosimo katerekoli rokavice, ki se skladajo z obleko.

Likalnik z zarezo na gumb

Vsaka gospodinja ve, kako težavno je itkanje okrog gumbov, kjer z likalnikom ni mogoče priti blizu. Zdaž so začeli izdelovati električne likalnike z zarezo ob strani, v katero smukne gumb pri likanju, tako da moremo neovirano zlikati tudi mesta ob gumbih.

Naročajte 'Slovenca'

„SLOVENEČ“ SVETOVALEC

Naš domači zdravnik

M. V. — S. Izpadanje las po hudi vročini je znan pojav, legar in hripa rada golita glave. Pri mladih ljudeh, ki so dobro odzdravili, se izpadanje lasi zgostijo sami ob sebi. Kajpada je potrebna nega lasišča, umivanje in odstranjevanje nesnage, pri premasnih lasih odstranjevanje odvisnega kožnega loja, pri presuhih mazanje. Vse to negovanje lasišča se da lažje izvajati, če lasi na kratko odstrižete, kar menda tudi ugodno vpliva na rast.

Isti. Prej močno soljenje iz oči, ki se je po zdravljenju ustavilo, zdaj pa mučen glavobol je bržkone izraz iste bolezni — vnetja v glavi, prav za prav v nosni duplini in njenih obsežnih stranskih votlinah (v čelnici, zagodnici in gorenji čeljustnici). Vsekakor bi bilo treba bolnika pregledati glavo, če ni morda umestno kakšno posebno ali splošno zdravljenje. Ko je to urejeno, pošljite bolnika, če je mogoče, za kakšne tri tedne na morski zrak, zdaj na jesen je na morju bivanje prijetnejše in življenjske cenejeje ko v poletnih mesecih.

F. K. — G. »Nategniti žile« v vratu je tako nedoločena povedba in sicer glede značaja in kraja motenja, da bi morali pogledati v kakšne sanjske buke, kaj hočete. Takih bukev pa nimam v rokah.

I. K. — K. Svetlordeč nos (časih smo rekli takemu pojavu »ščinkovec«) ni dika nikomur, še najmanj mlademu človeku. Če ni tak nos posledica ozeblin, potem je morda vzrok kakšno vnetje v notranjosti nosa ali pa prebavne motnje. Pri pivcih je ta nakaza pogostnejša. Iz povedanega je razvidno, da vam vsekakor kaže posvetovati se z zdravnikom, ki dožene dejanski ali verjetni vzrok te nevrčičnosti in vam da potrebna navodila oz. zdravlila. Običajno umivanje z mrzlo vodo in milom je v obče škodljivo.

Bled. Velike drgalke pri sedemletnem dečku, ki provzročajo večkrat vnetje gola (angino) in lani celo vnetje ušesa, kaj počnete z njimi, ali jih dajte izrezati ali prerezati ali pustite v miru? Presoja teh vprašanj je dosti težja, kakor se vam zdi, po enem kopitu se ne dajo vsi primeri teh obolenj obravnavati. Mnogokrat opazujemo pri otrocih povečane drgalke, ki ne povzročajo posebnih motenj in se v dobi dozorevanja same po sebi skrijejo v pravno stanje. Odstranjevanje takih drgal je odvisno mučenja in kvarno, ker znanstveno in ugotovljena škodljivost povečanih drgal, mnogi resni raziskovalci jim pripisujejo celo pomembnost za nemoten in neokrnjen razvoj. Odstranitev žrelnice (drgalke na »zadežnjici« steni nosne dupline) je potrebna, ako stalno ovira pravno dihanje skozi nos, ako moti sluh in ako je vnetje ušes z njo v zvezi. Odstranitev gollnih drgal je umestna, če drgalke zavoljo velikosti motijo požiranje in govorenje, če se večkrat vnetja, če povzročata bližnja vnetja ali oddaljena ali splošna obolenja (pri srcu, v sklepih, na obistih). Mnogi strokovnjaki zahtevajo v teh primerih, da se taki drgalke iztrebijo tudi pri otroku, drugi in odlični večšak menijo, da zadošča pri otrocih samo odščip. Kaj naj se napravi ali opusti v danem primeru, naj odloči domači zdravnik, ki pozna bolnika najbolje oz. zdravnik za notranje ali otroške bolezni, ki presodi splošno stanje z ozirom na krajeno obolenje. Strokovnjak nima stvarne presoje teh zadev in se zategadelj drži naročil splošnega zdravnika.

A. M. — Lj. Možganska kap je izraz za raznovrstne bolezni, ki so glede postanka, poteka in izida zelo različne. Največkrat je vzrok krvavitve v možgane ali na nje, ker kakšna žila počasi zavoljo previsokega pritiska krvi ali ker je žila krhka (radi otrdelosti ali poapnelosti) ali ker jo kakšna bolezen omehča; časih je namesto krvavitve zamazane katere žile (pogostno pri neke vrste srčnih vnetjih), časih se »omehčajo«, t. j. razpadejo možgani še iz drugih vzrokov.

Vse to se napravi naglo ali počasi, učinek je ta, da pokvarjeni del možganov ne more več opravljati svojega posla, in zato od tistega možganskega dela oskrbovani del telesa ohromi, t. j. izgubi gibnost ali občutnost; navadno trpi tudi obližje okvarjenega dela možganov ali pa tudi vsi možgani (zaradi previsokega pritiska pri večjih krvavitvah); zato so početni pojavi hujši in obsežnejši, kakor je prvotna poškodba, in se kasneje navadno omilijo in omeje. Ker zadene ta ali ona okvara zdaj ta, zdaj drugi del možganov, zato se pojavlja možganska kap precej različno, kakor je pač tisti prizadeti del možganov. Če zadene okvara tisti del možganov, kjer so »središča« za dihanje ali srčno utripanje, nastopi smrt, navadno pa ohromi del telesa, en ud, pol telesa, časih so prizadeta tudi čutila ali govor, mnogokrat se pojavijo tudi čutilne in duševne zmedenosti. Potek in izid je tudi različen, mnogokdaj ostanejo okvare trajne, ker se prizadeti del možganov ne more popraviti, časih nadomestijo izgubljeno opravljanje drugi, neprizadeti deli možganov vsaj za silo, časih pa se porazgube posledice kapi popolnoma, ako niso bili možgani radi boleznimi uničeni, ampak samo začasno ovirani. Tako poznamo ljudi, ki so se po možganski kapi popolnoma opomogli telesno in duševno. Slavni Pasteur je po prvi možganski kapi še veliko let nadaljeval svoja velepomembna odkritja, po drugi je še vodil svoj vzorni zavod, tretja, menda 20 let po prvi, ga je spravila. Od kapi zadet človek mora mirovati, prvih 14 dni popolnoma, ker se po starih izkustvih kap časih ponovi v tem času; nadalje pa se ravna zdravljenje in nega po dejanskem stanju. Kar se v šestih mesecih ne popravi, ostane trajna okvara.

M. K. — C. Knajpanje (zdravljenje po navodilih župnika Seb. Kneippa) da je v Sloveniji premalo ali sploh neznano? Mnogo ste prespal. Malokateri način zdravljenja je v našem narodu tako poljuden, saj je menda vam znana Družba sv. Mohorja že pred 30 leti izdala posebno knjigo o takem zdravljenju, ki je takrat izšla menda v 60.000 izvodih in je bila že večkrat ponatisnjena. Vaš prestavljeni izpisek, kako naj se zdravi pljučnica, je res nekoliko — zastarel, da bi ga zdaj priobčili kot novost. Vendar treba vsajemu bržkone dobrohotnemu dopisu nekaj pojasnil in pripomb. Vaša trditve, da je pljučnica »našim sodobnim zdravnikom neprestana uganjka«, in da mora medicince pri strogem izpitu na vprašanje, kako naj se zdravi pljučnica, odgovoriti: z obkladki in močno črno kavo, vzbuja pomilovalen nasmeh, kakaj medicince s takšnim znanjem je »slovesno letelo« pri izpitu najmanj za eno leto že v tistih časih, ko je Kneipp nosil prve hlačice. Ne presoajte zdravniškega znanja po poljudnih knjigah in časopisih, kjer mrgoli gorostasnosti, ki so toliko vredne, kakor slepeča mnenja o šarih (barvah), ali pa po znanju kakšnega vam znanega zdravnika, ki mu je vsa medicina že izpuhtila iz preperelih možganov. Vaš — Kneippov obkladek s skuto, ki jo treba z lastno vodo (sečem!) premešati v mazilo, je malce gušen, monsignor Podgorec, ki je izdal Kneippovo knjigo, ga je izpustil, menda iz spodobnosti ker pozna naš narod snažne enakovredne obkladke. Poznam in cenim župnika Kneippa — saj imam vse njegove glavne spise v svoji knjižnici — ne kot zdravniškega uma ali celo veleuma, njegovo medicinsko znanje je naravno notroče preprosto, pač pa kot moža čistega značaja, nesebičnega in poštenega človekoljuba, ki je znal svoje izkušnje glede vporabnosti vode za zdravljenje in utrjevanje in velike prednosti preprostega življenja in prirodne prehrane tako razširiti, da so njegova vodila splošno priznana in po vsem svetu upoštevana. S. Kneipp je in ostane velik, ne kot zdravnik, ampak kot učitelj prirodnega življenja.

Kmetijski nasveti

Kmetovalčeva opravila

v prihodnjih 14 dneh

Poljedelstvo. Naša polja so po zadnjem deževju dobila dovolj vlage in rastlinstvo se je popravilo, v kolikor ga suša ni vžela. Koruzi bo to koristilo, ajdi in repi tudi, kolikor je še ostalo. Čas je za izkopavanje krompirja. To delo vršimo le ob suhem vremenu, da nam gomolje ne gnije. Za izoravanje krompirja se poslužimo izorača, ki ga pritrdimo na plug. Z njim gre delo hitreje od rok. Krompir pustimo na njivi dan ali dva, da se osuši zemlja in odpade. Spravljamo ga nato pod skedenj, da se v senci in prepihu posuši, predno ga izberemo in spravimo v klet. Pri odbiru moramo skrbno izločiti gnile, nagnite in dobre gomolje, ki jih deloma vržemo na kompost, deloma pokrmimo. Repo in korenje se enkrat prereditimo, če je seter še pregošta in jo oplevemo, da se bo koren bolje razvil. Dokler je koren zelena, ji ne smemo trgati listov, kajti sedaj potuje iz listov hrana v stek in zrno. Začeti bo tudi s setvijo ozimnice, priprava semen s trirjem in z razkuževanjem z modro galico. Preglejmo pluge in drugo poljsko orodje, da je pred setvijo vse v redu.

Travnštvo. Tuptam stoji še otava, ki jo treba pokositi in osušiti. Če pa vreme nagaja, da jo ne moremo suho spraviti, jo aniliramo, t. j. okisamo v betonskih jamah ali silosih. Tam pa, kjer je bila otava že pred več časom pokosena in je trava zrasla, je primerna za pašo. Jesenska paša je za živino izredno koristna, pa tudi za gospodarja. Prihrani si delo s spravljanim otavico, pristiđi si krmno za zimo in živina se na prostem utrdi, da lažje prenese čas, ko bo primorana stati v hlevu. **Živinoreja.** Pripravi hleve za zimo, očisti jih dobro in pobeli, dokler hodi živina še bolj na prosto in je za sušenje pobeljenih prostorov dovolj toplo. — Goveja in druga živina zapuša višje ležeče planine in se polagoma vrača na nižje ali pa naravno domov. Paša in zelena krmila vedno

bolj pojemajo in se nadomeščajo vedno bolj s suhimi krmili. Ko nastopi tudi v tvojem hlevu to stanje, glej da izvršiš prehod k suhemu krmiljenju prav polagoma. — Pri močno breji kravi pazi pred vsem na to, da preneha z mlekom 6 do 8 tednov pred otelevitvijo. Če se bojiš, da se to ne zgodi pravočasno, krmi jo manj s takimi krmili, ki ženejo na mleko. Ne pokladaj ji več sočnih krmil. Če tudi to ne pomaga, krmi več slame nego sena. Molži jo bolj poredkoma, vendar pa temeljito in čisto. Vse to pomaga, da se mleko zažusi in ostane krava dovolj časa brez mleka, s čemer se ustvari osnova za obilno mlečnost v prihodnji mlečni dobi. Pred porodom ne krmi breje krave preveč izdatno in tečno, da se izogneš raznim nepravilnostim ob porodu. Pač pa jo začni po porodu polagoma tečno krmiti, kakor hitro se je otrebila in je tudi sicer pri njej vse v redu, da kmalu doseže svojo najvišjo mlečnost. — Pusti za plemensko rejo le zdrave svinje z najboljšimi lastnostmi. Pripuščaj mlade svinje k merjascu, ko so leto stare in dovolj razvite. Vpoštevaj tudi plemenskega merjasa, ki tudi prenese polovico svojih lastnosti na svoje potomstvo. — Kokoši se misijo ali golijo, zato jih krmi tečno in zadostno, da prestopajo misanje čimprej in dobro.

V čebelnjaku je paziti, da bodo čebele takoj po končani ajdovi paši priprte. Kdor jih ima v paši, jih je dolžan takoj po paši odstraniti, da se ne prične ropati, kar je sicer skoraj neizbežno. Nekateri čebelarji komaj čakajo, da iztočijo hitro med, kolikor ga preostane preko zimске zaloge in s tem povzročajo ropanje. Takšno postopanje je zaradi tega napačno, nepravilno je pa tudi z ozirom na zrelost medu. Med namreč vsebuje, imetel, ko je zrel, največ do 25%, poprej je ima pa zelo veliko preko tega odstotka. Čebele s pridnim zračanjem panjev mnogo pripomorejo do tega, da odvečna voda hitro izhlapeva, vendar se to ne zgodi v nekaj dneh. Kakor hitro je pa med dovolj zrel, ga prično pokrivati in dajo s tem

znamenje čebelarju, da je pridelek goden za točenje. Ko je vsaj ena tretjina medenega sataj pokrita, se sme pričeti s točenjem. Opozorjamo, da je nezrel med slab, ker je preveč voden, in se vsled tega tudi izredno hitro pokvari. Jasno je, da tak med komisijsa, če bi ga dali kontrolirati, gladko odkloni.

Družine pustimo po ajdi popolnoma v miru kakih 10 do 14 dni. Šele potem se bo treba pripraviti k točenju. O tem opravku bomo dali navodila prihodnjič — če bo kaj točiti.

Sadjarstvo. Jesensko sadje je že zrelo, zato moramo pripraviti vse, kar je potrebno za pravilno držanje, razbiranje in shranjevanje sadja. Nikar ne otrešamo dragocenega sadja z dreves. Lepo in debelo sadje oberimo s roko! Jabolko primemo z roko, ga malo potisnemo k peciju in zasučemo, tako da sad odtrgamo s peciljem vred. Obrab sad položimo previdno v košarico. Ko je košarica polna, jo pritrdimo na kavelj in jo po vrhvi spustimo previdno na tla. Pomagač, ki je pod drevesom, odvesi polno in obesi drugo prazno košarico na kavelj, ki je pritrdjen na koncu vrvice. Naloga delavca pod drevesom je: razbirati sadje v prvo- in v drugorazredno. Prvorazredno in drugorazredno sadje vlaga nato v večje prevozne košare. Ko so te polne, se odpeljejo ali odnesejo v klet. V kleti se sadje nalaga na lese s peciljem navzdol, kruške pa narobe, torej s peciljem navzgor. Drobno in manjvredno ter nezrelo sadje pustimo na drevesu, da popolnoma dozori; čež nekaj dni lepše sadove ponovno obremo z roko, ostalo pa otresemo in uporabimo za napravo sadne pijače. Opozoriti moramo vse sadjarje in sadne trgovce na zelo stroge odredbe o kontroli sadja namenjenega za izvoz. Zato sortirajmo sadje strogo in prodajmo le najboljše prideleke; sadje pa ne trgajmo z dreves, dokler ni drevesno zrelo. Da

se ne bi v tem delale napake, je potrebno znati, kdaj je posamezna sorta jabolk godna za obiranje.

Grafenštajn, Jakob Lebel, rdeče kalvil, ana nasova renata obiramo večinoma v drugem tednu meseca septembra.

Gdanski robač in landesberško renato v tretjem tednu meseca septembra.

Boskoopski kosmač, damasonski kosmač, baumanova renata in zlata parmena je godna za obiranje v zadnjem tednu meseca septembra.

Kanadka, Ontario ter zeleni in rdeči štetinec v prvem tednu meseca oktobra.

Dolenjska voščenka, carjevič in bojko voščenka bo obiramo v drugem tednu meseca oktobra.

Rumeni bellefleur, štajerski mošancelj, Porenški krivpecelj, šampanjska renata in tafeljski tretji teden meseca oktobra.

Bobovec, Jonathan, welschbrunerca, rdeči železnikar pa četrti teden meseca oktobra.

Tukaj navedeni termini so bolj pozni, vendar letošnji jeseni primerni. S tem pa ni povedano, da na boljših legah ne bo sadje en teden ali mogoče tudi 10 dni prej zrelo in godno za obiranje.

Vinarstvo. Vinograde čuvamo pred tatvino grozdja. Radi vetra in teže grozdja na tleh ležeče trse privzdignemo. Odvodne jarke popravimo, da nam voda morda vedel obilnega jesenskega deževja ne odnese zemlje.

Stare zaloge vina moramo vse pretočiti in polne sode starine postaviti na primerno mesto v kleti, da pripravimo potreben prostor za nove zaloge. Pregledati moramo in popraviti ves inventar, ki ga rabimo pri trgatvi, prevozu in stekanju grozdja. Neraben inventar odstranimo in, ako je potrebno, ga zamenjamo z novim.

Vrtinarstvo. Za presajanje endivije in zimске salate je še čas, pa tudi karfiola in ohrovt še lahko pridejo v zemljo. Spinačo in motovilc sejemo, enako radič. Plejemo in okopavamo zelenjavo in skrbimo, da zatremo vse plevel, ker si s tem prihranimo mnogo dela prihodnje leto, če je vrti čez zimo čist in plevel ne nastavi semen. Obrezovanje lepoticnega drevja in meje je sedaj v teku.

Pravni nasveti

Zavarovanje. J. A. L. Nekdo se je zavaroval pri dunajski zavarovalnici leta 1910 za doživetje po 20 letih, oziroma za slučaj smrti, za 30.000 K. Redno je plačeval premije, sedaj, po 17 letih pa je umrl. Upravičenec je dobil na polico pri ljubljanski podružnici dunajske zavarovalnice izplačano zavarovalnino v znesku 3 šilingov, to je 27 Din. Vprašate, če upravičenec lahko toži zavarovalnico na izplačilo višje zavarovalnice. — Če je upravičenec pri izplačilu zneska od 27 Din podpisal pobotnico, da je s tem popolnoma izplačan, potem se je odpovedal vsem morebitnim zahtevam in je vsaka tožba odveč. Če ni podpisal take izjave, je potrebno ugotoviti, če in kakšno izjavo je zavarovanec podpisal po prevratu, ali je izjavil, da ostane pri prvotno določeni zavarovalni vsoti, ali pa je z ozirom na šilinge plačeval nadalje premije v šilingih. Pravice upravičenca izvirajo iz zavarovalne police in tega naknadnega dogovora med zavarovalnico in zavarovanecem. Brez točnega znanja vsebine teh dogovorov je vsak nasvet nepopoln.

Poškovana harmonika. K. G. B. Kot muzikant ste igrali neko nedeljo v gostilni, kjer so se fantje med seboj spopadali, ali radi pravočasnega posredovanja gostilničarja ni prišlo do hujšega. Samo eden vam je iztrgal harmoniko in jo nalašč treščil ob tla, tako da se je precej pokvarila. Hoteli ste tega fanta prijaviti orožnikom a njegovi prijatelji so Vas prosili, da tega ne storite, češ, da je bil pijan in da bo plačal. Tudi sam je obljubil, da bo škodo poravnal, vendar je s plačilom vselej odlozil. Ker bo šel k vojakom, vprašate, na kakšen način bi ga prisilili, da Vam plača. — Ker Vam je dotični fant nalašč poškodoval harmoniko, je s tem zagrešil prestopke hudobne poškodbe tuje lastnine, kar se kaznuje z zaporom do enega leta. Vendar mora oškodovanec staviti predlog za kazenski progon tekom treh mesecev. Pozneje stavljen predlog ima kazensko sodišče odbiti. Ker je preteklo več kakor tri mesece, ga kazensko ne morete več preganjati. Na uradni dan stopite na okrajno sodišče in predlagajte, da ga sodišče pokliče in da v obliki sodne poravnave ugotovite višino škode in način odplačevanja pod pretjno izvršbe.

Zamazana obleka. C. V. R. V pražnji obleki ste šli po ulici ter je nenadoma, radi viharja, iz višjega nadstropja neke hiše priletel cvetlični lonček, ki se je razbil na telefonski napeljavi, tako da se je na Vas uvela le vlažna prst, ki je obleko zamazala. Obleko ste dali kemično čistiti, račun pa poslali hišnemu gospodarju, ki ga pa niste plačali. Vprašate, kdo je dolžan to škodo povrniti. — Če je bil cvetlični lonček, ki ga je vihar odnesel, last stanovanjskega najemnika, potem je za to škodo odgovoren stanovanjski najemnik. Če pa je cvetlični lonček bil last hišnega gospodarja, ga lahko s tožbo prisilite, da Vam plača odškodnino za čiščenje obleke.

Zavarovanje kmetijskih delavcev. F. S. Kmetški posestnik vprašuje, če je dolžan zavarovati pri OUZ delavce, ki jim je oddal sekanje lesa v gozdu. — Zakon o zavarovanju delavcev določa, da ni treba zavarovati poljedelskih delavcev in poslov v poljedelskem delu. Po našem mnenju ne bo smatrati delavcev, ki sekajo les, za poljedelske delavce in jih bo treba zavarovati.

Preiskovanje falzifikatov pri sodišču. D. J. Vprašujete, kdo ima večjo avtoriteto in veljavo pred sodiščem, ali tehnična policija za preiskovanje falzifikatov ali zapriseženi grafologi. — O kakšni večji ali manjši avtoriteti ali veljavi enega ali drugega navedenih činiteljev pred sodiščem se ne more govoriti. Sodišče sodi po svobodnem prepričanju in ni vezano na mnenje enega ali drugega izvedenca.

Prenosna pristojbina. J. V. Z očetom ste kupili hišo, ki ste jo iz gotovih razlogov prepisali na očetovo ime. Sedaj bi radi hišo prenesli od očeta na sebe. Kako bi se to napravilo, da ne bi bilo treba zopet plačati pristojbine? — Brez pristojbine ne bo šlo. Ne samo od kupne, tudi od darovne pogodbe je treba plačati pristojbine.

Spor radi vodne ure. V. J. Kupili ste hišo, ki stoji tik druge hiše prodajalca. Iz Vaše hiše je gospodar pred prodajo dal prestaviti vodno uro v hišo, ki jo je obdržal in je ta ura za obe hiši. Sedaj že drugo leto plačujete vodo tudi od druge hiše. Ko ste delali kupno pogodbo, prodajalec tega ni omenil. Kaj storiti? — Predvsem lahko zahtevate povrnitev vodnarne, ki ste jo plačevali za drugo hišo. Kar se tiče naprave ure v Vaši hiši, jo boste morali sami napraviti. Ko ste hišo kupovali, ste morali pač opaziti, da ni vodne ure v njej; zato ni upanja, da bi mogli prodajalca prisiliti, da Vam vrne toliko kupnine, kolikor stane ura, razen, ako je bilo dogovorjeno, da mora biti v hiši vodna ura.

Dekliški zavod na Koroskem. K. S. Obrnite se na vodstvo dotičnega zavoda, v katerega bi radi dali hčerko, naj Vam sporoče sprejemne pogoje. Za potovanje v inozemstvo bo morala hčerka imeti potni list, ki ga dobi pri okrajnem načelnstvu, in vizum avstrijskega konzula (v Ljubljani).

Porok za določen čas. L. A. Posojilnica preti dolžniku, da se mu vknjiži na posestvo, ako porok ne obnovi svojega jamstva, oziroma ako dolžnik ne dobi drugega poroka, ker prvi noče več jamčiti. Ali se more porok odpovedati jamstvu? Ali se more posojilnica vknjižiti? — Porok je v Vašem slučaju gotovo prevzel jamstvo le za določen čas, zato jamci le za to dobo, za katero se je zavezal. Če dolžnik ne bo dal zadostnega jamstva, bo posojilnica gotovo lahko izsilila vknjižbo, če ne drugače, pa s tožbo.

Plačilo dolga s hranilno knjižico. F. G. V posojilnici imate dolg. Vaš sorodnik, ki ima v isti posojilnici vlogo, bi Vam rad pomagal s tem, da se njegova vloga, ki je ne more dvigniti, poračuna za Vaš dolg. Hranilnica pa na to ne pristane in zahteva, da polovico dolga plačate v gotovini, druga polovica pa bi se pokrila s prepisom od sorodnikove knjižice. Vprašate, kam bi se obrnili v tej zadevi, da bi dosegli uspeh. — Samo na načelnstvo posojilnice. Predlog posojilnice je po našem mnenju za Vas čisto ugoden in ga le sprejmite. Prisiliti pa posojilnice ne boste mogli, da s tujo vlogo poračuna Vaš dolg.

Spor radi suknje. M. M. Le zlepa se pomenite z gospodarjem, ki Vam je, kakor pišete, že kupil suknjo. Na njegov račun pa ne boste mogli kupiti blaga.

Spremenjena oporoka. G. M. G. Nek, sedaj že priletni gospod je imel v svoji mladosti razmerje in nezakonskega sina, ki ga je vedno imel rad ter je pred 9 leti napravil oporoko pri notarju in skoraj vse svoje posestvo namenil temu nezakonskemu sinu. Sedaj je ta stari mož hudo bolan in je pred pričami doma napravil drugo oporoko, v kateri zapušča svoje posestvo sinu svoje sedanje žene, ker svojih lastnih otrok, razen gori navedenega, nima. Vprašate, katera oporoka je veljavna. — Vedno velja kasnejša oporoka. Samo, če ta kasnejša oporoka ni formalno pravilno napravljena, potem ostane v veljavi prejšnja oporoka, v tem slučaju pri notarju napravljena.

Plačilo v funtih. N. S. Lj. Skozi sedem let ste kupovali blago od neke trvdke, ki je račune izstavila v angleških funtih. Zadnja faktura je iz leta 1931. Računov še niste vseh poravnali. Med tem jo funt padel in trvdka zahteva, ker ste zamudili rok plačila, da sedaj plačate račune v zlatu. Ali je ta zahteva upravičena? — Če ste imeli dogovor, da se računi izstavijo v angleških funtih, potem ste bili dolžni, da v roku zapadlosti račune plačate funte v dinarjih po dnevnem borznem tečaju. Če ste v zamudi s plačili, potem je trvdka — če ni bilo drugega dogovora — samo upravičena, da računa dogovorjene zamudne obresti od dneva zapadlosti posameznih računov. Brez posebnega dogovora torej trvdka ne more zahtevati plačila v zlatu.

Gospodarska zveza, Ljubljana

R. Z. Z. O. Z.

Prodaja deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, kolonijalno in specerijsko blago, kmetijske stroje in orodje, umetna gnojila, cement, premog itd.

Prvovrstni moka Desider Forgacs Bačka Topola zopet stalno na zalogi.

ČITATELJEM ZA NEDELJO

Esén:

Dolor cordis

»Harmoniko naj gre igrat, harmoniko, on ni za kmetijo... Ne bo prišel na Vrh, pa tudi če bi imela ostati vse življenje sama, naj razpade posestvo, naj gozd podivja, njega, Cilka, ne boš je-mala, dokler gledajo še svetle moje oči... Cilka je bila tiho in ni rekla nič materi. Deyala je na žico nad ognjiščem lepe žlice in pokrivače iz me-denine, ki so se svetile kot suhordeče zlato. Vsako je še prej obrisala s suho volneno cunjco. Vedela je, da France bolj ljubi njeno hišo kot njo, bolj lep smrekov gozd, in vendar se ji je smilil. Njegov dom pojde kmalu na boben. Oče njegov je bil po-rok za 10.000 Lir zidarskemu mojstru Ivančiču v Št. Vidu. Ivančič se z njimi ni rešil, pogubil je še Francetovega očeta in vse njegove otroke. Francetov oče, izpodjeden v korenini, je jel hirati, po-simi ga je vzela hripa. Imel je šibko srce, so rekli zdravniki v Idriji, a nihče izmed mož me-dicine ni vedel, da mu je ošibelo srce, ker je pro-padal njegov grunt... Bol iz grunta presega vsa-ko drugo bol... Lahko kmetijski fant nesrečno lju-bi, a grunt mu ohladi rano; ako pa zadene kmeta nesreča pri gruntu, za njegovo bol ni zdravila. Obup, nepoznan v gorah, mu zastruplja srce... Očita si še grehe, ki jih ni storil. Pred mrličnimi očmi Francetovega očeta so vstajali prejšnjih ro-dov babice in dedje in so mu očitali: »Zapravi si grunt, prodal ga Judežu lškarjotu, ki se je delal prijatelja, svetnika.« »Oseparjen sem bil.« In ba-bice in dedje so odkimali in grajali: »Ker si bil prelahkoveren... Kmetijski gospodar ne sme biti nikoli porok, njegov edini prijatelj je grunt. Kdor se razda drugim prijateljem, pogine. Prijateljstvo je lepa pesem in nič drugega, spomin na mladost, na skupno delo, na šolo, na nedelje, na Božič, Velikonoč, na procesijo sv. Rešnjega Telesa.« »Pro-kleto prijateljstvo! Odpusti mu pred smrtjo, je držal Križanega pred njim mlad svečenik, ki je pravkar prišel iz semenišča v Gorici v gore, v naj-bolj zakonito vas.« »Odpuštam, a kdo bo redil moje otroke?« Križani, je šepnil mladi, idealni spoved-nik. Takrat se je razjasnilo umirajočemu lice in kot da se mu ne bi nič zgodilo v življenju, kot da ga ni najdražji prijatelj oseparil, je vdano umrl... France, njegov sin, ni bil vojak. Nežen je bil, ko da ni s kmetov. Po dedu Slovenec, po babici italijanske krvi, tam nekje iz Vidma, je po-dedeloval rahlo čud matere. Nežen v rokah, obrazu in duši. Pisal je pesmi. Ob nedeljah je rad igral na harmoniko v krčmi, kjer so se zbirali na ples fantje s perjem divjih petelinov na klobukih. Polje in dom mu je bilo vse, kot iz sanj se je vzbudil, ko je zvedel, da bo posestvo prodano. Grozna real-nost je zazijala pred njim, postajal je mrk in ža-losten, umrla je pesem. Mrtvaški mrak je legel naenkrat na vso hišo. Srebrnolasa babica, že skoraj na onem svetu, je oživila, hodila kot zgubljena po hiši — potem se je zopet zatopila v žalostni del rožnega venca: »Ki je za nas težki križ nosil, če-šena Marija, milosti polna!« Mati je pripravljala zvečer podmetnico, a se ni nasmehnila. Sestra Danica in Mreta sta hodili na polje plet in žet, vračali sta se z bridkim izrazom obupa v obrazu: »Največje delo nas ne more več oteleti! Francetov brat Jurij, orjak po telesu, divji sin planin, je škri-pal z zobmi: »Da bi vsaj pred leti, ko je udarila strela blizu naše hiše, razčesnila jo čez pol, da bi udarila vanjo vsaj danes, to poletje, da bi lopov ne užival naših rodov srage. Prokleti, prokleti zi-darski mojster, zakopal je svoj denar, na našo hišo je živel. Bog ve, kdo jo bo kupil na dražbi. Da bi jo prej strela sežgala do tal!« France je spoznal, da je nemočen on in ves njegov rod. In takrat se je oprijel zadnje rešilne bilke: Cilko vzamem na Vrh. Moških potomcev tam ni, le ona je in mlaj-ša sestra. Tja se rešim v polje in v hosto... Cilka ni bila lepa. Ves njen obraz je bil posut s pegami kavine barve, vse roke. Obraz kmetijski, le dobrota zemlje je skrivnostno sijala iz njega. Za sliko in pesem ni bila, a v njej je vzljudil France dušo zemlje: Cerkljansko... Z grozo je mislil, da bi moral on iti v svet delat, v fabriko in še bogve,

če se v fabriki delo dobi. Cilki je rekel: »Nisem zaljubljen, dobra si, ti boš ljubila otroke, tod iz-mirajo rodovi, gospod učitelj mi je pravil, da je vsako leto manj otrok v prvem razredu, boji se, da v 100 letih na Cerkljanskem izginemo. Ni škoda za telesa, je dodal, umrljiva so, škoda je za ne-umrljive duše. Šola jih sprovaja k Bogu.« Nato je kadil učitelj cigareto za cigareto, kar ni bila nje-gova navada, pil je z mano brinjevec. Zakaj pa se vi ne poročite, sem ga vprašal. »Jaz imam že otro-ke, 50 otrok, šolo, veliko delo, veliko in trudapol-no, tudi nisem več mlad. Kdor hoče hoditi za me-noj, biti učitelj, je dejal Kristus, naj se odpove svetu. Mogoče pa se še poročim, bogve! Cilka je ljubila Franceta, njegov nežen ovalni obraz ji je ugajal, njegove črne oči in lasje so spominjali na jug. Jug v mrzlih gorah, v osončnih krajih, južni obraz ob kmetiskem dekletu! A njena mati in se-sra sta bili proti tej ljubezni: »Spravi bo še našo hišo na boben, vzemi rajši Ivanovega iz Kanomelj. S seboj bo prinesel lire, krepko roko in ni slab, več, ni slab... Kaj boš z ono mehko, naj gre igrat harmoniko po svetu. Njegova babica je pro-dajala pomaranče tod okoli, pa se je zgodilo, da je njegov ded imel opravka z njo. Potem jo je poročil, več iz dolžnosti kot iz ljubezni, tako so vsaj govo-rili, mogoče je bilo tudi drugače, saj Terezina ni bila grda, a ni bila iz naših osončnih krajev, pri-tepenka!« Cilki je bilo hudo. Kdo pa je tega kriv, različni ljudje se srečujejo in vzljubijo, srca iz južnih krajev težje k srcem iz osončnih, srca iz osončnih gor hrepene po svetu. Jug se ne stopi s severom, sever ne z jugom, a toplota sonca z juga prehaja tudi na sever, severni hlad dahne čisto v deželo lovorja in večnega sonca... Tako zdru-žuje božja Previdnost srca narodov, katere je ustvarila, da se ljubijo in spolnujejo, tako nosijo duše v svet blagovest Gospodove ljubezni. In med-tem, ko se narodi črtje, se ljubijo med seboj pri-padniki različnih narodov, se poročajo, žive za Kri-stusa, Boga narodov. Da se narodi še sovražijo med seboj, sinovi Boga Stvarnika, to je velika bol na-šega stoletja, dolor cordis, bol srca Evrope... Za-pirajo si meje in srca in odtod bol grude in bol kmetiskih src.

S Francetom se je shajala Cilka v gozdu. Bajen je on gozd, smreke kot mogočni zeleni kandelabri kipe v cerkljansko srebrnozazerno nebo. Tihota vla-da tam in kdor je željan miru, posedi v njegovi hladilni senci. Blizu onega gozda je lesena šola. Metulji se spreletavajo po gozdu in v šolo prilete na ročke učenčkov in učenk in na obrazke. Pozimi pa čepi črni vrani pred šolo, na oknih, na strehi. V svetovni vojni je tam učil učitelj, katerega ljud-stvo še ni pozabilo... Vse svoje prihranke je za-pustil revnim učenčcem. Stulil je, da bo padel na bojnem polju, hotel pa je, da bi vsaj njegova duša povrne v gore. Še zdaj živi njegov duh v gorah kot milos vse tja do divjih rožnatih Masorov. V ono šolo sta hodila France in Cilka skupaj, zdaj pa sta se shajala v gozdu pred njo v ljubavih pomenkih.

»Še enkrat da bi bila učenec in učenka!«

»Bolje bi bilo,« je vzdihnila Cilka, »več, Fran-ce, na Vrh ti ne moreš. Določeni je drugi in za kmalu. Mater nočem spraviti v grob, ljubša mi je ko ti.«

France je naslonil glavo na roko. Črni lasje so se mu vsuli na roko, oči so mu postale mokre. »Nisem otrok, ali jokal bi, zdaj moram z doma, v Argentino. Vedel sem, da na Vrh ne bo sreče.« »In kakšno delo si dobil?«

»Pisal mi je Janez, dobil mi je službo pastirja na farmi. Saj veš, da v Argentini pasejo veli-kanske črede, da izvažajo potem še k nam v ledu argentinsko meso. Ondi postanem velik pastir, pri nas so le pastirčki.«

»Na farmah, posestnikov sin — pastir?«

»Saj me tam nihče ne pozna!«

Nad njima je vzplahutala divja kokoš. Za njo je plahutal divji petelin. Veselo sta frotala na

visoko smreko na ljubavni sestanek, svobodnih gor od pamtveka svobodna prebivalca.

★

Parnik Belvedere je plul že več dni iz Trsta v Argentino. Na klopih so sedeli v kabinah cerkljanski fantje, ob njih kovčegi, ko da se peljejo k vojakom. Bila pa je to bolj daljna, strašnejša pot. Viharna noč na visokem morju. Uganile so vse zvezde, luna ni več sijala. Premetavalo je ladjo sem in tje, strah je objel močne kmetijske fante. Kje je oni veliki gorski mir? Nihče se ne zgane v planinah ponoči. Božja tihota kraljuje vsepovsod. Sova le zaskovika, čuk začuka. Zvezde sijajo vso noč, luna obseva zidove hiš in modrikaste cvetje lanu na polju. France je zagodel na harmoniko:

O zdaj gremo, o zdaj gremo,
nazaj nas več ne bō...

Nato on cerkljansko:

Pod rožnato planino
je grabila senō...

Ali zares misliš, da dobimo kaj dela v Argen-tini, kot je dejal agent?« praša tovariš Franceta.

»Upajmo,« de France. »Sicer pa — meni je preskrbel delo v provinci Čako sosedov Janez, pa-stir bom.«

»Mi pa gremo k železnici, tire bomo postavi-ljali. A čemu si odšel ti v Argentino, France,«

»Ker nam bodo prodali posestvo, te sramote ne bom gledal, v Argentini me pač nihče ne pozna, pastir bom med pastirji, na Cerkljansko se več ne vrnem, tudi če poginem na farmi — nič ne del!«

»Poročiti bi se bil moral na Cerkljanskem, saj ni potreba, da se človek poroči ravno iz ljubezni... Ze poroka na domači zemlji je ljubezen, cvetko iz domače grude poročiš.«

France je umolknil, odložil je harmoniko. Šel je v kot ladje, potegnil izra srajce sliko. Dala mu jo je Cilka. Slikal pa jo je v Cerkmem največji slo-venski intarzijst, Shakespeare sodobne evropske in-

Joža Herfort:

Živa maurica

Dolina je oživila. Levo je valovalo žito, desno je raslo ob tih, počasi tekoči vodi go-sto, visoko jelševje. Dolino so strážile pri vho-du bele, vitke breze. Počasi, nekam zamišljeno je stopal logar Matija, bog ve, na kaj je mislil. Pri zoreči češnji se je ustavil, zrl v njene ko-šate veje, po katerih so viseli temnordeči sočni plodovi. Morda se je ob češnjah spomnil na sočne ustne, ki jih je nekaj ljubil. Pa to je sedaj daleč. Nekje, v mislih blodečega ga je predramil jasek, žvižgu podoban, klac ptice, ki ga je vprašala: »Kje si pa bil?«

»Aha ti si, rumenočrni pevec, si že tu?« se je nasmejal logar, »si že prišel na sočne češnje?«

V tistem je vzletela s češnje in zalebdela na modrini črnomurca ptica in se spustila v gosto jelševje. Komaj pa jo je zakrilo jelševje, sta se iz njega z vrisčem pognali dve in zavili proti češnji nazaj. Sedaj ju je lovec jasno

tarzije, umetnik Metod Peternelj. Zunaj je zatulil orkan. France je stopil k okroglemu okencu kabine in zrl na razburkano morje. Valovi so se dvigali visoko kot gora, potem so se ponižali in penili črnosrebrni kot mrtvaški prt. Koliko ladij so že pogoltnili ti valovi, koliko ljudi. Ali valovi niso krivi, kaj silijo ljudje na visoko morje, čemu v Ameriko, ki je bila last Indijanov... Ob tem vzvi-šenem, groznem prizoru je France mislil na lepo pesem, ki jo je sviral nekoč Laharnar na klavir, avtor gorskih cvetic:

»Viharno je morje, visoko kipi,
junaško se ladja bori...
pri kapitanu zvonek zvoní...
pripravite se, pripravite,
v večnost boste odjadrali,
kmalu počivali med koralami...

Tedaj so se dvignili valovi kot nebó visoko in kot plaz grozili, da pogoltno ladjo. Ladja se je bliskovito zasuknila in nagnila. Bledi, prepadeni obrazi so zrl drug drugega. Planili so v kabino mornarji: »Rešilne pasove v roke!« Kapitan je od-dal brezžični brzojav: S. O. S. France se je prijel za rešilni pas, se naslonil na steno napol kleče in molil: »Ki si za nas križan bil.«

★

Ko se je na visokem oceanu boril za življenje ponosni parnik Belvedere, so na Vrh plesali. Cilka je praznovala poroko. Močni kmetijski fant iz Ka-nomelj jo je vrtil. »Ta veliki oče!« je vabil piti.

»Ali me imaš kaj rada?« je prašal ženin iz Kanomelj Cilko.

»Zakaj ne,« je rekla malomarno, potem tiho: »zavoljo grunta.«

»Zavoljo grunta!« se je razveselil on, »tudi ne-kaj, le da me imaš rada.«

Takrat se je luč na stropu nenadoma zazibala in trenutno na videz ugasnila, potem je zopet za-žarela. »Ali je kdo zadel ob luč?« so se zasmejali fantje. »Sicer ali ne bi bilo brdco, da bi jo ugas-nili? V temi bi plesali ob odprtem oknu, luna in zvezde bi sijale na nas.«

Cilka je zrla zamišljeno v svetilko na stropu. Nihče se je ni bil dotaknil. Odkod ta pojav? Da ni kak spomin, ali je kdo umrl. Nihče ni umrl. Spomnila se je prijatelja na visokem morju: Da, France je umrl, za to hišo, zame, za Cerkljansko!

ločil: Temnordeč kljun sta imeli, dosti pri-špičen, rožnardeče očke, črno obrobljene. Od te obrobe je segala majhna črna lisa do kljuna. Peroti sta imeli bleščeče črne, rep črn, rumeno obrobljen, vse ostalo telo pa je bilo živo ci-tronastorumenno z rahlo primesjo pomarančaste barve. Lep, prelep je bil kobilar, le nožice je imel, nekam okorne, čisto priproste. Pretepala sta se samca; morda za češnje, morda je hotel močnejši pregnati slabšega, da ga ne bi motil pri gnezdu. Kakšno čudovito gnezdo sta si sple-tla s samico globlje v gozdu! Mošnjico sta napravila, jo obesila na vejo in napravila okro-glo odprtino za vhod. Žužke sta lovila in črve, ko so pa češnje dozorele, sta hodila nanje. Matija je srečal te žoltočrne ptice velikokrat. Skoro vedno se je ustavil in jih opazoval in poslušal njihovo glasno petje, njih zvonic vpra-sujoči, zategli: »Kje si bil?« nakar je samica zaklicala, če vpraša njo: »Mené?« Drugi pa mu je odgovoril, da se je potepal z drugimi in se z njimi »podile.«

Tudi to jutro je bil Matija že zgodaj v po-sestih pri stricu na poseki, pasel nižje doli teto srno z nadebudnim sinčkom, pa se sedaj usta-vil v dolini pri črnožoltih pticah. Nižje, kjer se je pridružil potoku čist studenec, je Matija spet obstal in prav glasno dejal: »Glej, glej ptica oholega, kako se samega sebe ogleduje, kako se samemu sebi lep zdi. Ti ptič pisanih barv,« je sam s seboj govoril naprej, »si prav tak kot so ona mlada dekleta, ki so lepa, a se še sama sebi zde lepša kot so.« Res, dober streljaj pred njim je sedela ob potoku ptica šojine velikosti, živopisnih barv. Kljun je imela še dosti okoren, lahno ukrivljen. Glava, vrat in prsi so bile sivomodrozeleno, skoraj z lahno primesjo modre barve. Grlo je bilo živo svetlozeleno, izpreminjajoče se črtkasto, hrbet je imela svetlorjav. Nadlehti živo modro-vijo-lične, prav take barve je bila trtica. Za to čudovito barvo nadlehti je bil lahen svetlozelen rob, nakar se je tista barva glave polagoma

Jontes Gelč:

Make čevljaria Miškota

Težko, da bo čevljar, mojster Miško črn kot po-zen potomec Mefista, prebodel kedaj še krizo čev-ljarskih mojstrov. Pravcata muka mu je. Morda ni nihče na svetu tako napolitanski klet in že tisoč-krat preklel ta prekleti napredni čas, ki je napra-vil iz uglednih mojstrov naenkrat samo še zmazke za krpanje starih v tovarni izdelanih škarpetov. Preveč kolerika je bil, da bi šlo mirno mimo nje-ga in tako kot mimo njegovih kolegov mojstrov. Udali so se v božjo voljo in sprejemajo vdano to, kar jim nudi čas. Pametni so in uvidevni. Samo svojih sinov ne bodo dali več učiti očetovega roko-delstva. Vedo, da se ne morejo, tako peščica moj-strov, obesiti času za škrice in ga zadrževati v nje-govem elegantnem silnem pohodu.

Edini mojster Miško se zaletava v čas, razlo-goten do onemoglosti. Ne more se sprijazniti z dej-stvom, da je njegova delavnica natrpna edinole s starimi beraškimi škarpeti, ki vsi skupaj piso vre-dni čika.

Da se le ozre na tisti boren kup škarpetov, ta-ko sramotno ničrednih, zaničljivo pljuvne v stran. Zakaj sami berači, ki ne plačajo zlepa, jih prina-ja. A novih čevljev že ni delal... Svoje čase bi so mojster Miško še ozrl ne bi na takle škarpet, ki ga pa mora zdaj valjati po cele ure v rokah za par borih nikdar plačanih dinarjev. Kolne čase in stro-je... In znal je kleti. Ves preklek in opljuvan od črnih čkov je bil sedanjí čas.

Je še mož starih časov. Ni prenehal škati de-bele tobakovne klobase, ki jo vsak ča izvleče iz miz-nega predala, krepko odgrizne... Pljuje v viso-škem, krasnem loku daleč po sobi, zatolhi stari pod-strešniči.

Točno vsako soboto se zgodi, da se dvigne preje kakor sicer. Počasi in častljivo vestane s svo-jeja stolčka. Gro na drugi konec sobe, kjer je na-

trpano pohištvo. Odpre omaro in vzame iz nje praznjo obleko. Počasi in skrbno izvršuje oblačilne ceremonije. Odpade si smolasti bel predpasnik, na-to vleče delovne hlače doli. Toda poleg sebe ima vselej komornika. »Lerpobac«, ki je tisto soboto slučajno pri njem na »poizkušniji, vrši to častno službo. Vrže čevlji v rok in priteče. Prime hla-čnice in jih vleče doli. To so osnovni nauki »ler-pobac« pri mojstru, strogem čevljarju Miškotu.

Binkoštna sobota. Ze ves ta teden je menda mojster Miško sedel na iglah, zakaj zaušnice so letele od njega na poba, kot da sta to dva različno-imenska oblaka in udarjajo iz njih strele. Ubogi pe-čja je bil že zardel kot zoreče jabolko. Potuh-njeno je premišljal že vse dolgo popoldne, kako bi mojstru Miškotu povrnil njegovo ljubeznivost. Mule je nestrpen. Zakaj minuta maščevanja se bliža...

Mojster se umiva... prha. Brije se. Preoblači. Počasi, kos za kosom... vse po redu. Slednjič si začne že tudi sezuvati hlače. Zažvižga... Poba skoči. Silno prožen je... Mojster je zadovoljen. Smeje se in prede kakor mačka, ko za šalo vleče fanta za las ob sencih. Fant se drži kisto, zajo-kal bo... Mojster prede... No, kako je? — vpra-ša in še vedno prede...

»Čakaj, ti hudič ti črni!« reče fant pri sebi, molči in čaka in je silno ustrežljiv.

»Na, sleci mi hlače, komornič!«

Sede na stol in iztegne nogo. Moli jo visoko kvišku. Prede... Fant vleče hlače doli, prime no-ge, drži jih visoko, vedno višje...

Mojster se brani. Zgubi ravnotežje in fant ga slednjič ko krompir strese iz hlač... In mojster Miško sedi na tleh z nogami v zraku.

»No, kako je, mojster?« vpraša fant, vražje se reže, nato pa jo ubriše iz podstrešja. Na cesti se ustavi, zije v okno v podstrežju in kaže mojstru jezik. Zakaj zazdi se mu, da nekdo stoji pri oknu polnag, bel in črn ko hudič in silno maha s pestmi. Poba pokaže še enkrat jezik za slovo in gre dalje po cesti.

To je bilo tisto, kar je silno razsrdilo mojstra Miškota. Z neugnanostjo ga je tiščalo, da strese svojo mogočno jezo iz svojega telesa... Saj bi se skregal z ženo in jo pretepel, če bi dolga, jezična Marjana ne znala s svojim strupenim jezikom in z nohtovi možička držati v primerno dostojni razdalji.

Še tiste ure na binkoštno soboto ni bilo nič kaj dobro biti mojstru preblizu. Slednjič je v redu z oblačanjem. Ne čaka več na klijente, da pridejo po tiste stare škarpete. Odkreva iz podstrešja.

Jezzen je. Silno škriplje. Teče v najbližji vino-toč. Stoji in na dušek ga zvrne za prvo silo. Šele zdaj gre na svoj sobotni sprehod.

Ta program sprehoda je bil neizogiben. Kratek, jednat in nujen. Pohod skozi vse glavne ulice mesta. Ostro, kritično ogledovanje izložb za čevlje. Mojster Miško se ustavlja, ogleduje izložbe od vseh strani. Pretehtava kakovost usnja, dela. Godrnja. Najbolj mu šegče živce elegantna trgovina v ve-liko palači na glavni cesti. Eni sami čevlji so oči-vidno več vredni, kakor ves kup v njegovi pod-strešnici. Jezi ga ta razkošnost, ob kateri tako silno kriči njegova revščina. Ze gre proč, pa se vrne na-zaj. Ne more se ločiti. Zanima ga še eto malenkosti. Ogleduje, če je pravo usnje... v koliko mesecih bo razpadel lak (mnenja je, da najmanj v štirih že). Prestavlja cene po svoje. Po njegovi sodbi so vse cene previsoke ali goljufivo nizke. »Spekulanti so!« zmerja. Odide. Ustavlja se tudi pri drugih revnej-ših izložbah.

Konec inšpekcije. Gre k večerji v gostilno. To je za izjemo, za sobotni praznik samo.

Sede v svoj navadni kot ob peči. Naroči. Polič belega in večerjo. Pečenko, krompir v salati... To je Miškova vsakosobotna večerja. Spije še polič in še enega...

Postane vsevedež in ljudski učitelj, komunist. Kolegi beže od njega... Natakarija pride opozoriti: »Policijska ura, prosim!«

Kot poslednji gost odhaja.

Druge sobote gre ob tej uri domov. Ampak danes ne. Nezadovoljen je silno z nečem. Kričal bi. Razbijal... Šel bi še v kavarno na konjak, slivov-ko... Ampak tja že ne gre! Med tiste škrice... Spomni se na njihove elegantne čevlje, ki jih niti v popravilo ne dajejo k njemu. K njemu, firmam jih nosijo! K njemu nosijo same zgrbljene škarpete. Zablešči se mu pred očmi vsa krasota elegantne iz-ložbe z brušenimi stekli. Notri pa so čevlji, kot da so vsi iz zlata in iz srebra... Zadene se v kup gra-mozna, nasutega ob pločniku. Spomni se na nekaj. Nasmehlja se, prede. Skloni se, baše kamenje v žep. Nato hiti. Naravnost v jedro mesta. Ustavi se pred znano izložbo. Bleščeča je kakor v pravljici. Njegova podstrešnica je temna, zamazana, smrdli-va, ker smrdijo tisti stari prepoteni škarpeti. Gle-da... odmakne se... poseže v žep...

Srebrno začvenketa...

Iz praznih ulic vstajajo ljudje... čudijo se. Miško sam zija najbolj široko. Presenečen. Čuden vtis naredi na človeka žvenketanje ogromnega ste-kla, dragocenega... Miško gleda preplašeno. Trezen je. Ne ve, bi zbežal... Stražnik stoji ob njem. Strog je njegov obraz. Tudi Miškov. Za svojo pre-veselo idejo se se bo moral spopraviti, kot škod-ljivec tujega imetja in kot razkrajaj... Še tisti ušvi zaslužek bo šel po vodi... za par let...

★

Sedi.

Poglejte čevljaria Miškota. Sedi v zaporu na robu ležišča. Črn je in zelo slabe volje. Kar mu ječar prinese hrano, drži s silno togoto plehnato skodelico v roki in ne ve: Bi jedel, bi pljunil noter in treščil čobudro v zid. Ali pa v glavo tistemu mulcu, ki sedi tamle nasproti na svoji postelji z nogami podvihanimi pod bedri in ki se ko obse-den že ves čas reži. Čevljar Miško bi šel in bi ga oklofutal. Njegova ga ima. Zakaj mule je na las po-doben — njegovemu zadnjemu »lerpobac«, ravno takšno ščeno...

prelivala do barve perotnic v svetlo modro in se končala spet z lepim modrovijoličnim črnim robom, polovica peroti je bila črnomodra, prva štiri letalna peresa so imela temno-

zelene robove. Rep je lahko razprla; srednji dve perosi sta bili sivozelenorjavi, končni dve črno koničasti, končna tretjina vseh repnih peres, razen srednjih dveh, je bila svetlo blede modra, drugi dve temnejše modrozeleni polovici peres pa sta šli od srede v lahne loku na obe strani. Vendar pa niso bila vsa peresa iste barve, pač pa so imela bleščeče svetlozelen rob.

Ptice ob vodi s svojim kljunom, ki je imel brke levo in desno, in s svojimi okornimi nogami je bila zelena vrana, ki je kopala črve in iskala žuželke, ko pa je zagledala lovca, je

zletela in pokazala svojo bleščečo spodnjo stran. Enakomerno, svetlo zelenomodra je bila, peroti pa so bile tam, kjer so bile na zgornji strani črnomodre, bleščeče izpreminjajoče se modrovijolične, prav take barve je bil rep. Kakor se je ptica malo obrnila v soncu, so se vse njene barve prelele, kar je bilo modrih v bleščeče zeleno, vse vijolične pa v rdečemodro. Hrano si je iskala, obenem se pa čudila sama svoji lepoti. Nabrala je dovolj hrane in odletela v lokastem letu proti staremu duplatemu hrastu, tam je bil njen in njenih otrok dom.

Poslednjič so se zasvetila v soncu bleščeča krila, ptica je zavila v duplo. Matija pa je počasi krenil proti domu.

Koliko lepega je Matija že doživel v svoji mladosti, in svoji moški dobi. Tudi on je bil nekdaj lep in mlad. Tudi njemu so se dopadla lepa in mlada dekleta, potem je nanaglo minulo vse. Zapustil je mesto, zapustil je dekleta, pa se umaknil v gozd. Njegov drugi dom je bil. Samo za gozd je živel in za njegove prebivalce. Le včasih, ko sva sedela v tilihi večerih pred kočo, me je popeljal v čudovito lepe galerije svojih spominov. Koliko lepega mi je povedal, kako lepo me je znal učiti opazovati prirodo. Ni bil tak kot so poprečni ljudje, v vsakem ptičku, v vsaki živalici je videl kosček srca, kosček duše, to pa samo zato, ker je imel tudi za vsako žival on sam kosček srca in duše.

Šah

Letošnji amaterski turnir v Somboru nam ni dal nobenega smojstrac, ker sta, kakor je že znano, dosegla dva prvo mesto, po pravilih pa more samo eden dobiti mojsterski naslov. Kdo bo dobil naslov, ali Schreiber ali Tot, mora odločiti match, ker poročajo, da Jugoslovanska šahovska zveza ne bo ugodila prošnji, da se podeli naslov obema. To je čisto pravilno stališče, ker ne gre za to, da imamo veliko število, ampak kakšne mojstre imamo. Naslov brez res pravega mojstra ni nič, zato je čisto pravilno, kot je predlagal zagrebški mojster Vuković, da bi se mesto sedanjih amaterskih turnirjev uvedli klasičarji turnirji, iz katerih bi zmagovalci dobili klasičarji za mojsterski nacionalni turnir. Šele potem, ko bi amater pokazal v borbi z našimi, že preizkušenimi mojstri, da jim je enakovreden nasprotnik, bi bil zrel za podelitev mojsterskega naslova. Zadnji čas je že torej, da bi Jugoslovanska šahovska zveza z organiziranjem nacionalnih mojsterskih turnirjev odpravila to veliko hibo v našem šahovskem življenju. To je neobhoden pogoj nadaljnjemu razvoju naših najbolj nadarjenih šahistov. Nacionalni mojsterski turnir je imela zveza že letos v programu, toda stvar je padla v vodo. Upamo pa, da se bo vsaj prihodnje leto pričelo s tem, kar je v drugih državah postalo že običaj.

Iz pred kratkim končanega češkoslovaškega nacionalnega mojsterskega turnirja prinašamo danes naslednjo partijo svetovne prvakinje gđe. Menšikove, v kateri je porazila znana praška mojstra Richterja.

INDIJSKA OBRAMBA.

Vera Menšikova:E. Richter.

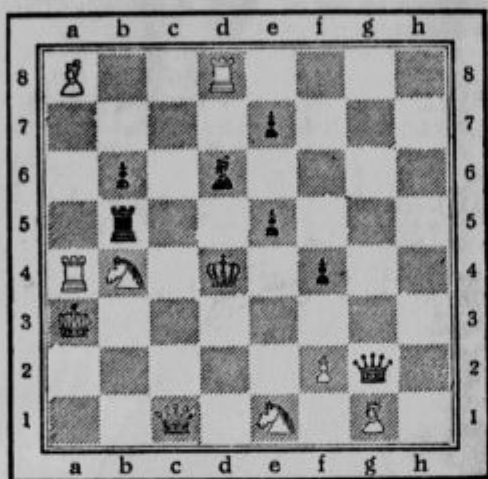
1. Sg1-f3, Sg8-f6; 2. c2-c4, b7-b6- 3. g2-g3, Lc8-b7; 4. Lf1-g2, e7-e6; 5. 0-0, c7-c5; 6. Sb1-c3, Lf8-e7; 7. d2-d4, d7-d6; 8. a2-a3, 0-0; 9. Dd1-d3 (Menšikova pozna zelo dobro otvoritve in vzame takoj v posest važno točko e4); 9. ... Sb8-a6 (Ta poteza je nenaravna); 10. e2-e4 (Menšikova je dobro otvorila in ima že lepo igro); 10. ... Ta8-c8; 11. b2-b5, Dd8-c7; 12. Lc1-b2, Dc7-b8 (Črni skuša z izumetničenimi manevri napadati beli centrum, pri tem pa pride v vedno bolj stisnjeno pozicijo); 13. Ta1-d1, Db8-a8; 14. d4-d5, Sa6-c7; 15. Sf3-d2 (Menšikova je dobila oblast v centru in prehaja na odločilen napad na kraljevo krilo); 15. ... Tc8-d8; 16. f2-f4, e6x-d5; 17. e4x-d5, Lb7-c8; 18. Td1-e1, Td8-e8; 19. Sd2-f3, h7-h6; 20. Sf3-h4, Lc7-d8; 21. Sc3-e4, Sf6x-e4; 22. Lg2x-e4, Ld8x-h4 (Črni je prišel v zelo onemoglo pozicijo in sedaj spravi z otvoritvijo g-linije svojega kralja v še večjo nevarnost); 23. g5x-h4, f7-f5; 24. Dd3-g3! (Lep odločilen napad, katerega črni radi deplasiranosti svojih figur ne more odbiti); 24. ... Tf8-f7; 25. Le4-f3, Lc8-a6 (Na Tc8-

f8 bi 'podvojitev belih stolpov na e liniji tudi hitro odločila); 26. Lf3-h5, Te8x-e1? 27. Lh5xf7+ in črni se je udal. Menšikova je pokazala v tej partiji, da ji pozicijska igra ne dela nobenih težav.

PROBLEM ŠT. 33.

F. Bohm.

Črni: Kd4, Dg2, Tb3, Ld6, P:b6, e5, e7, f4 (8 fig.).

Beli: Ka3, Dc1, Ta4, d8, La8, g1, Sb4, e1, P:f2 (9 fig.).

Mat v dveh potezih.

Rešitev problema št. 32.: 1. d4-d5! To je znana ideja in je v tem problemu zelo lepo podana. Beli zvabi črno figuro na točko d5, kjer pretrga delovanje ostale figure. Na Dxd5 sledi Ta8+ poleg Tg8 mat in na Lxd5 pa Tg8 + poleg Ta8 mat.

Specijalni entel oblek, ašuriranje, predtisk najhitrejša postrežba — oainišče delo pri

Matek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Štruckerl

Vezanje raznovrstnih monogramov, perila, zaves, pregrinjal, entlamie, izdelovanje gumbic.

Velika izbira predtiskanih ten ročnih del. Vseid najmoderneše ureditve podietja — oainišče cene.

Najnovejši modeli dvokoles, otroških in igračnih vozičkov, prevoznih triciklov, motorjev in šivalnih strojev. Velika izbira. — Najnižje cene. — Ceniki franko.

Tribuna F.B.L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlova cesta št. 4. 191

Skodelice le ne vrže proč. Če tudi sovražnik z zelenim žolčem. Brazda in plajha s svinčeno tumpasto žlico po juhi. Pokusi. Pljune v stran. Vrgel bi se na tla in se skujal ko smrkv, togoten otrok, ležeč na tleh, grizel zapetja, tulil in brcal z nogami. Toda s poslednjo mučniško pridržano energijo obtepi v vnožju postelje in samo diha, demonsko bliskajoč z črnimi Mefistovskimi očmi. Samo še plajha z žlico. Slednjč. —

Ampak nehvaležen je. Komaj da poje, pljune in trdo odloži skodelico na tla k ležišču. Godrnja. In že leže zopet na ležišču. Upre oči v strop... ne hote mu splavajo na nasprotno ležišče, kjer čepi obsedeni fant... Zakaj, naj se kadarkoli ozre, fant se reži... in kako se reži! Tako nesramno, posmehljivo, da je mojster Miško čisto besen, da se le ozre... Oni — mulc ve, zvije se še bolj. Še bolj se smehlja. Spominja na vidro, bogve, zakaj. Pavličovski zgleda s svojim pavličovskim čopom na vrhu glave, široka pavličovska usta se mu reže do uses, nos je smečna spodvihana copata. Menda ni bil še na svetu eno samo minuto, ne da bi se režal. Zato so mu menda usta raztegnjena do ušes. Prav ta nesrečni smeh dela Miškota besnega. Škrpilje z zobmi in tiska oči, da ne bi skočil v potepuha in mu spulil tistega vražjega čopa belkastih las na vrhu butice, ki bi se za čevljarstvo šet bile preščetinaste. Z mučniškim samopremagovanjem se obrača proč od režečega se potepuha.

Kakor da sedi na bodicah, mu je v zaporu. Tisti posmehljivi fant, ki pa je tih ko da so mu izžgali jezik, predno so ga vtekli v zapor, v družbo Miškota — ta mulc bi bil kot nalašč zelo mikaven, da bi ga položil med kolena, mu upognil hrbet in napel hlače, in mu jih naštel prav toliko, da bi vse igle iz njegovega života zlezle ven, druga za drugo in se preselile v fantovo zadnjico. Čuti, da mu je zelo treba, da si sprosti dušo samo v tej obliki. Edino mogoče izhodišče iz slabe volje. Toda

ne! Saj je čisto nemogoče. Drugi bi jih potem nje-mu naložil podesetorjeno. Edino ta okolnost ga združuje, da leži mirno na svojem ležišču.

Ampak mulc nasproti pa le ve, kako je pri duši čevljarju in se reži še bolj nedolžno.

Slednjč — rešen je muke.

Sobota.

Dopoldan je. Ob devetih:

Mojster Miško štrkrlja po lesenih stopnicah v podstrežje. Pritisne na kljuko. Zaklenjeno je. Zakolne. Skloni se in poišče ključ pod slamnjačo. Godrnja. — Torej, žena Marjana gotovo zopet čevka na trgu z babami!

Vstopi. Slači se. Silno je togoten, zakaj, v miznici, kamor je brž pogledal, še enega žika ni, ne enega samega dinarčka! Jezen je. Cel svet bi premikastil, če bi se mu dal!

Slači se.

Meče črne praznje cape na posteljo, potegne z vešal na vratih delavne hlače in jih oblači. Nikdo mu ne pomaga... škrt. Sede. Krpa.

Sedi že eno uro zopet na svojem okroglem stolčku v podstrežnici.

Nekdo gre po stopnicah. Odpre vrata. Žena, jezična dolga Marjana stoji na pragu. Miško žuka... ali ga bo ostela? Se zaletela z nohtovi vanj...

»No, kaj pa je s tabo baraba? Si delal dobiček... Vse so ti zarubili... Zda imaš, bedak pijani... pijanec nemarni...«

Miško molči.

»No?«

»Pusti me pri miru!« zamahne. Godrnja nekaj zase, sklanja se in hiti krpat... Spomni se: Sobota je! In on ne bo imel za vsakosobno dobro večerjo v gostilni in za požirek za sobotni pribojšek... Pustolovščina mu postaja prava nova muka.

Sedi in računa...

H. P. Greenwood:

Proslava

Na živilskem trgu so branjeve in prekupčevalke stikale glave in skrivnostno šepetale.

Mica iz Polhove krtine je prodala ta dan koj v jutro svojo — stoto kuro! In so se sporazumele kar z oči in usmi prijateljice in si pomežiknile in sklenile, da to ne bo kar tako. Stvar je treba svetu povedati in razložiti, spraviti v javnost in Mici dati vsaj nekaj zadoščenja za njeno narodno delo.

Pa je kar s trga stopila gospa Reza v Proslavni urad in so se zmenili. Debeli gospod z očali je bil takoj vnet za idejo in si je pomencal roke. Sit je že bil proslav plavalških in letalskih rekordov, ki so si vse do pike enake in ne vlečejo več, gabile so se mu proslave pesnikov in kiparjev in končno — pesnikov in kiparjev je bilo za proslavo že zidavnej zmanjkalo. Vsa pisarja je bil doživel najmanj že po tri, kiparji po pet in operni koristi po deset. Toda stota kura! To bo nova atrakcija. Občinstvo se je že skoro malo naveličalo proslav, toda stota kura bo navdušenje za proslavo znova poživila.

Gospod z očali je telefoniral. Vse popoldne je delal kar se je dalo, zvonil, pritiskal številke, delal je drugo popoldne in glej, drugo popoldne je bil gotov.

Mestna občina je takoj pristala. Polhova krtina je že dala delat diplomu za častno občinstvo Marije Kokodakarjeve znanemu slikarju, kulturna društva so obljubila udeležbo z zastavami, gasilci o zadržali, da pridejo v kroju in z okrašenimi brizgalnami, združeni pevski zbori so obljubili slavnostno proslavno akademijo, mestna godba je imela privediti jutranjo budnico in večerni obhod po mestu itd., naprošeni so bili slavnostni govorniki, obveščeni zastopniki javnega mnenja in ministrstvo za ljudsko zdravje je dobilo migljaj za dostojno odlikovanje.

Stota kura!!! — si bral drugi dan tricolonski naslov v vsem časopisu. Vsi listi so prinesli najnovejši portret gospodične jublantke, ki se je na sliki držala na smeh, kakor se drže: pač srečni slavljenici, rekorderji in jublanti. Stota kura! Pel je telefon, brnel telegraf in v par dneh je vedel za junaštvo Marije Kokodakarjeve ves kulturni svet. Mestni muzej se je mahoma pobrigal za nakup zemeljskih ostankov stote kure, katero so bili brezvestni elementi, in skrajnem nerazumevanju, na praznik pojedli. Na ameh se so našli dragoceni ostanki slavnega kurjega britofa in romali so pod steklo med kulturnozgodovinske senzacije v vitrino. Fotografirani so bili v vseh kulturnih revijah, Mica pa je bila predmet vseobsega zadivljenja. Reva ni mogla več kur nositi v mesto. Tako zelo so jo oblegali. Še njene najsmrtnejše sovražnice so se spravile z njo jokane, da o prijateljicah ne govorimo. Mici se ni sanjalo, da jih toliko ima.

In prišel je dan proslave. Sinilo je prelestno jutro in našlo mesto na nogah. Vihralo se zastave iz oken, grmele po mestu fanfare, gospodje so oblačili frake in si pripenjali slovesnobe kravate, narod je v narodnih nošah drvel na okrašenih vozovih v mesto, ali pa se je poslužil četrtinske vožnje ugodnosti Narodnjaki so si nadeli slavnostne znake s portretom stote kure, slovesno so pokali topiži, orla se mestna godba. Na glavnem trgu je bil postavljen svečani oder, pregrnjen z rdečim žametom. Počasi so se začeli dostojanstveniki zbirati okrog njega, zbirati kulturna in pevska društva, kakor strune napeti so stali v četverokotu gasilci z brizgalnami, narod pa je napolnil vse kotičke prostora trga, sedal na strehe in se grabil za dimnike, cene oknom so poskočile na nezasišano ceno, kakršne zadnji svetovni boxmatch ni bi dosegel.

Potem so prišli na trg gospodje predstavniki in prvomestniki in frakih in belih kravatah, slavnostni govorniki s papirji v rokah in nervozo v udih in baš opoldne je počil na gradu top — naznanjajoč prihod jublantke, Marije Kokodakarjeve. Pripeljala se je na okrašenem vozu, v črni narodni noši, poleg nje pa je sedel župan Polhove krtine v slavnostni obleki. V rokah je držal diplomu.

Urnebesno navdušenje se je polastilo množice, ki je vzklikala Mici, državi in cesarju. Na gradu so pokali topovi, mestni župan pa je Mico, ko je stopila z voza, objel in poljubil in jo peljal na oder. Tedaj se je začelo.

Mestni župan je pozdravil jublantko, navzoče zastopnike in predstavnike oblasti, kulture, znanosti in umetnosti, potem pa je dal izrazu navdušenje, da se je stota kura prodala po jublantki baš v mestu, kjer ima čast on biti župan. Poudaril je zasluge Marije Kokodakarjeve za mesto, ljudsko prehrano, državo in cesarja, naglasil zunanje politični pomen praznika stote kure in zaključil z vzklikom kuri in Mici. Gromovit aplavz množice je zadušil godbo, ki je tedaj udarila narodno himno. Za županom mesta je govoril zastopnik vlade, ki je pripel Mici veliki križ za državljanske zasluge in ji častil. Nato so združeni pevski zbori zapeli s spremljevanjem orkestra »Glej jo, ki sedi, vsa velika in slavná, belooblečena deklica pa je dala ginjeni Mici šopek in deklarirala zmahovito pesem »Oj kura stota, kura slavná!«, ki jo je za to priliko zložil največji pesnik naroda. Nato je povzel besedo rektor univerze, ki je naglašal zasluge Marije Kokodakarjeve na znanstvenem polju, sledil mu je starosta umetnikov, ki je z dvignjenim glasom slavil slavljenko kot patrono domače umetnosti in jo primerjal sami sveti Ceciliji. Prišel je na vrsto tudi preprost kmet, ki je poudarjal njene

ogromne zasluge za živinorejo, narodno gospodarstvo in za agrarno reformo

Potem se je slavnostni sprevod pomaknil v dvorano magistrata, kjer se je vršil slavnostni banket. Tam so zažvenketale čaše in popilo se je ničkoliko najboljšega šampanjca. Prebran je bil tudi brzojav poljedelskega ministra in ministra za narodno prehrano ter narodno zdravstvo. Ko je župan ta brzojav bral, se je slavljenka onesvestila. Takoj so jo prenesli v županov salon in poklicali zdravnike. Ti so ugotovili, da se je slavljenki od ganotja in sreče razširilo srce, da pa je to navaden pojav ob takih prilikah. Mico so namočili v jesi in osvestila se je.

Narod tega incidenta ni razvedel, ker so ga dostojanstveniki v strahu, da se ne bi kalil program, prikrili. Mico so spravili na divan spat in ji dali dve uri odmora.

Popoldne je bila na programu slovesna izročitev diplome občine Polhova krtina. Mica se je protivila, z vsemi štirimi, češ, da je strašno trudna in da jo v prsih bode. Skromna slavljenka je izjavila, da že preveč slave, da je ni toliko zaslužila. Bučna godba je udušila njen govor, župan ji je nazdravil in gospoda je sedla v avtomobil in se povežala na grad k slavnostnemu aktu. Zopet so narodu žarela lica, slavlje je postalo in se izpreverilo v pravi narodni praznik. Pekli so vola na prostem, zlagali pesmi za Mico, z eno besedo, takšnega še ni bilo nikdar dotlej. Mica je omedlela še enkrat in topot bolj temeljito. Zdravniki so izjavili, da je nevarno. Toda zastopnik Proslavnega urada je energično protestiral, da bi Mico spravili k počitku. Rekel je, da programa še daleč ni konec in Mico so dejali v avto in jo vozili med huraklci po mestu. Bila je bleda od slave.

Zvečer je bila bakljada, potem podoknica, pri kateri so peli združeni zbori pod vodstvom največjega dirigenta vsega naroda. Nato je bila v operi slavnostna akademija, izven opere pa bajne produkcije beneške noči v mestnem parku. Tam je bila postavljena ogromna papirnata kura, vsa izpolnjena z žarnicami, da je žarela kakor sonce. Nad njo se je svetila številka 100 in ŽIVIO!

Mico so pokazali na odru v krogu vseh odličnjakov mesta med šopki in vencii, zakopano v cvetje. Ko pa se zastor komaj dobro dvignil, ko je predsednik kulturnih društev zakašlal in si popravil frizuro, da začne pozdravni govor, je Mica brez besede sedla med vence in šopke in izdihnila svojo dušo. Slavlje je bilo preveč. Narod pa se je napil in je šel potem v bar in iz bara v restavracijo in iz nje dalje in je krolal tri dni in tri noči. Casopisi so prinesli senzacionalno vest, da je Mica, izdihnila, šepnila še eno besedo: »Morivice! Gotovo je, je pisal Mestni list, mislila na vseh sto krasnih kur, katere so ji pomorili.

Listi so izšli črno obrobljeni. Vsi so prinesli slike Marije Kokodakarjeve in njen nekrolog, ki jo naglašal njene kulturne in umetniške zasluge, njena visoka odlikovanja in njeno skromnost in narodno herojstvo. Mestni list pa je prinesel tudi senzacionalen intervju svojega najboljšega reporterja z Mico, ki ga je ta ujel dan pred proslavo. Ljudje so kar požirali in strmeli nad takšnim vseobsežnim duhom.

»Gospodična Kokodakarjeva, kaj mislite o Lindberghovem poletu okrog sveta?«

Slavljenka se je skrivnostno nasmehnila. »Mislim, naj bi si predrznež kmalu vrst zlomil. da bi bil potem mir!«

»Kaj mislite o ideji združenih držav Evrope? Kaj mislite o uspehu panevropske konference?«

»Nič ne mislim!« Iz tega odgovora je sklepati, da je slavljenka skeptična glede uspeha Sploh je napravila pri tem zelo začuden obraz, ki je pričal, da ji vprašanje nikakor ni ljubo.

»In kaj pravite k Piccardovemu poletu v stratosfero?«

»Kam.«

»V stratosfero!«

Tedaj je slavljenka napravila ljubek, povsem naroden dovtip. Napravila se je malo jezno in rekla:

»Gospod, pojte se solit in me pustite, da nakrmim svoje kokoši!«

Bila je velika ženska. Popolnoma se je osredotočila na svoje kulturno obeležje, na kokoši. Vsa velika ženska je tako osredotočen. Zanj ni obstojal Piccardov polet, dokler niso bile nakrmljene kokoši! Redek primer genialne koncentracije! Slava Mariji Kokodakarjevi!

Proslavni urad pa je beležil ogromen dobiček. Tako ogromen, da izkupička nobena banka ni hotela sprejeti v svoje shrambe, boječ se apashev. Moral so denar razdeliti na deset delov in ga poslati desetim velebankam v shrambo.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKJE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
IL NADSTROPJE

Milostljiva gospi:
V čem temelji prav za
Na to vprašanje ste si
govorili: v svežosti polti-
In katera žena ne bi ho-
tela izgledati mladostno?
Zato se glas parača
Svežost, elastična koža
obraz!

Z GILBY DIETO
ZA TEINT
dostajete tako polt, ne da
bi izkloili koži! Zahte-
vajte samo Gilby v pri-
svojem parfumeriju! Tle-
nek naravnost preseneči!

GILBY
DIET & TEINT

KULTURNI OBZORNIK

MIRKO JAVORNIK: ČRNI BREG

(Povest — Krekova knjižnica — Ljubljana 1933).

Takšno knjigo potežkaš v roki, preden jo odpreš. Retke so namreč knjige naše mlade proze, zato je tembolj napeto naše pričakovanje ob vsaki novi knjigi, ki jo pošlje mlada generacija v svet. Dozdaj imamo večje tekste tehle pisateljev: Magajne, Miška Kranjca, Jerca in Seliskarja. Zdaj je tudi Javornik med temi retkimi, ki ob njih lahko razmišljamo o bodoči usodi slovenske proze.

Mirko Javornik je objavil le nekaj novel v revijah. Lahko bi rekli, da je po letih med mladimi najmlajši. Tembolj nas je torej presenetil s svojo daljšo povestjo »Črni breg«. — Četudi najdeš v delih »mladih« več vezi s književnimi stvarbami predzadnje generacije (Velikonja, Bevč, Juš Kozak, da, celo Pregelj), nego bi pričakoval od te generacije, ki sploh ni poznala predvojne dobe, in se tako zelo obotavlja stopiti na dan s svojimi lastnimi, iz najnovejšega obraza sveta zraslimi stvarbami, je med temi najmlajšimi in tistimi, ki stojijo tik za njimi (in po večini še prav živahno delajo na književnem polju), vendarle skoraj neopazen, a zato tem usodnejši prepade. Razlika med obema svetovoma, ki jo bo treba ob priliki natančnejše analize prav pri konkretnih principih, se mi zdi — površno povedano — v tem, da je tako zvana vojna generacija doživela svojo mladost v predvojnem času in iz tedanjega življenjskega reda ohranila vse neizbrisane vtise, ki so odločilni za življenje, in da se skuša vživljati v ta prekucnjeni povojni svet z bridkim občutjem »zgubljenega raja« v srcu, medtem ko je povojni rod sprejemal že v svoji prvi mladosti ta prekucnjeni svet (kljub vsemu občutju krivic in nadelog) kot nekaj normalni življenjski okvir. Kako občutiš to razliko? Primerjaj le, kako se vživlja na pr. Bevč v sodobno mladino in Javornik v starejšega človeka (na pr. starega Korena), pa si boš o tem na jasnem.

»Črni breg« je povest iz življenja rudarjev. Koren je bil nekdanji svoj gospod, imel je hišo, njive, gozd. Ko mu je hiša pogorela, je stopil v službo rudnika, da si postavi novo hišo. Trideset let je služil rudniku, zmeraj z upanjem v srcu, da se nekoč spet povrne v svoje prejšnje, svobodno življenje. A pri hiši je zmeraj še manjkalo tega in onega, bilo je potreba denarja, in Koren je ostal knap, dokler ga rudnik ni penzioniral. Trije si-

novi so za njim začeli služiti rudniku... Sina Toneta je v jami zasulo, doma obleži bolan in po dolgem ležanju se izkaže, da so mu noge ohromele. Njegovo dekle Fani, ki ga sicer ni ljubilo s tisto ljuburnjo, ki gore prestavlja, a je viselo na njem v usodni povezanosti z razgledom v to edino možnost svoje bodočnosti, genljivo koleba med usmiljenjem in obupom (ki jo seveda žene drugemu fantu v bežen objem) ter neko nagnosko zvestobo, ki najde svoj pretresljivi izraz ob Tonetovem pogrebu. Zakaj Toneta zasuje v drugo, ne jama, marveč očetova hiša, ki stoji na izpodkopani zemlji in se lepega dne razkrehne ter sesede. Po verveco je hotel še Tone na bergijah v podirajočo se hišo, pa je ostal pod ruševinami.

Ta preprosta, ravna, popolnoma nekomplirana, nerazvzolana povest je prepletena z vsemi prilikami, ki izpolnjujejo usodo knapovskega življenja. Vsaka oseba je ostro narisana, pisatelj skuša izčrpati ne le njen položaj v občestvu, marveč tudi njena skrita stvojsva, s tolikšno natančnostjo in nazornostjo, da moremo prav intimno zaživeti z njo. Opis, zlasti opis rudnika, pa tudi vseh drugih krajev, kjer se odigravajo prizori iz povesti, so konkretni, podrobni in jasni. Stvarnost je značilno svojstvo Javornikovega pripovedovanja; zato zbujajo povest vtis neke zrelosti in zanesljivosti. Dasi zajadra časih Javornik v neko poetičnost, ki se slogu celote ne prilega, nikjer ne zbudi vtisa prisiljenosti, ali celó prekršitve stvarnosti (razen na enem mestu, o katerem še spregovorim). To so vrline Javornikovega dela, ki jih moramo biti veseli.

Poudarek knjige je v ugotovitvi neresljivega položaja rudarjev. Brezposelnost, ki je že z bridko roko segla med ljudi, in ki visi kakor Damoklejev meč tudi nad tistimi, ki še imajo za danes kruh in zaslužek, je docela zlomila vsak odpor, kaj šele upornost ljudi. V strahu za kosček kruha tonejo vse človeške pravice in vse nade, da bi se te pravice mogle ohraniti ali povrniti. — Morda je Javornik to bistveno ugotovitev, v kateri korenini sicer čisto nerazumljivo ponašanje oseb, ki v povesti nastopajo, nekoliko preveč mimogrede postavil v okvir svoje povesti. Prvič spoznamo ta položaj že kmalu v začetku, ko izvedo knapi, da je petnajst ljudi odpuščenih in da so prejemi za akordno delo znižani. Pozneje ugotavlja stari Koren to reč nekajkrat v svojih pri-

mišljanjih. Morda bi se bilo to jedro dalo bolje izluščiti in učinkoviteje, to se pravi, bolj poudarjeno postaviti v povest. — Nekoliko nestvarno, skorajda naivno pa je opisan prizor med rudniškim ravnateljem in starim Korenom, ki prosi za odškodnino za podirajočo se hišo in mu ravnatelj daje na izbiro: ali odškodnino za hišo in odpust sinov od dela, ali zaslužek sinov in umakitev upravičene odškodninske zahteve. Ta prizor, ki je eden najmočnejših in najučinkovitejših v vsej knjigi, trpi radi tega, ker je prikazan rudniški ravnatelj kot najvišji vrh in edini krivec. V resnici pa vé tudi preprost knap, da je za rudniškim ravnateljem še dolga veriga gospodarjev in krivcev in da je še tako posebejjen moloh, kakršen je tale rudniški ravnatelj, vendarle prešibak in neobjektivno prikazan nosilec kapitalističnega sistema. Ko bi bil Javornik samo naznačil usodno ozadje ravnateljevega nastopa, bi bil dal tudi temu prizoru vse tehtnejši, zlasti pa resničnejši in zrelejši življenjski poudarek.

Javornikov jezik je svež, sočen in razgiban, tako svojstven in neodvisen od obstoječih oblik, da je kazno, da bo polagoma nastal po njegovi zaslugi nov način za izražanje nekega sveta v našem jeziku, ki zanj doslej še nismo imeli pravega vzorca: za svet proletarijata. Njegovi knapi govorijo neženirano svoj lastni, časih kosmati in umazani jezik; ni jih napravil ne za salonske leve niti za kmete, kakor se je doslej rado dogajalo v podobnih povestih. So, kar so; morda je bil še premalo dosleden in je časih kateremu (zlasti Tonetu, Fani in Korenu) za spoznanje preveč zgledil govorjenje. — O njegovem jeziku sicer s tem ne izrekam nobene sodbe, res pa je, da je svoje hotenje bolj nakazal kakor dosledno izpeljal, zato ne bom govoril niti o prednostih niti o pomanjkljivostih, kar tiče jezika.

»Črni breg« ni samo aktualna in sodobna povest, ampak je več: je — kljub mnogim nedostatom — vendarle uspel dokaz, da imamo talente, ki bodo tudi preko velike luže svetovne vojne gojili z resnobo in pravim čutom za umetnost našo pripovedno prozo. (Marsikdo med nami se je že bal, da jih ni).

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20

Cetrtek, 14. septembra: KOMEDIJA ZMESNjav. Otvoritev sezone 1933-34. Izven.

Opera

Začetek ob 20.

Nedelja, 10. septembra: MARTA, opera. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.

VARNO!
POTREBNO!
Starši! zavarujte se v korist svojih otrok!
Sinovi in hčere! zavarujte starše vsaj za pogrebne stroške!

LASTNA PALAČA
VZAJEMNA ZAVAROVALNICA
oddelek
HABITAS - LJUBLJANA
Jamstva 45.000.000 dinarjev

Alojzij Golob
Ljubljana, Gosposvetska c. 13
Izdelovanje emailiranih peč sistemov Lutz. Popra ila vseh vrst pločevinastih, emailiranih in Lutzovih peč. Splošno kleparstvo, instalacija strelovodov. — Zaloga šamotne opeke. — Cene konkurenčne.

INDUSTRIJSKI OBJEKT
ca. 10.000 m² prostora ob drž. cesti in stalni tekoči vodi v lepem zdravem kraju na Dolenskem (sodnja, davarja, mešč. šola) blizu postaje. 120 PS moderne lokomotive, udobne delavske razmere, pripravno za vsako industrijo, se iz zdravstvenih razlogov proda po udobnih plačilnih pogojih.
Ponudbe pod: I. R. M. št. 10426.

Kavarniška oprema
jako dobro ohranjena, koro nova, se takoj proda. Eventuelno se odda kavarna na jako prometnem mestu v Ljubljani.
Vila
v večjem mestu na Gorenjskem se proda. Ponudbe na upravo lista pod »Kavarnac. št. 10514.

Mi moramo biti cenejši, ker imamo mnogo odjemalcev.

Paziti moramo, da je blago dobro, ker postrežemo tisoče in tisoče odjemalcev, ki naročajo blago po naših katalogih, po naših slikah. Ljudje kupujejo blago, čeprav ga preje niso videli! To zaupanje je najlepše priznanje našemu delu. Zato pa polagamo vse sile na najdovršnejšo izvršitev poštnih naročil in dvakrat kontroliramo vsako posamezno pošiljavo. Mi pazimo na odjemalce, ker varujemo dober sloves največje trgovske in odposiljateljske trdnice v Jugoslaviji.

Naročajte vse, kar vam je potreba, po našem katalogu. Zajemujemo vam pravilno kakovost blaga. Zamenjamo ali vračamo denar, ako blago ne uga. Ako sami še nimate kataloga, pošite nam dopisnico. Poslati vam ga bomo takoj brezplačno. In potem se boste prepirali, da se izplača biti naročnik največje trgovske in odposiljateljske trdnice v Jugoslaviji

Kastner & Ohler
Zagreb.

Naša ljuba dobra mati oz. stara in prastara mati

Marija Švigelj roj. Kos

nam je dne 9. t. m. umrla v 93. letu svoje starosti, pomirjena s poslednjim tolažilom sv. vere.

Pogreb bo v nedeljo, dne 10. septembra ob 16 popoldne iz hiše žalosti v Borovnici št. 88.

Ohranimo jo v večnem spominu.

Borovnica, dne 9. septembra 1933.

Švigelj Franc, trgovec na Bregu; dr. Švigelj Anton, advokat v Ljubljani; Švigelj Jože, župnik v p. na Blokah; Kranjc Jerica roj. Švigelj, trg. soproga v Borovnici; Švigelj Matija, rač. inšpektor univerze v Ljubljani; Švigelj Viktor, župnik na Blokah — vsi vnuki ter vnukinje, pravnik in pravnikinji.

ERJAVEC FRANC

trgovina usnja in čevljarских potrebščin
Ljubljana, Stari trg 18

Velika izbira:

Spodnjega usnja, kruponov, pitlingov, teletine,

boksa, dulboksa, ševroa, šolskih in damskih torbic, pasov, nogometnih žog, aktovk, i.t.d.

Vse blago je iz najboljših tovarn

Samuel Lover:

RORY O'MORE

Irski ljudski roman.

Regan se je dvignil na komolec, potegnil pištolo izza pasu, pomeril na Salomona in dahnil: »Prokleta tvoja duša!« in sprožil. A meril je slabo, zakaj krogla, ki je bila namenjena staremu lopovu, je zadela glavo Dawa, ki je podolgem padel v resje. Staremu loncevezcu, ki je od groze stal kakor ukopan, se je Regan satansko režal. Shan Dhu je zagrgal še zadnje besede: »Naj te raznese...« in padel vznak.

»Pojd, ti stari lopov!« je dejal poročnik, prijel Salomona za ovratnik in ga vlekel dol po hribu in hitel za svojimi možmi.

Vstaši so bežeče vojake nekaj časa zasledovali; ko so pa videli, da so se pridružili prostovoljcem, so se vrnili v gore, kjer so bili tako varni in niso hoteli tvegati uspeha, ki so si ga pravkar priborili, kar je bilo zanje zelo važno. Saj so strah vojakov lahko izkoristili za to, da so se nemoteno umaknili iz svojega dotedanjega skrivališča v še varnejše gore.

Ko so vojaki prišli nazaj k prostovoljcem, se je poročnik obrnil na stotnika Slinka in ga prosil, naj mu pomaga s svojim krdelom in se vrne z njim v prelaz. To pa je bila stvar, ki jo je stotnik rajši dvakrat premislil kakor enkrat, zakaj pri tem, da so vojaki pritekli dol po hribu v zmanjšanem številu, so ga spominjale njihove rane in poročnikova kri, ki je že močno pobarvala robeve, s katerimi si je med govorom obvezoval lake, na doživljaj, ki ga je imel svojčas. Dasi ni imel ne očeta ne matere, ki naj bi jima delal čast, je bilo v deželi le nekaj, zaradi česar se je izplačalo živeti. Misli si je, da bi več

kakor enkrat izkušal božjo previdnost, če bi zopet postavil svoje življenje v nevarnost. Poleg tega je rajši imel celo kožo. Zato je smatral poročnikov predlog za enega izmed tistih nasvetov, ki jih človek da, kadar je poražen.

»Dragi moj gospod, ne prenažite se,« je dejal, »saj so vas že dovolj vroče sprejeli danes!«

»Da, prokleto lopovi,« je zagrenjeno odvrnil poročnik, »a vidite, umaknili so se, ker so vas videli; če se hočete vrniti z menoj in ostalimi možmi, bomo kaznovali te uporniške lopove.«

»Res ne morem, gospod, z ozirom na zapoved, ki se mi je poverila, tvegati življenja tolikih gospodov.«

Tedaj se je eden od prostovoljcev oglasil:

»Gotovo, gospod stotnik, če vam je prav, smo vsi pripravljeni.«

»Nikakor ne, gospodje; vaš pogum je predobro znan, da bi bilo treba šele dokazov zanj in celo ob taki priložnosti in prepričan sem, da bi le zapostavljali te hrabre moške, ki so danes trpeli, če bi hoteli samo namigniti, da bomo imeli uspeh tam, kjer so oni imeli smolo.«

»Gospod,« je dejal poročnik, »naš poraz moremo pripisovati samo zasedi, ki je bila pripravljena.«

»Zasedi?« je zmagovalno vzkliknil stotnik. »Dragi gospod, nobene besede več, to zadostuje! Moj prijatelj, stotnik Skurry mi je vedno pravil: »Dragi Slink, nikdar ne hodi blizu zasede! Če vidiš sovražnika v zasedi, pušti ga!«

Poročnik ga je gledal z zaničevanjem in občudovanjem njegovo strahopetnost in nevednost in samo pristavil:

»Dobro, gospod, ne zahtevam od vas, da zasledujete upornike, a pomagajte mi, da vsaj dobimo truplo našega padlega stotnika.«

»Res, častna beseda, tega ne bom storil, zakaj ti lopovski vstaši bi vas čakali. Ne mislite, da vam bom pomagal, da bi danes še kaj tvegali.«

»Gospod, ne maram pustiti trupla našega poveljjočega častnika na tleh.«

»Dragi moj gospod, kaj se mu more še hudega zgoditi, ko je mrtev! Ko bi bil živ, ne bi rekel!«

»Morda pa je še, gospod, dasi je padel,« je dejal poročnik.

»Ne more biti, zakaj ti potepuhi vedno pohabijo človeka, brž ko pade; bolje jih poznam kakor vi, gospod.«

»Tudi zaradi časti same ne maram pustiti trupla častnikovega v rokah takih brezvercev in prosim vaše pomoči.«

»O, če govorite o časti, je to kaj drugega in na mojo čast, če bi to bila stvar časti, bi bil pripravljen kakor vsak drug mož za vse, kar je v moji moči. Ne rečem, ko bi se bili s pravimi vojaki, bi storil vse, kar bi mogel, a vidite, dragi gospod, s temi umazanimi lopovi ne moremo postopati kakor z gospodi in jaz jim ne bi pokazal, da mi jih je sploh kaj mar.«

Poročnik je tedaj razumel, da je vsaka beseda zaman, se obrnil k svojim vojakom in rekel: »Svojega stotnika ne boste pustili tam, fantje, kaj?«

Vojaki so divje odvrnili: »Ne!« V njihovem glasu pa ni bilo ne veselja ne navdušenja. Vzel jim ga je poraz. Bilo je nekaj med godrnjanjem in lajanjem; v glasu je bila le odločnost, naj jih pelje še enkrat v prelaz.

Tega starega podleža pa pustim tu pri vas,« je rekel stotniku prostovoljcev, »upam, da boste vsaj nanj pazili.« S temi prezirljivimi besedami se je poslovil in velel: »Naprej!«

Ljudska knjižnica: Iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: Lovrenčić: Publius in Hissala, povest, 28 Din. — Pierre L'Ermite: Deklica z odprtimi očmi, povest, 30 Din. — Pierre L'Ermite: Kako sem ubila svojega otroka, povest, 35 Din. — Biggers: Ključeva papiga, povest, 32 Din. — Verne Jules: 20.000 milj pod morjem, povest, 28 Din. — vez. 40 Din.

Mali oglasi

Aktivke, šolske torbice, nogavice, ro-kavice, kravate, perilo, domače čevlje
i. t. d. i. t. d. pri

F. M. SCHMITT

Ljubljana, Pred Škofijo 2

Kratkoročne kredite
na 90 dni iščem. Rabim
200.000 Din. Jamstvo v
nepremičninah. Ponudbe
na upravo »Slovenca«
pod »Kratkoročni kredit«
št. 10445. (d)

Vajenci

Učenko

sprejme v trgovino z me-
šanin blagom Martin Ple-
terski, Cerklje ob Krki. v

Učenca

za sedlarsko in tapetni-
ško obrt sprejem. Jos.
Pirnar, Novo mesto. (v)

Učenca

za mesarsko obrt, moč-
nega — sprejem. Ela
Flerin, Mengeš. (v)

Pianistka
Jadviha Poženel daje pr-
vovrsten klavirski pouk
proti zmernemu honorar-
ju. Mestni trg 17/II. (u)

Bivši konservatorist
poučuje godbe na pihala
in lok, tudi posamezne
godbenike-začetnike. Mo-
derni metoda. — Guzel,
Moste, Klunova 8 — ob
Mladinskem domu. (u)

Klavir, tudi nemščino
poučuje konservatoristka,
enostavno in uspešno. —
Klavir na razpolago. —
Ljubljana, Rožna dolina,
cesta IV št. 9/L. (u)

Čitajte in širite
»Slovenca«!

DAMSKI jesenski in zimski PLAŠČ

ki Vam ga dobavi firma

DRAGO GORUP & CO., LJUBLJANA

Miklošičeva cesta 16/L

je zadnje mode, najboljše kvalitete,
prvorazredno delo

NIZKA CENA!

Pouk

Profesor glasbe

poučuje glasovir. Informa-
cije: trgovina muzikalij:
Modic, Kopitarjeva ulica.

Christoforov zavod

znana najstarejša privatna
trgovska šola. Ljubljana,
vpišuje dnevno le še te-
koči mesec na Domobran-
ski cesti 15. — Vpisnina
30 Din, mesečna šolnina
120 Din, revni popust. —
Šolsko leto se prične
2. oktobra. (u)

Šoferska šola

E. Čeh

bivši Camerac, vsa šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36
Šola za poklene šoferje in
amaterje. Prospekti in po-
jasnila zastoj in franko

Trgovski tečaj

pri Trgovskem učnem za-
vodu, Ljubljana, Pražako-
va 8-II. — Vpisovanje
dnevno od 9 do 12 in od
15 do 18. (u)

Klavir

poučuje Roeger Rija,
diplomirana učiteljica
glasbe. Gradišče 8a-I. Za
dramskim gledališčem.
Prijava dnevno od 14.
od 16. ure. (u)

Šoferska šola

I. Gaberščik.

bivši komisar za šoferske
izpite, Slomškova ulica.
Garaža Stupica

Legatov enoletni

trgovski tečaj
Maribor. Začetek 9. sep-
tembra. Vpisovanje in
program v Slovenski ulici
št. 7. (u)

Klavirski pouk

daje gospa po zmerni
ceni. Ljubljana VII, Pod-
junska 23. (u)

Akademik

instruira za hrano ali
stanovanje. Ponudbe na
upravo »Slovenca« pod
»Instruktor« št. 10230. (u)

Dr. Stanko Leben

bivši profesor III. državne
gimnazije
in prof. Leben Marija
poučujeta francoščino —
italijanščino in nemščino.
Zrinjskega ulica 17. (u)

Dijaki

Dijaka

sprejem. Cerkvena uli-
ca 19/II, Trnovo. (D)

Opremljena soba

se odda takoj ali s 15.
septembrom. Istotam se
sprejme tudi dijak kot
sostanovalec po zmerni
ceni. Dolenc, Barvarska
steza 6. (D)

Dva dijaka

sprejem v vso oskrbo
lepo zračno sobo — po
zmerni ceni. Gosposka
ulica 10/L. (D)

Dva dijaka (-inji)

sprejem na vso oskrbo
po nizki ceni. Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 10621. (D)

Dijaka

sprejem na stanovanje
eventuelno tudi na hra-
no. Električna razsvetljava.
Vpraša se: Gradišče
št. 2 — v trgovini. (D)

Dve dijakinji

sprejem v vso oskrbo.
Nemška konverzacija. —
Naslov v upravi »Sloven-
ca« št. 10567. (D)

Dijaka

prvogimnazijca, pridnega,
sprejme pošteno uradni-
ška družina v lastni hiši
v vso oskrbo za 380 Din
mesečno. Dvoržak, Gori-
ška 17, Ljubljana 7. (D)

Dijaka

sprejem v vso oskrbo.
Srednje mesta. Uporaba
klavirja. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 10682. (D)

Dijaka (-injo)

boljšega, sprejme na sta-
novanje boljša obitelji. —
Posebna soba. Vprašati v
upravi »Slovenca« pod
št. 10684. (D)

Sobico in zajtrk

dobi akademik ali sredi-
nješolec iz III. real. gim-
nazije. — Biti mora
krščanskega prepričanja,
z dobrimi priporočili in
s pravimi priporočili.
Ponudbe na upravo »Sl.«

Dijaka (-injo)

mlajšega, se sprejme v
vso oskrbo. Zmerna cena.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 10689. (D)

Stanovanja

ISČEJO:

Dvosobno stanovanje
iše mala uradniška dru-
žina za november. Ponu-
dube pod »Samo odra-
sli« št. 10639 na upravo
»Slovenca«. (c)

Stanovanje

eno- ali dvosobno, v me-
stu ali bližini se išče za
1. oktober. Ponudbe na
upravo »Slovenca« pod
»Udobno« št. 10560. (c)

Dvo- ali trisobno

stanovanje s pritliklinami,
po možnosti v Šiški (bli-
žina mitnice) iščem za
1. oktober. Ponudbe pod
»Inženjer« št. 10575 na
upravo »Slovenca«. (c)

Stanovanje
podpritlično, soba, kuh-
inja in pritlikline oddam
takoj ali s 1. oktobrom.
Podlimbarskega 41, Šiška.

Dvosobno stanovanje
s kuhinjo, v Srednjih Ga-
meljnih, oddam za 200 Din
mesečno. — Vprašati na
Rašici v restavraciji pri
Knezu. (c)

Sostanovalec

sprejem. — Medvedova
št. 22, Sp. Šiška. (c)

Stanovanje

dve sobi s kuhinjo od-
dam. Stožice št. 126. (c)

Dve stanovanji

enosobni - takoj oddam.
Ižanska c. 96. (c)

Soba

zračno in solčno oddam
eni ali dvema osebam.
Sodarska 6/I (nad florjan-
sko cerkvijo). (c)

Opremljena soba

s posebnim vzhodom, lep,
se odda boljši osebi. Na-
slov v upravi »Slovenca«
št. 10574. (c)

Vnajem

ISČEJO:

Valjčni mlin

na stalni vodi, vzamem v
najem. Naslov v podru-
žnici »Slovenca« na Jese-
nicah. (m)

ODDAJO:

Trgovino

s specerijskim blagom, na
zelo prometnem kraju v
Ljubljani, oddam v najem.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 10510. (u)

Lokal

na vogalu Krekov trg —
Kopitarjeva ulica, se tak-
oj odda. Poizve se v
Slovenski banki, Krekov
trg 10. (c)

Hišo

blizu Ljubljane dam v
najem: tri sobe, kuhinja,
klet, vrt — za 400 Din
mesečno. Naslov v upravi
»Slovenca« št. 10583. (a)

Objave

Vinotoč

Lochert-Bojanc, Meljski
hrib 19, Maribor — je
zopet odprt. (o)

Javljamo

cenj. občinstvu, da ni-
mamo nobenega potnika.
Kupčije, ki jih sklene
gđc. Justa Lukek, Ljub-
ljana, Moste, Tovarniška
št. 7 — so neveljavne.
Stadler, Ljubljana VII. o

Preklci!

Podpisani preklcijem
opozorilo, ki sem ga gle-
de svoje žene Julijane
objavil v »Slovenca« dne
4. julija 1933, ker sem
videl, da sem ji delal
krivico. — Celje, 9. sep-
tembra 1933. — Zupanc
Franc, posestnik in pt.
uslužbenec, Polule—Celje.

Razno

Gostilna Keršič

se priporoča cenjenim go-
stom. Danes in vsako ne-
deljo se pečejo purani. (r)

2 otroka

vzamem v oskrbo. Sinko-
vič, Domžale. (a)

Buteljke za vino

Več sto buteljskih stekle-
nic zamenjamo za vino.
Ponudbe: Društveni dom,
Trbovlje.

Glasba

Klavirje,

pianine prvovrstnih ino-
zemskih znamk nudi naj-
ceneje tudi na obroke.
V plačilo sprejemam tudi
hran. knjižice. Ugašuje in
popravlja Muzika, Ljub-
ljana, Sv. Petra cesta 40.

Damske plašče za jesen

v različnih najnovjših fazonah, v cenah od 240 Din
naprej, nudi F. I. GORICAR, LJUBLJANA,
SV. PETRA CESTA 29.

Glasovir

se radi pomanjkanja pro-
stora poceni proda. Po-
izve se: Cesta v Rožno
dolino 36. (l)

Nova hiša

enonadstropna se takoj
proda. Področnik c. 9/28.

Hišo

in gospodarsko poslopje
prodam. Plačilni pogoji
ugodni. Planinšek, St. Vid
nad Ljubljano, poleg šole.

Enodružinsko hišo

z vrtom takoj prodam.

Cena 80.000 Din Polša,
Malavas 40, pri Ljubljani.
Lepa, mirna lega. (p)

Prodajam hišo

pri cesti, blizu postaja,
za obrtnika ali upokoje-
ca. Drobnič, Slivnica —
Grosuplje. (p)

Posestvo

majhno, lepo, pripravno
tudi za duhovnike-penzi-
oniste, je naprodaj v Pe-
trovčah. Istotako posest-
vo se proda tudi v Go-
toljah. — Poizve se pri:
Ivan Likar, Petrovče. (p)

Krasno posestvo

z mlinom s stalno vodo,
se proda v Savinjski do-
lini. Pri posestvu 3200
hmelskih sadežev in nova
sušilnica. Ponudbe pod
»Ugodno« na podružnico
»Slovenca« v Celju. (p)

Novozidana hiša

naprodaj. Stanko Vrazo-
va 13, Pobrežje pri Mari-
boru. (p)

Obrt

Gumi klinika

kupuje in prodaja vse
vrste rabljene avto-pneu-
matike. Tyrševa c. 9. (t)

Nakup in prodaja vreč

Ljubljana, Dunajska 36,
Alojzij Grebenc. (t)

Razstava

na Karlovski cesti št. 4.
najnovjših otroških in
igračnih vozčkov, malih
koles, prevoznih tricik-
lov, dvokoles, motorjev
in šivalnih strojev. Cene
nizke. — »Tribuna«, F.
Batjel, tovarna dvokoles,
otročkih in igračnih vo-
zičkov, Ljubljana. (t)

Osrednja vi-

narska zadruga

za Jugoslavijo v Ljubljani
ima svojo

založno klet

na Celovski c. št. 81

(Dobro blago - cene nizke!)

Za preobleto zof

foteljev i. t. d. nallaže
kupite blago iz krasne
zaloge po konkurenčnih
cenah pri:

R. SEVER

Marijin trg št. 2.

Zavesa, odeje, perie, puh.

Vila za Bežigradom

enonadstropna, nova —
naprodaj. — Vprašati v
upravi »Slovenca« pod
št. 10625. (p)

Dijakinjo

sprejem za nizko ceno
na hrano in stanovanje.
Blatnik, Hrenova 20. (D)

Hišo

novi, v Zgor. Šiški, radi
selitve prodam. Poizve
se: Fernazarič, Svabičeva
št. 7, Trnovo. (p)

Vaših skrbi

glede nakupa in prodaje
posestev Vas reši novi
način oglaševanja. Popis
nekaj stotin raznih slu-
čajev Vam pošlje brez-
plačno »Daruvračan«
Daruvar. (p)

Nova hiša

večstanovanjska, ugodno
naprodaj. Pojasnila: Rož-
na dolina c. II, št. 21. (p)

Novo vilo

v Ljubljani, petstanovanj-
sko, moderno urejeno, z
velikim vrtom, prodam. —
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 10540. (p)

Mlin in žago

na vodni pogon, v pro-
metnem kraju — kupim.
Ponudbe s popisom obra-
ta in zadnjo ceno na upravo
»Slovenca« št. 10049. (p)

V najem oddam

srednje posestvo. Poleg
njiva za hmelj. Potrebno
5000 Din. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 10473. (p)

Ljubiteljem cvičkal

Vinograd, slavnoznana
vinska gorica Dolenjske,
normalni pridelek 30 hl,
zidanica, inventar, takoj
naprodaj za 20.000 Din.
Vzame se za 12.000 na
knjižice, ostalo gotovina.
Ponudbe na upravo »Sl.«
pod »Hitra kupčija« št. 10430.

Hišo

skoraj novo, z elektriko,
vodo ter vsemi pritlikli-
nami, krasnim vrtom in
njivo ter novogotrajnim
dvoriščem in sadonosni-
kom, v letoviskem okra-
ju Kozje — »naravni pa-
radiž«, prikladno za vsa-
kega, vsled družinskih
razmer poceni proda:
Šuman Alojzij, Kozje 35.

Trgovci pozor!

Enonadstropno vogalno
trgovsko hišo, tik cerkve
in kolodvora, v najpro-
metnejšem kraju Savin-
jske doline, radi boleznih
ugodno prodam. Cenjene
dopise na podruž. »Slov.«
v Celju pod »Savinjska
dolina« št. 10550. (p)

Pozor kupci!

Ugodna prilika! Naprodaj
stavbna parcela 1000 —
2500 m², pri žel postaji
Dev. Mar. v Polju, odda-
ljeno 10 min. od aero-
droma. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 10453. (p)

Dvostanovanjska hiša

novozidana, se proda. —
Bollenkova ul. 14, Stu-
denci, Maribor. (p)

Dekle za dežele

pridna, zdrava, poštena,
se takoj sprejme k boljši
družini. Znati mora vsa
gospodinska dela in tudi
šivati na stroji. Ponudbe
na upravo »Slovenca«
pod »Vestna v službi«
št. 10648. (b)

Nova dvostan. hiša

700 m² vrta — naprodaj
za 65.000 Din. Gotovine
je potrebno 35.000 Din.
Mala vas št. 60, Ježica. p

Vila za Bežigradom

enonadstropna, nova —
naprodaj. — Vprašati v
upravi »Slovenca« pod
št. 10625. (p)

Dijakinjo

sprejem za nizko ceno
na hrano in stanovanje.
Blatnik, Hrenova 20. (D)

Hišo

Priporočamo Vam
naiboljše šivalne stroje
in kolesa

Adler - GRITZNER

Švcarski
pletilni
stroji

DUBIED

edino le pri trdnosti

Jos. Petelinc, Ljubljana

tel. št. 2018

na vodo.

tel. št. 2013

Brezplačen pouk v vsenja. Večletno jamstvo.

Zaloga v Kranju:

Trgovina Lovčič

Spoštovane dame in gospodje!

Vijudno sporočam, da sem s 1. septembrom
t. l. prevzel in na novo uredil

frizerski salon za dame in gospode

v palači „Grafika“, Miklošičeva cesta 40
Isti odgovarja vsem zahtevam ter nudi cenje-
nim obiskovalcem ves potreben komfort, točno
in strokovno postrežbo ter solidne cene.

Za obilen obisk se priporoča

Cvetko K. Novakovič, brivski in česaln
salon za dame in gospode, palača „Grafika“

Gepelj

dobro ohranjen — napro-
daj. Janez Zabajek, Zgor.
Hrušica pri Ljubljani. (I)

Motorni čoln

za prevažanje oseb (še
skoraj nov) poceni pro-
dam. — Naslov v upravi
„Slovenca“ št. 10.608. (I)

VATO

v tablah in za odeje —
preden naročite za Vašo
potrebo — zahtevajte moje
vzorce in cenik.

Arbeiter-Maribor

Trčen med

la svetilni — prodam v
množini 600 kg po 12 Din
za netto kg franko po-
soda. Franjo Koler, če-
belar, Borovo, p. Vuko-
var. (I)

Mlekarski voziček

naprodaj. Naslov v upra-
vi „Slovenca“ št. 10579. I

VINA

za vse prilike naročite pri
Centralni vinarni
v Ljubljani.

Otroški vozički

tricički, igralni vozički,
lepi modeli, so naprodaj.
Nizke cene. M. Tomšič,
Sv. Petra cesta 52. (I)

Novgavi ce, rokavice
robce, perilo, torbice,
kravate

nizke cene. samo pri
PETELINC-u
Ljubljana, ob vodi blizu
Prešernovega spomenika.

Perje

8 Din kg, gosje, puh ter
volno in žimo

za modroce, prodaja naj-
ceneje SEGA. Ljubljana,
Wolfova ul. 12. (dvoršice).

Jabolka
in hruške

že na zalogi pri
Gospodarski zvezi. (I)

Čevljarji!

Čistilni stroj (Auspützma-
schine) skoraj nov, težak
model, se izpod cene tak-
oj prodaja. — Naslov v
upravi „Slovenca“ pod
št. 10647. (I)

Premog, drva, koks
prodaja Vinko Podobnik,
Tržaška cesta št. 16.
Telefon 33-13.

Bukove cepanice

suhe, zdrave, dolžina 1 m
ali žagane, poljubne dol-
žine, dobavim vsako va-
gonsko množino. V Celju
dostavim na dom. — Mi-
klavžina, lesna industrija,
Braslovče. (I)

Oves in koruzo

kupite najceneje pri trdnosti
A. VOLK, LJUBLJANA
Veletrgovina s štrom.
Realjeva cesta 24.

Nova vila

z vrtom, v Ljubljani —
ugodno naprodaj brez po-
sredovalcev. — Naslov v
upravi „Slovenca“ pod
št. 10602. (p)

Bukova drva

v kolobarjih po 6 Din.
mehka po 5 Din — nudi
št. Krže-Siada, Trnovski
pristan 12. (I)

Predpasnike (halje)

črne, za čolo, dobite že
od 35 Din naprej. Velika
izbira vseh velikosti. —
Tomšič, Sv. Petra c. 38. I

Specialno izbiro

modnih hlač in pumparc
dobite najceneje pri
Preskerju, Sv. Petra c.

Vrtne stole

zložljive, prodaja: Tribuč,
Glince, Tržaška 6, tele-
fon št. 2605. (I)

USNATE SUKNIČE
na malo in debelo
dobite najceneje pri
Fr. Zalokar, Mengeš 41

Moško kolo

dobro ohranjeno prodam
za 560 Din. Hišnik, Vza-
jemna zavarovalnica. (I)

Perje kemično čiščeno

sivo,
čehano
kg
Din 25—
gosji pol-
puh beli
kg
Din 95—
gosji pol-
puh, naj-
finejši
Din 220—
dobite pri Eksportni hiši

„LUNA“
Maribor, Aleksandrova 19.

Kopalno banjo

masivno, s pečjo, skoraj
novo — ugodno prodam.
Naslov v upravi „Sloven-
ca“ št. 10655. (I)

Vozovi

dvovpredni, dire, kasoni
in lojtrski parizar — ce-
no naprodaj. Kolodvor-
ska 29, Ljubljana. (I)

Prostovoljna dražba

starin in umetnin: pone-
deljek 11. septembra 1933
na Glincah, Tržaška 6
(hiša Tribuč), dopoldne
od 9—12, popoldne od
15—18, event. nadaljeva-
nje v torek. — Različno
starinsko pohištvo, ogle-
dala, ure, lestenci, vaze,
porcelan, steklenina, je-
dilno orodje, preproge,
zastori itd. — Originali
starin in modernih mo-
strov (Potočnik, Götzl,
Karinger, Kühn, Egart-
ner, Tratnik, Klemenčič,
Gaspri, Zmitek, Maleš,
Jaki itd.). — Knjige:
slovenske, nemške itd.
Planino Lauberg &
Gloss. — Dr. Krevl Josio,
javni notar. (I)

Halo

Prosimo za pažnjo!

Prinašamo Vam najnovejšo izdelke
največje evropske radio industrije:
Philips Super Inductance, princip, ki
je prišel s tem novim tipom do po-
polnega izraza in dosegel tisto za-
upanje, ki je bilo zaželeno.

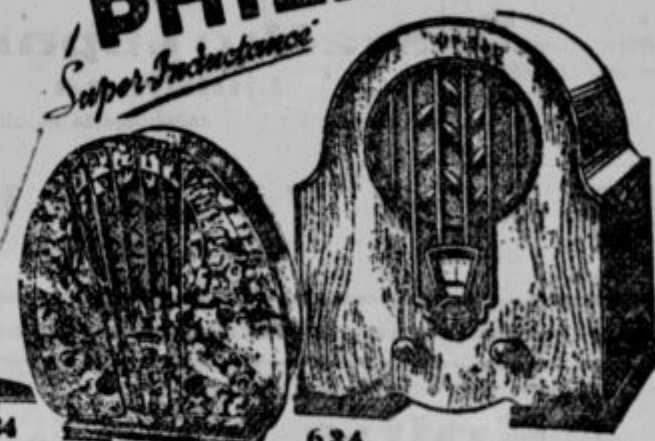
NAŠE ODLIKE SO:

Selektivnost
Točna in čista reprodukcija
Ravnanje samo z enim
gumbom
Pogodbene cene

Prospekte in informacije pošiljamo in
dajemo na zahtevo brezplačno. Oglej-
te si aparate na vselejmi! Ugodni
plačilni pogoji.

H. SUTTNER
LJUBLJANA

PHILIPS
Super Inductance

Strešne lepenke

katran, asfaltne proizvo-
de, opeko, strešnike, ma-
vec, malerton, kreda, stu-
katurno trstje, žice, žič-
nike, lopate, krampe, za-
ge, pile, garantirane se-
kire in vse druge stavb-
ne potrebščine dobavljamo
najceneje Odon Koutny,
Ljubljana-Siška, Medve-
dova 28. (I)

**Na javni dražbi ugod-
no naprodaj:**

Dva šivalna stroja in
več novega moškega pe-
rila, dne 11. septembra
1933 ob pol 9, Maribor,
Gregoričeva 24.

Pisalni stroj in drugo,
dne 16. 9. 1933 ob 14,
Pobrezje pri Mariboru,
Zerkovska 10.

Železna blagajna, dne
16. 9. 1933 ob pol 9, Ptuj,
Pletarska 1.

Motorno kolo, pisalni
in šivalni stroj, dne 14. 9.
1933 ob 8, Boh. Bistrica
št. 121.

Pisalni stroj in razni
materijal za avtomobile,
dne 16. 9. 1933 ob 15,
Koseze 10, pri Ljubljani.

Stavbne parcele

v Dravljah, ob tramvaj-
ski progi — prodaja Jožef
Pečnik, Dravljice 16. (p)

Mali oglasi
v
Slovencu
zajamčijo najpopolnejši uspeh

Naznanjamo prijateljem in znancem, da je najina
nepozabna sestra

MARIJA

dne 9. septembra, boguvdana, večkrat previdena s svetimi
zakramenti, dokončala svoje Bogo, Mariji in delu posve-
čeno življenje.

Pogrebno opravilo s sv. mašami bo v ponedeljek, dne
11. septembra ob pol 9 v župni cerkvi v Nevljah, nakar
jo bomo položili k večnemu počitku na pokopališče v Me-
kinjah — poleg staršev in bratov.

Prosiva za spomin pri sv. maši in v molitvah.

Nevlje—Kamnik, dne 9. septembra 1933.

Leopold Rihar, župnik, Matej Rihar, dekan.

Brez posebnega naznanila

Brez posebnega naznanila

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem
in znancem, da nas je naša nad vse ljubljena soproga, mamica
in stara mamica, gospa

Marija Maršič
roj. Zoller

v soboto, dne 9. septembra ob 2 popoldne, previdena s tolažili
sv. vere, po kratki in mučni bolezni, za vedno zapustila.

Pogreb blagopokojnice bo v ponedeljek, 11. septembra
ob 10 dopoldne v Braslovčah.

Braslovče, dne 9. septembra 1933.

Karol Maršič, soprog — Olga dr. Robert, Riko, otroci —
Mara roj. Korber, Hana roj. Pauer, sinah — Uroš, Niko,
Saša — vnuki.

Izletnikom in obiskovalcem Šmarne gore se priporoča
gostilna

SIRNIK, TACEN pod ŠMARNO GORO

Renovirani lokali!

Dobra postrežba!

Pohištvo

jedilnice, spalnice, gosposke sobe, kuhinje — v stalni zalogi. Moderna
in prvovrstna izdelava z 2letnim jamstvom — nudi tovarna pohištva:

Franjo Vehovar - Celje

Sprejema naročila po načrtih za pohištvo in stavbe. — Hranilne knjižice
Ljudske posojilnice in Celjske posojilnice d. d., se sprejemajo v polni
vrednosti v plačilo.

ZAHVALA

Vsem, ki so z nami čustvovali in spremili našo preljubo
ženo, mamo, staro mamo, taščo in teto na njeni zadnji poti
in ji poklonili toliko lepega svetja, se tem potom najsrčneje
zahvaljujemo.

V Ljubljani, dne 10. septembra 1933.

ROBBINI SINKOVEC — WEISSBACHER.

ZAHVALA

Za mnoge dokaze iskrenega sočutja povodom izgube našega nepozabnega
sina, brata in svaka, gospoda

ANTONA GERBECA

uradniškega pripravnika mestne kontrole v Ljubljani

izrekamo s tem najiskrenejšo zahvalo. Posebno nas veže dolžnost, da se za-
hvalimo gg. uradnikom mestne kontrole za g. direktorjem Podrekarjem in
g. inšpektorjem Česnikom na čelu. Bežigraskemu pevskemu društvu za pre-
lepe žalostinke, vsem darovalcem prekrasnega cvetja. Posebno pa nas veže
dolžnost, da se zahvalimo zvestemu prijatelju pokojnika g. Stanetu Škroberju
za njegovo požrtvovalnost za časa bolezni in ob smrti našega nepozabnega
pokojnika, ter končno vsem, ki so našega nepozabnega pokojnika spemili
k večnemu počitku, zlasti pa spremljevalcem mestnih hiš, kakor vsem ostalim
Vsem in vsakemu Bog plačaj!

Maša zadušnica se bo darovala v torek, dne 12. t. m. ob pol 7 zjutraj
pri Sv. Krištofu.

Zalujoči družini: GERBEC, ČERNE.

PEKO

Za začetek šole

smo globoko znižali cene naših priznanih najboljših čevljev.
Zato oskrbite svoje otroke le s „PEKO“ čevlji!

Din 37'-

Din 75'-

Din 85'-

Din 75'-

Udoben higijeničen čevlji za otroke iz črnega ali rujavega boks. Od št. 18 do 27 Din 37'—, iz laka št. 18 do 22 Din 45'—.

Priljubljen dekliški čevlji iz črnega ali rujavega boks v okusnih kombinacijah in iz laka. Od št. 28 do 30 Din 75'—, od št. 31—35 Din 85'—.

Sportni čevlji za deklice in dečke z okrašenim jezikom iz rujavega boks s prvovrstnimi podplat. Od št. 26—27 Din 85'—, od 28—30 Din 95'—, od 31 do 35 Din 115'—, od 36—39 Din 145'—.

Visok fantovski in dekliški čevlji za slabo vreme, rujav in črn boks. Od št. 25 do 30 Din 75'—, od št. 31 do 35 Din 95'—, od št. 36 do 39 Din 125'—.

BOGATA IZBIRA prvovrstnih solidnih telovadnih čevljev.

Direktna prodaja konsumentom naravnost iz tvornice v lastnih podružnicah in tvorniških skladiščih v vseh večjih krajih države.

Za dame:

Specijalna izdelava, predelava in modernizacija damskih krznenih plaščev in jopice in ovrtačkov ter sploh vsa v to stroko spadajoča dela.

Krzno!

Srečko Lapaine
Ljubljana

Gajeva ulica 6, II. nadstropje za nebotičnikom

Za gospode:

Izdelava večernih, promena inih, sportnih in lovskih plaščev in suknjičev.

KRZNA VELIKE MODE:

ovca TOLSTOREPKA in KARAKULSKA ovca.

Radio za vsakega

PHILIPS 2 cevni baterijski sprejemnik

»Sava«

z zvočnikom, akumulatorjem in mrežno anodo. Plačljivo v 12 mesečnih obrokih po Din 90.—.

PHILIPS 2+1 cevni mrežni sprejemnik

»Jadran«

z vdanim zvočnikom, Plačljivo v 12 mesečnih obrokih po Din 176.—.

Dobi se samo pri: PHILIPS RADIO ZASTOPSTVO

H. SUTTNER, LJUBLJANA 9

Tyrševa (Dunajska) cesta št. 1 B (poleg nebotičnika). — ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK!

Na ljubljanskem jesenskem velesejmu v paviljonu „F“ je razstavila svoje izdelke

tvrdka **J. Knific, tovarna za žimo**
Stražišče pri Kranju.

Kdor si želi nabaviti spredeno žimo, naj se obrne na omenjeno tvrdko, katere jamči za točno in solidno postrežbo.

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v novi lastni palači

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje.

Denar je pri njej neložen popolnoma varno, ker jamči zanj poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Lepe, moderne spomenike

poceni izdeluje

KUNOVAR FRANJO

kamnoseško in kiparsko podjetje

Ljubljana, Pokopališče Sv. Križa

Telefon št. 2787.

Konec sezone se bliža! Radi tega **10**

do **20 %** popusta vsemu letnemu blagu v

Trpinovem bazarju

Maribor, Vetrinjska 15.

Bogato obrestujoče posredstvo

prvovrstna vinska lega, žlahtno sadje, kultura za šparglje itd., v bližini Maribora, zelo lepa gosposka hiša z elegantnim stanovanjem in vsem komfortom, diven razgled, lasten vodovod, lepe mobilije — ter z letošnjo dobro letino — zelo ceno naprodaj.

JOS. FLICK, FRAM PRI MARIBORU.

P. Bogdanov & Co

Cojzova cesta 9 LJUBLJANA Kopitarjeva ul. 4

izdelovalnica glasbil,

izvršuje popravila

glasbil strokovnjaško

in poceni.

Oglejte si naše zaloge, preden si nabavite glasbilo!

M. Modic

nudi glasbila, strune

in glasbene potrebe

ščine po priznani

nizkih cenah.

PLETILJE

samo izrjene sprejme za takojšen nastop proti dobri plači tovarna „IKA“ v KRANJU

BANKA BARUCH

15. RUE LAFAYETTE
PARIS

Telef.: Trinité 81-74 — Telef.: Trinité 81-75

Naslov brzojavkam: Jugobaruch Paris 22

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu.

Odpredaja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poslani uradi

v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu sprejemajo plačila na naše

čekovne račune:

BELGIJA: No. 3064-64 Bruxelles,

FRANCIJA: No. 1117-94 Paris,

HOLANDIJA: No. 1458-65 Ned. Dienst,

LUKSENBURG: No. 5967 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Kolosalen prihranek na kurivu

povzroči
„ZEPHIR“-PEČ

najcenejša peč sedanosti.

ZEPHIR-PEČI

prihranijo Vam tekom let mnogo tisoč dinarjev.

Proizvod tt.:

„Zephyr“ tvornica peči d. d. Subotica.

Tovarniško zastopstvo:

V LJUBLJANI: Venceslav Breznik

V CELJU: D. Rakusch

V MARIBORU: Pinter & Lenard

Razstavljene na ljubljanskem velesejmu.

Zahtevajte brezplačne prospekte!

ZAHTEVAJTE POVSOD PLETENINE „EF-KO“

PAVILJON „G“

ŽIDOVSKA 5

PLETILNA INDUSTRIJA
MODNA KONFEKCIJA PLETENIN

F. KOŠ, LJUBLJANA

VELIKA ZALOGA VSAKOVRSNIH PLETENIN
KOLEKCIJA ELEGANTNIH MODNIH NOVOSTI
APARTNI KROJI — OKUSNI BARVNI DESENI

EN GROS

EN DETAIL

SOLIDNE CENE

Ali se hočete temeljito osvoboditi protina in revmatizma?

Trganje in zbadanje v udih in sklepkih, zatečeni udje, pehlabijene roke in noge, trganje in zbadanje po raznih delih telesa, da celo tudi slabe oči so pogosto posledica revmatizma in protina, ki se morajo odstraniti, ker sicer bolezen vedno bolj napreduje.

Nudim Vam

zdravilno, mokračno kislinno raztvarjajoče, izmenno snovi in izločevanje pospešujoče

domače zdravljenje s pitjem

ki se na umetni način popolnoma naravno sestavlja iz nekega dobrotvornega, zdravilnega vrelca, ki ga daje dobra mati narava za blagor bolujočega človeštva.

Pišite mi takoj in dobili boste popolnoma brezplačno poučno razpravo.

Zbirno mesto za pošto: **August Märzke**, Berlin-Wilmersdorf, Bruchsalerstr. 5, Abt. 303.

